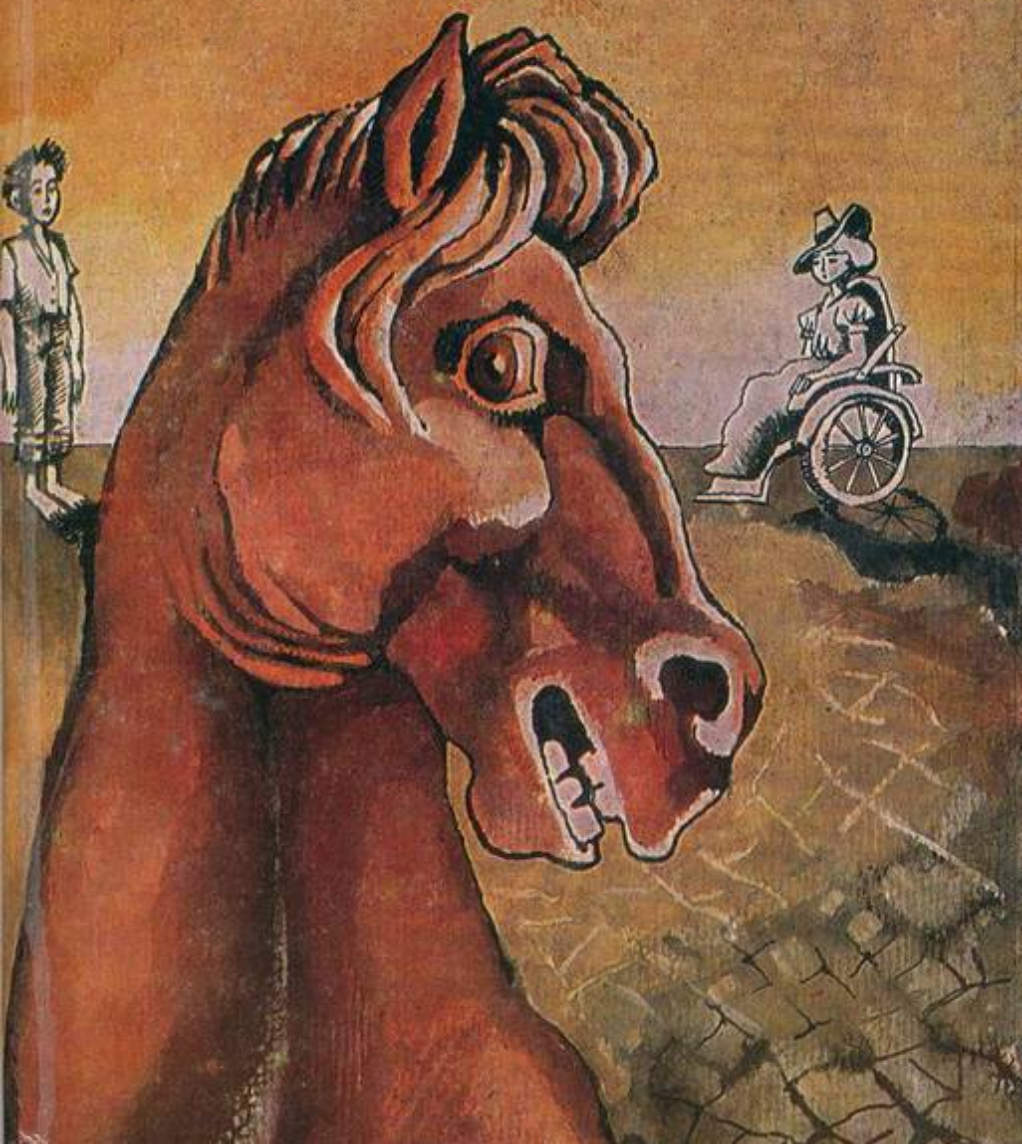

ДЖЕЙМС ОЛДРИДЖ

ДА ЯЗДИШ ДИВО ПОНИ

Джеймс Олдридж

Да яздиш диво пони

I.

Не е лесно да ви разкажа какво се случи със Скоти Пири и понито му през онова лято, тъй като винаги си спомням и нещо допълнително покрай случката с момчето и кончето. Всъщност тя се оказва част от историята на самия град и представяйки я така, често се изкушавам да се поотклоня и опиша някои от другите драматични събития, които градът ни преживя по същото време. А те бяха много през тази година. Един от местните частни самолети се разби при опит да мине под градския мост; в саваните избухна пожар и застрашително допълзя до широките равни пшенични ниви – богатството на града ни; четирима души пострадаха при нещастни случаи по време на жътва, железопътни маневри и превозване на овце през града.

Но тези преживелици нямат нищо общо със Скоти, който с понито си Таф раздели през онова лято града на две – на тези „за“ и тези „против него“, на защитници и врагове, на добронамерени и злонамерени, на справедливо и несправедливо настроени. А като се има предвид, че Скоти бе тогава на тринадесет години, това не бе малък подвиг. Той не го стори умишлено, въпреки че винаги съм очаквал със Скоти да се случи нещо подобно. В него се забелязваше склонност към пакости, упорство, лудории и бели, както и вродена нагласа да печели хорските симпатии или антипатии. Трябва обаче да си призная, че аз може би бях единственият, който гледаше на Скоти по този начин.

За другите в този саванен австралийски град Скоти бе просто едно от вироглавите момчета на заселници, които винаги се намираше в какво да бъдат упрекнати. И вероятно оттук трябва да тръгнем, тъй като всичките ни местни драми бяха резултат от живота, който водехме – заобиколени със савани от едната страна и със стотици хиляди акра пшеница от другата, разделени точно по средата от широка дивна река, която течеше пълноводна и буйна през зимата, а през лятото пресъхваше до тънка струйка. Реките ни бяха всъщност две. Един по-малък поток се вливаше в голямата река точно над града и образуваше остров, на който ходехме да лудеем. Скоти познаваше всяко кътче около двете реки (и те изиграха своята роля в случилото се през това лято). Своя роля имаше и огромната овцевъдна и коневъдна ферма „Ривърсайд“ отвъд голямата река. „Ривърсайд“ бе една от най-богатите овцевъдни и коневъдни ферми в щата Ню Саут Уелс, а собственикът ѝ Елисън Еър стана главният

противник на Скоти в разделението на града.

И така, въпреки че живеехме в малко градче сред саваните с добри училища, кино, вестник (на който след време станах единственият репортер), шест кръчми, два частни самолета, състезателна писта, игрище за голф и главна улица под разперените листа на пиперовите дръвчета, ние понасяхме какви ли не трудности и бяхме толкова различни по социалните си интереси, че никога не можахме да образуваме еднородно провинциално общество. Никога нещо чак дотам скучно. Имаше бедни и богати, образовани и неграмотни, свидливи и щедри, симпатични и несимпатични, със селски нрави и с градски нрави, невъздържани и свити, модерни и старомодни и т.н., и т.н... И ето защо, предполагам, се разцепихме на две след спорния въпрос, пред който ни постави Скоти.

А колкото до Скоти – въпреки че той е и в началото, и в края на историята, трудно е да кажем къде точно започва всичко. За гражданите Скоти бе момче от саваните, тъй като живееше на пет мили от града заедно с родителите си шотландци, сред ферми с проядена от солта почва. Щом си помисля за Скоти, веднага си го представям като появяваща се и изчезваща фигура, ниско приведен над неоседлания гръб на уелското си пони Таф, препускащ по някоя от страничните улици на града. По правило Скоти яздеше наперено и по главната улица само на влизане в града, на излизане минаваше по страничните улици, сякаш беше сторил нещо нередно. Момчето и понито се мяркаха и изчезваха зад евкалиптите и се приплъзваха по околния пейзаж, сякаш не са се появявали – губеха се от погледа, още преди да си ги зърнал. И това не беше някаква дяволия, просто Скоти обичаше да се възползва от пейзажа и го правеше много изкусно. Не познавам никой, който да умее да се появява и изчезва по този начин.

Много от произшествията със Скоти са твърде незначителни, за да бъдат запомнени, но се сещам за едно-две, които са в основата на въпросната случка. Веднъж например машинистът на дневния пътнически влак от Бенбау за Сейнт Хелън Дж. Т. Краймиън бе докладвал на началник гарата, че Скоти и понито му се надбягват с влака по много опасен начин. Пресъхналото корито на реката правеше голям завой, преди да навлезе в града, а железопътната линия вървеше направо към завоя, след което тръгваше успоредно с реката. Точно тук – ако се случел от тази страна на реката и в подходящо време – Скоти се надбягвал с влака, който намалявал скоростта, за да навлезе в острия завой. Било опасно, тъй като пътят, бил неравен, но Скоти и Таф се сливали в едно цяло. Истинската опасност за препускащото пони представлявали не

понорите, заешките дупки и туйтите с остра трева. Сериозна пречка била високата ограда с бодлива тел, която свързва рѣба на линията с речния завой.

Скоти, който яздел стремглаво и успоредно със стария парен локомотив, трябвало да мине пред влака и да прескочи линията – иначе щял да се блѣсне в оградата с бодлива тел или пък да прелети шест-седем метра, докато падне в реката. Той обикновено префучавал на косъм от влака и както казваха машинистът Дж. Т. Краймиън и огнярят Анди Андерсън, всеки път, когато го правел, ги обливала студена пот, тъй като локомотивът и Скоти се разминавали на милиметри. Но в случая, за който става дума, влакът вървял с двадесет и пет вместо с обичайните си двадесет мили в час и станало ясно, че Скоти няма да успее.

Дж. Т. се навел от кабината, размахал един омазнен парцал и извикал ядосано:

– Няма да успееш, Скоти! Карам много бързо!

Скоти накарал галопиращото пони да рипне с четири копита. После понавел глава, поотпуснал лакти и на Таф не му било нужно повече. Но макар и да летял стремглаво, с приведени уши и развята грива, било ясно, че няма да успеят.

– Натисни спирачката! – извикал Анди на Дж. Т.

– Много е късно. Завиваме.

Локомотивът навлязъл в завоя, а Скоти и Таф захвърчали към оградата с бодлива тел и реката.

– Ще се блѣсне в оградата!

– Няма да се блѣсне. Ще падне в реката.

Но ето че се оказало по-сложно. Таф забил копита в сухата, спечена земя и изведнѣж се заковал на място. Момчето хвъркнало над главата на понито, прелетяло шест-седем метра и паднало в реката със силен плясък.

Дж. Т. и Анди се подали от кабината и останали извърнати назад, докато Скоти изплувал над водата. Видели го, че плува към брега, но после го изгубили от поглед. Били така вбесени от случилото се, че не могли да го отминат току-така. Докладвали на началник гарата в Сейнт Хелън, а той съобщил в полицията. Полицейският сержант Джо Колинз отишъл в училището и директорът извикал Скоти. Мъмрили го, карали му се и го наказали с четири удара с кожен ремък по лявата рѣка, след което го пуснали да си върви.

Всички знаехме как боли от този кожен ремък – и морално, и физически. Скоти обаче не се трогваше от наказанията. Или по-скоро не се

издаваше. Той беше с много суров дух, не беше лекомислен като останалите нас и винаги се въздържаше да показва чувствата си, като никога не разговаряше за тях. В случая Скоти беше много ядосан на Таф.

– Никога не се приближава до вода – оплака се той. – Страхува се и от капчица вода. Миналата година, когато къщата ни се наводни, остана върху купчинка пръст до конюшните и не можахме да го мръднем оттам. Не искаше да мине дори над канавката. От вода и от игуани – ето от какво се страхува. Но най-вече от вода. Ще умре, ама няма да скочи в реката. По-скоро ще ме хвърли от гърба си. Но пък иначе – добави Скоти, като сви по навик смутено рамене – си го бива за всичко!

А такъв беше и самият Скоти.

Мисля, че ако вникнем в същността на тази надпревара с влака, ще получим една по-подробна представа за Скоти. Той винаги се противопоставяше мълчаливо и скрито, а често и дръзко срещу непоклатимите нрави на града. Или срещу всичко в този град, което го предупреждаваше, че „не трябва“. Той не дразнеше непрекъснато целия град, но пък почти непрекъснато дразнеше една определена част от жителите му. Това очевидно имаше някаква връзка с бедния живот, който водеше с родителите си.

Родителите на Скоти бяха като самия него – поне в едно отношение. Те се бяха оградени с такава самозащитна стена, че с тях беше много трудно да се общува, но ако човек проникнеше зад тази преграда, веднага си обясняваше защо са такива. В началото на двадесетте години Ангъс Пири и жена му (никога не разбрахме името ѝ) бяха пристигнали в Сейнт Хелън от мрачните коптори на Глазгоу. И двамата бяха израснали в мръсните дупки на Клайдбанк, там, където не расте трева, няма дървета, земя и цветя, нито пък къс истинско синьо небе. До Австралия ги „превозила“ (друга дума не подхожда) една от организациите, които помагаша на британските емигранти да заменят британската си мизерия с австралийска. Организацията се наричаше „Големия и малкия съсед“ и уреждаше пътуването на хора, твърде бедни сами да си го уредят. Проблемът беше, че едва ли не единственото нещо, което Австралия можеше да им предложи, бе селскостопанска работа и „малките съседи“ от копторите на Англия, Шотландия и Уелс бяха често настанявани от „големите си съседи“ по австралийските ферми – нищо, че никога през живота си не бяха виждали ферма. Нещо повече – често ги заселваха на такива бедни и неплодородни земи, където е невъзможно да се отгледа и коте.

Благодарение на тази дейност Ангъс и мисис Пири бяха настанени

на пет мили от града, на парче земя в низината, продадена на организацията „Голям съсед“ точно за такива бедни и невежи емигранти. През лятото почвата беше като камък, а през зимата – кална, наситена на сол, мочурлива и почти неизползваема. Така че за човек, който не разбира (и то не разбира съвсем нищичко) от садене и растенивѣдство, нито пък от слънчева, светлина, ветрове, пясъчни бури, наводнения, добитък и коне, това бе равносилно да караш дете да управлява сложен самолет, каквѣто вижда за пръв път.

И все пак този дребничък, гладен шотландец успя да управлява самолета и кой знае как, но оцеля заедно със слабичката си светлоока мълчалива женица. Всички ги съжаляваха, макар че те не предразполагаха към съжаление, нито пък понасяха някой да ги съжалява открито. Но така или иначе, винаги ги наричаха „клетите Пири“. С течение на годините Ангъс Пири ставаше все по-дребничък и упорит, все по-мрачен и измъчен. Колкото повече се бореше със солта, калта и лошото време, за да получи мляко от четирите си дойни крави и люцерна от солената си земя, толкова по-мълчалив и необщителен ставаше.

Мама ми беше казала, че когато Скоти се родил, никой в града не узнал за това, и то месеци наред, докато най-накрая полицията обвинила Ангъс, че не е регистрирал в двумесечен срок раждането на детето си. Баща ми, един от градските адвокати, отървал Ангъс благодарение на някаква тънкость в закона, която гласяла, че в по-отдалечените райони този срок може да бъде удължен при смекчавачи вината обстоятелства. А баща ми – англичанин в този честолюбив австралийски град – намерил много смекчавачи вината обстоятелства в живота на мълчаливия, затворен шотландец. Да напусне фермата за цял ден, за да регистрира в града раждането на сина си, и то точно в този сезон, би било невъзможно! Баща ми разпалено защитил Ангъс в съда, като описал всекидневния му труд от четири сутринта до десет вечерта върху това парче от сол и кал, на което го беше насадил някой австралиец. Ако не признаели това за смекчавачи вината обстоятелства, баща ми се заканил да проучи на какво основание е дадена на Ангъс Пири тази неплодородна солена земя. Съдията – бивш адвокат и самият търговец на земи – се постарал да умиротвори баща ми и набързо оттеглил обвиненията срещу Ангъс.

Та това било официалното съобщение за раждането на Скоти. Никой в града не го бил виждал, докато не станал на около четири години. Но ето че в един ясен летен ден мисис Пири пристигнала пешком в Сейнт Хелън с мъжа и сина си (една миля от фермата до пътя и четири по него).

Никой не разбрал защо били дошли в града. Може би са имали някакъв семеен празник. На мистър Пири му се налагаше да прескача до града – до магазина за зърнени и хранителни продукти или до фабриката за масло, но мисис Пири почти не се показваше. Събота бе пазарният ден на околността и в града беше пълно с фермерски камиони, двуколки и коли; беше пълно и с шестваща градска и селска младеж – момчета и момичета, които се разхождаха нагоре-надолу по многолюдната главна улица и движението не спираше чак до девет вечерта. Та в онзи ден Ангъс Пири отишъл някъде да си върши работата и оставил мисис Пири и Скоти да се разхождат по главната улица. Стигнали чак до края ѝ, като се заглеждали във всяка витрина дори и във витрината на ресторант „Перагън“. След това седнали под пиперовите дръвчета на една от пейките покрай тротоара и зачакали.

А какво ли?

Може би да ги поздравят? Или да се заприказват с някой съсед? Мисис Пири нямаше близки съседи освен китайските градинари. Седяла неподвижно на пейката – дребничка, със слаби ръце и светли шотландски очи, очи на човек, израсъл в града. Била вторачила поглед право пред себе си, сякаш си спомнила за някоя мрачна калдъръмена улица, завинаги загубена зад мъгливи езера и долини, пушеци и сажди.

Скоти обаче бе друг. Той моментално привличаше погледите. Не приличаше на баща си, който беше черноок и слаб, нито на майка си, чието лице бе бледо, луничаво, повехнало, благочестиво и умислено. Може би Скоти бе добро съчетание от двамата, но такова, каквото отдачаваше сходството му и с единия, и с другия. Очите му бяха ясни, дръзки, изпитателни и сини, смешен кичур червеникава коса стърчеше между доста щръкналите му розови уши. Скоти оглеждаше неспокойно и мълчаливо всеки човек, сякаш се опитваше да отсъди дали е от едните, или от другите. Кой бяха едните и кои другите? Трудно можеше да се каже. Скоти винаги тихичко групираше хората и дори тогава, на пейката, едва четиригодишен, той разделяше безмълвно града на две.

Мама ги видяла през този ден и когато по-късно я попитах за тях, ми каза:

– Не бях виждала дете да се върти на мястото си така, както се въртеше това момче – неуморно!

Мама ми описа Скоти като набито, дребничко, загоряло момченце без обувки и чорапи, с мускулести крака, по къси черни кадифени панталонки, явно ушити от майка му. Кадифени! Сигурно бяха от плата на някоя стара рокля, подарена на мисис Пири. Колко странно – черни

кадифени панталонки! Спомням си същите панталони три години по-късно – изтъркани, но все още прилични, макар и с кръпки. Тогава Скоти се биеше вече с всеки, който му се подиграваше за тях.

– Веднага се виждаше – разказа ми мама за първото си впечатление от това мълчаливо и неспокойно синеоко момче, – че се грижи за майка си. А тя наистина се нуждаеше от грижи. Не би позволил на никой да седне до нея или да я докосне. Личеше си по решителното му изражение и стиснати юмручета: „Не се приближавай!“

Може би това бе сантиментално чувство на една майка към друга майка, но буйният и жилив Скоти бе винаги готов да се сбие с всеки и с всички, които му пречеха, обиждаха го или се присмиваха на баща му. Или пък в злобата си се подиграваха на бледата му мълчалива и кротка майка.

А и нямаше как да не се бие – баща му бе такъв човек, че част от младежите (и възрастните) в града го бяха взели на присмех. От време на време при съботните си посещения в града Ангъс Пири влизаше в някое от барчетата на хотел „Белия лебед“, слагаше на металния тезгях четири шилинга и си поръчваше бира. Взимаше чашата, гаврътваше я и си тръгваше вече пиян. Тогава градските гамени го съпровождаха, докато изминеше, залитайки, петте мили до дома по пиянския си лъкатушеш път. Подиграваха му се, имитираха го и изопачено разговаряха на неразбрания му шотландски диалект. Опитваха се да развържат връзките на обувките му, а той залиташе ли, залиташе, несъзнавайки какъв смях предизвиква.

Когато Скоти порасна достатъчно, за да разбере всичко това, единственото, което можеше да прави, бе да придружава безпомощно баща си и да гледа как гамените му се присмиват. А доближаха ли го много, той яростно ги нападаше, въпреки че бяха два пъти по-големи от него и по ръст, и по възраст. Но сините, съдржани очи на Скоти бяха търпеливи очи – сякаш бе готов да понесе всичко, докато порасне достатъчно, за да може да си отмъсти. А спомените от тези случаи сякаш се отпечатваха върху стиснатите му малки устни. Веднъж двама от гамените, братята Саутби (и те леко пийнали), намерили стара сламена шапка – такава, каквато носеше мисис Пири, и започнали да имитират как Ангъс Пири и жена му се разхождат из града. Без да продума, Скоти ги замерял с буци пръст, камъни, конски тор и всичко, което му попаднало, а след това се хвърлил с цялото си тяло на босоного седемгодишно дете върху побликия от братята и се опитал да го удря с юмруци и да го рита. За щастие, братята Саутби не бяха лоши момчета. Всичко се дължеше на

австралийската им слабост към присмиване – ей-така на, присмей се, пък няма значение на какво. Ето защо те само се бранили от Скоти и представили всичко като обикновена пиянска закачка. Но втори път не го закачиха, а той пък, щом ги срещнеш, не пропускаше да ги изгледа със сините си очи – свидетелство за добрата му памет.

В нашето семейство баща ми бе този, който не одобряваше случайните пиянски изблици на Ангъс Пири. Мама, напротив, се питаше какво ли друго може да прави човек, за да забрави от време на време за сиромашията си. Баща ми бе против заради трудно припечелените пари. Нещо повече – в очите на града пиянството бе признание за нравствено поражение. И все пак мисля, че пиленето на пари шокираше най-много. Откъде ги вземаше Ангъс? Семейство Пири живееше почти без пари. Наистина те бяха свободни австралийци, но всъщност бяха закрепостени селяни, обвързани с феодала си заради дългове. Феодалите в техния случай бяха двамата търговци, които им отпускаха заеми, за да могат да свързват двата края – търговецът на жито и храни Дормън Уокър и бакалинът Фланингън. Семейство Пири не си купуваше дрехи, нямаха и електричество (използваха газени лампи). Мистър Пири бе така заборчлял, че мисис Пири не виждаше по цял месец и най-дребна монета върху кухненската поличка. Малкото продукти, които купуваше, бяха на кредит. Печеше си сама хляба от брашното, купено на кредит, правеше и малко масло от половината или литъра мляко, което оставяха за себе си всяка седмица.

След първото си появяване в града, на четири години, Скоти се появи отново в града чак когато баща му го остави пред училищната врата една сутрин в осем часа. Скоти беше на седем години и трябваше сам да влезе в училището и да обясни на директора кой е. Училището започваше в девет часа. Скоти седна, опря се на стълба на училищната порта и зачака, без да обръща внимание на подканванията и закачките. Когато реши, че е вече около девет часът, той влезе вътре и така започна училищният му живот.

След този ден на училище го водеше едно съседско момче, което живееше в още по-отдалечена ферма сред саваните. Биби Данси беше три месеца по-голям от Скот и двамата идваха на училище, яхнали широкия гръб на старата кобила – седяха един зад друг на раменете ѝ, а босите им крака се поклащаха като скършени от вятър клонки. От половината дузина момчета, които идваха от отдалечените ферми на коне или с двуколки, Скот и Биби бяха най-малките и най-бедните. Бяха толкова дребнички, че успяваха да яхнат кобилата едва след като се покатереха

на училищната ограда. На старата кобила не ѝ бе останала и капчица сила и всеки ден, поклащайки крака, те пътуваха по повече от час на отиване и връщане от училище.

Подобни условия сега може би ни се струват много трудни, но тогава не се забелязваха – освен ако не станеше специално дума. За повечето хора в провинцията животът бе тежък. Всъщност в Сейнт Хелън имаше доста бедняци, въпреки че беше център на един от най-богатите на овце, пшеница и цитрусови растения райони на света. Но работеше ли човек – дори колкото да свързва двата края, – не беше чак толкова непоносимо. Никой не смяташе, а най-малко пък семейство Пири, че е абсолютно непосилно за едно осемгодишно момче да поработи час във фермата (босоного, да нацепи дърва за кухненската печка, размахвайки голямата брадва, да изчисти навеса за кравите, да измие ведрата за мляко и да напълни коритата с вода) преди осем без петнайсет, за да стигне до девет часа в училище. И да свърши същата работа вечер, когато се върне в пет и петнайсет. Обедът, който майка му слагаше в една чиста памучна торбичка, ушита от чувал за захар, бе варено яйце, две дебели филии домашен хляб, понякога домати или краставица.

Скот веднага се включи в училищните ни лудории. Когато беше на девет години, за малко не се удави, плувайки в буйната река, преди да намалее водите ѝ; на десет години го ухапа игуана и едва не умря – спаси го учителят Кег Кинсър, като отхапа къс месо около ухапаното място на ръката му. И нали беше от саваните, Скоти често слагаше гущери с набръчкани вратлета (страшни, но безопасни чудовища) в чекмеджетата на учителите. Редовно се биеше за честта си зад ковачницата. И тъй като никога не носеше обувки (малко от нас носеха на тази възраст), големият му пръст бе винаги разранен от спъване или ритане. Имаше си неприятности покрай закърпените кадифени панталонки, както и ризите, които майка му шиеше от разни подарени дрехи. Веднъж се появи с блуза (тогава всички носехме блузи), ушита от някакъв старинен китайски плат, явно подарен на майка му от китайските градинари, съседите им на тази солена, корава земя. Скоти я облече веднъж, но усети гордостта си накърнена и повече не я сложи.

Ето такава беше положението, докато не загина Биби Данси. Една вечер старата кобила се изплашила от игуана, опитала се да прескочи някакъв канал, паднала върху Биби и го затиснала, като си счупила предните крака. Впоследствие Биби почина, а пък кобилата се наложи да застрелят. Ето как Скоти остана без превоз и се наложи да извървява пеша петте мили до училище. А да го прави ден след ден на неговата

възраст – това бе явно невъзможно. Той започна все по-често да си остава в къщи, докато най-накрая директорът реши, че трябва нещо да се направи. Налагаше се да уведоми инспекторите, а те пък – полицията.

Ангъс бе призван в съда. Този път го обвиниха в това, че не изпраща сина си на училище. Баща ми отново го спаси, заплашвайки, че ще съди управата на щата, тъй като не е осигурила обучението на Скоти в дома му – закон на щата Виктория в случаите, когато детето е възпрепятствано от специални обстоятелства да посещава училище. Ангъс отърва глобата, но това не разреши въпроса на Скоти. Тогава баща ми се обърна към организацията „Голям съсед“ и им заяви, че ще трябва да се погрижат за малкия Пири. Баща ми бе успял така да ги подплаши относно тази неплодородна ферма, че на тях не им се искаше да си имат нови разпавии с него и затова се свързаха с Елисън Еър, богатият собственик на „Ривърсайд“ – овцевъдната и коневъдната ферма отвъд реката. Елисън бе прочут в отглеждането на коне и понита. Всъщност „Ривърсайд“ бе известна с двата си вида коне. По-подбрани бяха стройните, чистокръвни и породисти коне, които използваша Еър и семейството му; другите бяха диви, отглеждани за пастирите и конярите. Конете бяха известни в целия щат, тъй като Елисън ги продаваше диви или опитомени на всеки, който пожелаеше да си купи. Малкото му буйно стадо от около осемдесет-сто коня препускаше на свобода и воля в саваните покрай брега на реката. Теорията на Еър беше, че само конят, отглеждан при сурови условия, може да се справи с тежката работа, която му се полага в овцевъдна и коневъдна ферма като „Ривърсайд“.

Освен дивите коне Елисън имаше и стадо диви уелски понита, малко по-ниски от метър и половина. Първоначалната уелска порода бе кръстосана с чистокръвна арабска и така се бяха получили красиви и смели животни. Те бяха добре сложени, издръжливи, с красиви глави, с опашки, дълги до земята, и гъсти златисти гриви. Понитата на Еър бяха жълтеникави, с цвят на дива коза – абсолютно еднакви. Човек не можеше да ги различи едно от друго – всичките си приличаха и бяха лишени от каквато и да е индивидуална окраска. Бяха изключителни и по нрав: буйни, неуморни, независими, умни, упорити, своеволни и игриви. Биваше ги за всичко – за езда в града, извън града и сред природата, за пренасяне на товари или само като охранени домашни любимци, за каквито си ги отглеждаха някои семейства в Сейнт Хелън. В града имаше около дузина обяддени понита от стадото на Еър – всичките еднакви. Струваше си да си откраднеш от тях – всяка година изчезваха по едно-две, задигнати от минаващ овчар или пък превозващ коне шофьор на

камион. Случваше се да откраднат и по едно-две от дивото стадо, но обикновеното обяснение за изчезнали от стадото понита бе, че са паднали в буйната река и са се удавили.

Елисън Еър предложил едно такова пони на „Големия съсед“, за да го дадат на Скоти. Закарали го необяздено на Ангъс Пири, който заявил, че няма да го вземе дори и като подарък. Ангъс бил все още горчиво обиден с цялата си душа и сърце на тези „големи съседи“ и затова им рекъл с гърленото си шотландско произношение, че синът му ще върви и сто мили до училище, но „няма да вземе като подарък това диво зверче“. Баща ми убедил Ангъс да купи понито, и той го взел за три лири. Това бе огромна сума за Ангъс. Или един дълг в повече, който го правеше още по-зависим от Дормън Уокър, тъй като Ангъс заемаше пари от зърненохранителната компания.

Ето как Скоти се сдоби с понито си Таф. Това диво, своенравно и упорито зверче го хвърля няколко месеца от гърба си, но най-накрая Скоти дойде с него в училището. Още първия ден понито събори лекия летен навес и побягна. Върнаха го двадесетина гръмогласни, весели момчета. Таф ухапа двама, ритайки с копита срещу всички, но Скоти го сграбчи за юздите и го яхна. Едвам се метна на врата му, и понито запрепуска, а той се залови някак за него, примъкна се на гърба му и вече не помръдна, тъй като понито галопираше сякаш побесняло.

Ето така си тръгваше Скоти от училище седмици наред – в галоп, вкопчен за летящото, изопнато телце на Таф.

II.

И така, благодарение на понито, Скот – „момчето от саваните“ – стана по-забележим в града и вече никой не можеше да си представи детето без кончето. Всъщност тяхното приятелство бе твърде странно: двамата изглеждаха напълно записани един с друг, но при едни съвсем не безоблачни отношения, които бяха дори грубовати. Не че се въргалиха из прахоляка, но Скоти винаги поставяше Таф в невъзможни ситуации, като настояваше за непрекословното му и мигновено подчинение както в града, така и в саваните. Таф пък от своя страна никога не изчакваше Скоти да се настани удобно, а се дърпаше, хапеше, бягаше и се инатеше. Но тъй като бяха винаги заедно, в двамата се бе развило почти инстинктивно чувство на взаимопомощ в случай на беда.

„Четирикракият Роб Рой!“ – ето как градският бръснар Джок Линиър нарекъл Скоти в деня, когато клиентът му мистър Джаклин, адвентистът и търговецът на дървен материал, се оплакал, че едно момче на пони едва не го съборило на земята, както си вървял по пътеката близо до склада.

– За малко да ме прегаят! Препускаха по пътеката, после прекосиха улицата и продължиха по алеята зад бакалницата, а след това прескочиха оградата. Само се обърна и ми извика, че закъснява за училище. Ще трябва да кажа на баща му!

– А, да, и баща му ще ти отговори нещо толкова мъдро, че така или иначе няма да го разбереш – рекъл бръснарят и всички се засмели.

Най-честото оплакване от Скоти бе, че не се движи по улиците.

– Направо профучава през задните дворове и алеите – разправяше мистър Стоун, сладоледаджията – и изниква от такива места, каквито и не съм подозирал, че съществуват. А аз познавам града доста добре. Онзи ден го видях да излиза зад „Стандарт“ (местния ни вестник). Е, как, дявол го взел, е влязъл там?

– През двора на железаря.

– Прекоси зад пожарната и се появи на празното място до Ролс, търговеца на трактори.

– Докато го зърнеш и офейква.

Спомням си тези разговори, тъй като те ни дават една картина на Скоти и Таф, за която ще се сетим по-късно, когато градът се раздели на

---

1. Шотландски народен герой, червенокос горски разбойник. – Б.пр.

две. Тогава Джок, бръснарят, застана на страната на Скоти, а Джеклин, търговецът на дървен материал, на страната на Елисън Еър.

Общо взето, поведението и пакостите на Скоти бяха такива, каквито се очакват от всяко момче от саваните – а те бяха малко диви и странни момчета, винаги в конфликт с града. Много от гражданите ги приемаха такива, каквито бяха, и спокойно ги понасяха. Веднъж хванали Скоти да се рови из боклукчийската кофа в задния двор на „Стандарт“, където изхвърляха оловните букви след напечатването на вестника. След време ги стопяваха и отново ги използваша при печатането му, но Скоти ги считаше за отпадъци. Той пълнеше джоба си, занасяше ги в къщи, стопяваше ги и ги изливаше в малка формичка в калта, после забиваше телена кукичка в мекото горещо олово и така се получаваше чудесна тежест за въдицата му.

– Крадеш, а! – казал Филип, печатарят, и здраво сграбчил Скоти за ризата, но Скоти стискал юздата на Таф и чакал само мигновено отпускане на стиснатите пръсти, за да се метне на понито и да излезне през оградата.

– Не съм си и помислил, че крада – смело казал Скоти, а босите му крака го сърбели да офейка. От време на време Скоти нарушаваше млчанието на сините си очи и се защитаваше.

– Хайде де, не си! – рекъл Филип и поотпуснал пръстите на ръката си.

Скоти моментално рипнал и още докато бил във въздуха, понито се втурнало напред, чувствайки какво се иска от него. Докато Филип се обърнал, те прелетели през алеята, улицата и двора на баптистката църква.

– Ах, дяволчето му с дяволче! – казал Филип на баща ми, който наблюдавал всичко това.

Според татко Филип сам пуснал Скоти, защото по-късно, при разделението на града, Филип застана на страната на Скоти.

Трудността в описанието на Скоти по този начин идва от това, че има опасност да сантиментализирам образа му. Скоти беше нито лош, нито добър. Всички ние си имахме проблеми, породени от местните специфични условия. В случая на Скоти те бяха мизерията, отдалечеността на тази безнадеждна ферма, пътуванията до града и обратно и вроденото му, почти безпогрешно чувство за хумор, което съвпаднаше с постоянното му желание да подръпва за опашката благочестивия ни град. А едното подклаждаше другото. Скоти никога не постъпваше подло, не бях чувал да е лъгал или крал, макар да нямаше нищо против да

си „присвоява“ всичко, попаднало пред очите му. И въпреки че определено показваше кого харесва и кого не, не мисля, че имаше някакви преубедения освен това, че никога не се опълчваше срещу бедните (като неговото) семейства. Той например харесваше нашето семейство или по-точно не беше против нас. Една събота пристигна пред дома ни, яхнал неоседлания Таф, натоварен с два огромни чувала отстрани. Минаха по предната алея, заобиколиха под навеса с лозата и като стигнаха до задната ни врата, Скоти извика с тънкия си глас:

– Мисис Куейл, татко ви изпраща малко конски лайна.

Тъкмо закусвахме, пък и това беше фермерски жаргон, който татко не понасяше, поради което той застина с пълна лъжичка яйце в ръка, а брат ми Том се закиска до припадък. Мама се надигна, като едва сдържаше смеха си. Скоти го бе изрекъл така естествено, че в края на краищата баща ми не можа да измисли какво да отговори.

– Почакай малко, Скот – обади се мама, отиде до задната врата и попита колко ще струват.

– Нищо – отговори Скот, но когато мама настоя да плати (въпреки че и ние бяхме семейство, в което парите не достигаха), той заяви, че не може да вземе пари, тъй като баща му е заръчал да не взема пари. Ангъс Пери се отблагодаряваше за оказаната му в съда помощ.

– Къде да ги оставя? – попита Скот.

Мама помисли за миг и каза:

– Ей там до ревена под прасковата.

Скоти, който никога не слизаше от гърба на малкия Таф освен при крайна необходимост, остави понито да налучка само пътя между грижливо отглежданите любими на татко зеленчукови лехи. Без да слиза, Скоти изсипа на купчина конския тор, като хвана чувалите за долните ъгли и завъртя Таф на задни копита. Поизтърси чувалите, за да се увери, че са празни, и тъкмо когато пое обратно през зеленчуковата градина подобно на котка сред храсти от рози, баща ми се приближи до вратата:

– Хей, ти, какво правиш?! – извика гръмогласно той.

– Спокойно, спокойно – обади се мама. – Нищо не е стъпнал.

Затаили дъх, ние всички наблюдавахме Скоти и Таф, тъй като знаехме какво ще се случи, ако стъпеха в някоя леха.

– Поразхвърляйте го малко през нощта и няма да мирише толкова – поверително се обърна Скот към майка ми.

– Няма ли да се измиеш? – попита го мама.

– О, не, мисис Куейл. Нали минавам покрай реката на връщане...

И Скот изчезна, преди мама да успее да го почерпи с праскови,

круши, сливи или бисквити.

За Скоти реката беше и баня, и лятно място за игра. Той и в реката се държеше така, както в града – ту се показваше, ту изчезваше под водата като видра – неуморно.

На другия ден го видях да носи чувал с тор на мисис Томпсън. Мисис Томпсън беше вдовица, а синът ѝ Кит бе един от най-добрите приятели на Скоти в града. Кит често изпадаше в умопомрачение и стоеше в къщи, заключен със седмици. Къщата им представляваше малка порутена барака с две стаи, заобиколена в цялата си грозота с теменужките на мисис Томпсън, които ухаеха на около половин миля в техния квартал така, както ухаеха мамините в нашия квартал. Кит беше в умопомрачение от седмица и Скот разхвърли тора върху лехите с теменужки, след което запристъпва бос, помагайки на мисис Томпсън. Тя вървеше подире му – дребничка, попрегърбена женица и нареждаше:

– Е, Скоти, не се престаравай! Не се преуморявай! Не се навеждай толкова много! Ще се нагълташ с прахоляк...

Мисис Томпсън беше убедена, че това бяха злините, причинили умствената слабост на сина ѝ.

– Не се тревожете – отговаряше ѝ Скоти сдържано и самовглъбено, както си му беше навик. – Аз съм свикнал на всичко, мисис Томпсън. Почти на всичко.

Но мисис Томпсън се попривеждаше над него и му напомняше, че точно това ѝ е казвал и Кит.

Кит беше епилептик, но винаги когато припаднеше пред хора (на улицата или в училище), се затваряше и седеше в къщи със седмици наред, тъй като се срамуваше да излезе, докато не се поддадеше на изкушението на нещата, които пропуска. Тогава най-неочаквано се появяваше на Хорзшу Бенд, където всички плувахме в реката, или край Келис Клъмп, където ловяхме риба, или пък до моста, където гледахме как влюбените се разхождат в неделя; понякога минавахме отвъд реката, за да гледаме забранените игри на зарове в Ню Саут Уелс (Сейнт Хелън е в щата Викториа).

Всъщност Скот поддържаше необикновено приятелство с единственото наистина лудо момче в града. Името му беше Джеки Хедман. Башата на Джеки беше търговецът на гумите „Мишлен“ в града. В предния им двор имаше голям гумен човек, седнал върху пирамида от стари гуми. Дворът беше ограден с висока здрава мрежа и осемгодишният Джеки бе заключен вътре. Той обикаляше бясно из двора и зиме, и лете чисто гол. Минеше ли някой, Джеки се затичваше към мрежата,

сграбчваше я с малките си извити пръсти, оголваше зъби, клатеше глава и издаваше диви, несвързани звуци.

Дори най-нахаканите момчета в града се плашеха и смущаваха от него. Извиквахме: „Здрасти, Джеки!“ и бързо отминавахме. Но Скоти, който може би виждаше в Джеки един друг несретник, спираше и му говореше – дори когато Джеки си въртеше бясно главата, зъбейки се и издавайки ужасните си звуци. Скот дърпаше малките му извити пръсти и го сръгваше на шега в голия корем. Всъщност се опитваше да накара Джеки да произнесе една смислена дума.

– Кажи: „Джеки“! – караше го Скоти.

Джеки се захилваше, а лицето му придобиваше ужасно, неразбиращо изражение.

– Кажи: „Джеки“! – настояваше Скоти и го сръгваше в корема.

Но напразно. Веднъж обаче, както си стоях до Скоти, а той изпълняваше този ритуал, ми се стори, че долових за кратък миг зад цялата тази разкъсваща, неударима физическа лудост и умствен мрак слабо, тържествуващо прозрение в очите на Джеки – сякаш се опитваше, колкото и да е невероятно, да улови някаква искричка здрав разум. Просто не можех да повярвам на този така безнадежден опит за победа над лудостта. И все пак сигурен съм, че забелязах това прозрение. Забеляза го и Скоти и продължи упорито да се опитва да установи контакт с този макар и несъществен признак на разсъдък зад ужасните решетки на неукротимата лудост на Джеки.

Много странно, но Скоти изобщо не можеше да накара Таф да се приближи до Джеки. Понито не се помръдваше от крайпътния ров. И яростно се опъваше, когато Скоти се опитваше да го придърпа по-наблизо. Скоти го наричаше „проклет пъзльо“ (и може би основателно). Но Таф беше кон, не човек, а повечето коне се плашат до смърт, щом надушат нещо странно или необикновено. В този смисъл те са роби по рождение и реакционери по природа.

Предполагам, че поради идеалистичната ми представа за човека, очаквах Скот да бъде така благороден с всеки, както беше и с Джеки Хедман. А в действителност той дразнеше най-безмилостно някои от момчетата в града. Ненавиждаше една цяла улица и всички, които живеяха на нея. Тази улица беше улицата на най-богатите в града, но не мисля, че това бе причината. Тя бе просто улицата, която налагаше моралния облик на града и ето защо Скоти инстинктивно я мразеше. Както и да е, всичко това не е от кой знае какво значение.

Всички къщи на улица „Уилсън“ бяха солидни, просторни и скрити

зад високи огради, кипарисови дървета или живи плетове. Имаха големи градини с тучна трева, палми, плодови дръвчета (обикновено портокали) и лехи с цветя. Почти във всяка къща имаше и ръмжащо, озъбено куче, което тичаше с всеки минувач покрай предната ограда, лаеше и джафкаше.

Скот редовно пускаше тези бесни кучета: обикновено ги дразнеше, докато ги разяри, после отваряше вратата, без да слиза от гърба на Таф, и двамата литваха по улицата с кучетата по петите им. В Скоти имаше неудържим стремеж да освобождава всичко живо под ключ, независимо дали трябва да е заключено, или не. Едно от богатите семейства – Уинстън – имаше зад гаража си кенгуру. Пазеше го зъл пес вълча порода. Един ден Скоти изкара с обичайния си номер песа на улицата, после се върна, затвори портата, за да не може кучето да се прибере, заобиколи портокаловите дървета и като стигна до гаража, пусна кенгуруто. Гони го сред портокаловите Дървета, докато то прескочи предната ограда и излезе на улицата. Но когато се опита да го накара да избяга на свобода в равнините, Скоти осъзна наивността си. То нямаше къде да отиде. От всички страни се появиха кучета и започнаха да го нападат, така че Скоти трябваше да го подгони обратно към двора. Таф се суетеше и настъпи суматоха от лаещи кучета, кенгуру и пони. Скот успя най-накрая да вкара кенгуруто зад оградата и побягна от този хаос, неспособен да разреши проблема на затворник, получил свобода, по-страшна от железните решетки на затвора.

Но пък веднъж, когато пусна цял птичарник от стотина папагалчета (едни от местните ни птици) на улица „Уилсън“, те знаеха точно къде да отидат. Литнаха на свобода, писукайки и пицейки над реката, в посока към саваните. За Скоти това бе лично отмъщение – в къщата живееше Клара Александър, която веднъж си беше запушила носа в класната стая и бе казала на Скоти:

– О, боже, ти вониш, Скот Пири! Вониш!

Момчетата се закискаха, а момчетата подкачиха Скот да ѝ даде да се разбере. Но Скоти свали ризата си, помириса я, задържа нос на ръкавите ѝ и каза на Клара:

– Баща ти е с дебел задник.

– Вониш! – изкрещя Клара. – Вониш!

Скоти си имаше защитнички сред момчетата и една от тях, Дорис Даулинг, мъжкарана, винаги замесена като Скоти в някоя беля, заяви на Клара, че тя самата мирише ужасно. Но Скоти не се нуждаеше от помощ. Беше истина, че той обикновено миришеше на крави, сено, кал и

коне, но това бяха местни миризми, присъщи на момчетата от саваните.

– Това са кравешки лайна! – настояваше Клара. – Дори газиш из тях! – И тя посочи босите му крака. Между пръстите им беше пълно със засъхнала кал, но не и с кравешки лайна.

– Баща ти прави надениците си от умрели котки и кучета – отговори й Скоти. – А ти ги ядеш... Олеле, боже! – И той направи гримаса на отращение.

Бащата на Клара бе един от градските колбасари и Скоти просто си послужи с популярната обида, която търпят колбасарите от цял свят. Клара не се засегна и ето защо на другия ден Скоти влезе в предната градина на семейство Александър и пусна папагалчетата им. А още при първия случай, когато мистър Александър срещнал Скоти на гърба на Таф, го подгонил с колата си по главната улица, докато Скоти не открил една пролука, по която се измъкнал към тайните си пътечки извън града. В разделението на града мистър Александър застана естествено срещу Скоти, както постъпиха и повечето обитатели на улица „Уилсън“.

Ето така една след друга се нижеха случките, които оформиха пред жителите на града облика на Скоти. Мненията се влияеха от това дали си една от жертвите на Скоти, дали си развличащ се наблюдател, или пък негов поддръжник. И сигурно никога не би се появила каквато и да е специална причина за обобщаване на тези случаи, ако не се бе стигнало до скандала, в който освен Скоти участваха и много други хора. Хората в малките австралийски градове, както и в много градове по цялото земно кълбо, са разделени на богати и бедни, на либерали и реакционери, на светци и дяволи, на лицемери и честни. Така че няма смисъл да се разпростираме надълго и нашироко относно случая, който оформи така невероятния облик на Скоти и понито му Таф.

Може би някои от случаите ви карат да мислите, че Скоти е бил сам. Но той никога не беше сам, защото имаше много приятели, дори сред богатите. За известно време беше под покровителството на страстния ездач аптекаря Дънкан. Дънкан му даде на заем седло, чифт бричове и ботуши и го заведе на селскостопанския панаир да участва в състезанията по прескачане с понита. Но когато съобщиха името на Скоти, той не се появи. Беше измъкнал Таф от ливадката за оседлаване на коне и бяха изчезнали. В последния миг нищо не могло да го накара да язди пред претъпканата арена в облекло на ездач. Тайно оставил панталоните, ботушите и седлото пред задната врата на Дънкан и се прибрал. По-късно забелязах, че оттогава нататък винаги когато яздеше из града, Скоти избягваше да минава покрай Дънкан.

Скоти като че ли непрекъснато изпитваше някаква тревога – сякаш очакваше да му се случи нещо непредвидено. Едно понеделнишко утро Дормън Уокър, търговецът на хранително-зърнени продукти, дойде при баща ми и поиска съдебно нареждане за изземването на част от неизплатения от Ангъс Пири добитък и инвентар. Въпреки че Дормън Уокър му беше клиент, баща ми отказа да действа пред който и да е съд за изпълнителен лист върху имуществото на Ангъс Пири. Посъветва Дормън Уокър да се опита още веднъж да убеди Ангъс да му плати нещичко, макар и малко, тъй като той лично не би помогнал да изправят Ангъс пред съда.

Дормън Уокър разговарял с Ангъс Пири и очевидно единственото, с което Ангъс могъл да се раздели – имайки предвид малкото, което притежавал, и нещата, от които се нуждаел, – било понито Таф. А то вече струвало около двадесетина лири – едно първокласно малко конче.

III.

Не мисля, че Скот бе дочул нещо за намеренията на Дормън Уокър да вземе Таф за сметка на безнадеждните дългове на баща му. Нищо в държането му не подсказваше, че е знаел. Така че ако баща му се съгласеше (а ние всички се съмнявахме), единственият човек, който наистина би знаел за това освен Ангъс Пири, бе Дормън Уокър. За Дормън Уокър понито не означаваше нищо повече от двадесет лири, платени в брой.

Лесно е, разбира се, да обвиняваме този студен, сух, алчен, доста подъл и безсъвестен мъж за това, че измъкваше и последния петак на бедните фермери в Сейнт Хелън. Но трябва да признаем, че кредитите, които Дормън Уокър отпускате на повечето бедни и жалки ферми около града, им даваха възможност да просъществуват, макар собствениците им да плащаха пет процента (твърде висока за онова време) лихва за услугата. Банките не искаха да ги финансират, а Дормън Уокър го правеше. Един господ знае как се оправяха тези фермери и макар в случая с Ангъс Пири Дормън Уокър да прояви изгодния за себе си либерализъм до краен предел, то явно бе възникнала някаква кризисна ситуация, при която дори той не можеше да продължава кредита. Това, което научихме, бе, че първоначално Ангъс отказал да даде Таф. Знаем тази подробност, защото се чуло как двамата мъже се карат за това в канцеларията на Дормън Уокър.

Но ето че малкият Таф изчезна внезапно и всичко се промени.

Изчезването на понито бе не само смайващо, но и една от онези загадки без достоверни обяснения – въпреки съществуващите дузина предположения. И така, нищо не бе сигурно освен това, че Таф бе изчезнал. Все още бе краят на зимата, реката бе дълбока и пълноводна, брегът мочурлив. Таф се бе измъкнал от неугледния си заслон вероятно през нощта и сигурно бе тръгнал към ливадите покрай реката, за да търси нещо за ядене. Такова поведение бе присъщо за Таф. И той като Скоти бе своенравен, вироглав и винаги гладен. От известно време Скоти закачаше на задницата на Таф малка торба, в която държеше сърп, и щом видеше висока трева, подходяща за храна, я отрязваше, натъпкваше я в торбата и я носеше у дома си. Нямах ли пари за сено, зимно време беше трудно да се намери храна (а семейство Пири определено не можеше да си позволи такова нещо). Цялата зима Скоти едва прехраняваше Таф и приятелите му непрекъснато търсеха туфи с висока трева, за

да я реже, суши и складира. Носехме му снопове дори в училище. Всъщност приятелите и почитателите на Таф го бяха поддържали охранен и здрав през цялата зима. Така че имаше ли недостиг на храна в къщи, Таф решаваше, излизаше и отиваше да пасе.

Изглежда, тъкмо това се бе случило сутринта, когато Скот извикал на майка си, веднага след като станал:

– Таф е съборил оградата и е тръгнал към реката!

Скоти се отправил към равната кална местност покрай реката, уверен, че ще открие Таф сред някоя от оределите сухи туфи трева. Но от Таф нямало и следа и тъй като бе доста открито, положението изглеждало сериозно.

Колкото повече обикалял, толкова по-ясно ставало, че няма и помен от здрав и прав Таф. Наложило се да претърси всяко кътче от фермата и по брега, за да се увери, че Таф не е паднал и не си е счупил крак, или пък ке го е ухапала змия или игуана и не лежи някъде мъртъв. Беше много рано за змии – нали спят през цялата зима. А и игуаните също. Но те бяха такива коварни чудовища, че човек никога не можеше да бъде сигурен. Ухапване от игуана може да убие кон, а имаше случаи коне да умират дори само от уплаха при нападение от игуана. Друга вероятност беше Таф да се е наял със стари прогнили пъпеша и да лежи някъде с подут корем – макар и не мъртъв.

Скоти претърсил всички места покрай фермите около реката, но от Таф нямало и следа. Китайските градинари също не го били виждали, но и те започнали да го търсят по техния съдържано загрижен начин. Но от понито нямало и следа.

Оставаше реката и възможността да е паднал в нея и да се е удавил.

Скоти обиколил бреговете надолу и нагоре по течението, като гледал дали някъде не са се свлекли по краищата. Но поради прословутия си страх от вода, Таф едва ли би се приближил толкова близо до края на брега. А това изключваше вероятността да се е гмурнал безразсъдно във водата и да е заплувал надолу по течението. Дивите коне от фермата на Елисън Еър „Ривърсайд“ го правеха понякога, но Таф – никога, нали изпитваше луд страх от всичко, което му приличаше на вода.

Оставаше проблемът за вероятна кражба. Пири нямаха кучета, така че всеки можеше спокойно да измъкне Таф. Или пък ако Таф беше избягал, някой може би го беше срещнал по коларския път и го бе откраднал... Но едва ли. Всички в града научиха, че Таф е изчезнал. След два дни отсъствие, през които обърна саваните, Скот се появи в училище без понито и ние започнахме да гадаем какво ли може да се е случило.

На всяко едно подмятане Скоти отговаряше категорично, рязко и кратко: „Вие не познавате Таф!“.

– Той никога не би тръгнал с непознат човек! – заяви Дорис Даулинг, винаги вярна на Скот и Таф.

Но всички ние знаехме, че Таф, както и Скоти, бе способен да се озове на най-невероятното място. Нямаше съмнение, че освен Скоти никой друг не би могъл да се доближи до него, нито пък да се качи на гърба му и да се задържи там с лекота. И това беше доказано от неколкостратните опити на училищните палавници да го яхнат. Понякога успяваха да се метнат на гърба му и да го изненадат. Тогава Таф изчакваше няколко секунди, гледайки примирено, но хитро. След това или се обръщаше и ухапваше злобно крака на момчето, или се втурваше, яростно риейки като диво прасе – препускаше бясно в кръг, докато не хвърлеше момчето от гърба си.

Понито не можеше да търпи най-вече мъже и момчета, но от време на време с помощта на Скоти разрешаваше на някое момиче да го доближи. Веднъж дори позволи на Дорис Даулинг да го заведе до реката, където се къпеше Скоти. Според мен Дорис – колкото и да бе мъжкарана – имаше специален женски подход към животните и Таф му се подаваше.

В края на краищата заключихме, че този, който е откраднал Таф (с нищо друго не можехме да си обясним изчезването му), е разбирал от коне, познавал е Таф и фермата на Пири, а е имал и причина за извършването на кражбата. Скоро всички улики бяха насочени към Дормън Уокър, когото никой от нас не обичаше. Беше невероятно наистина такъв богат търговец на хранително-зърнени продукти да краде коне, но Дормън Уокър се ползваше със славата, че си взима обратно всичко, за което не му е платено. Често изпращаше някой трактор, за да прибере неплатени земеделски машини, неплатени хамути или неплатени двуколки. Та нищо чудно да беше постъпил така и с Таф – само че тайно, тъй като знаеше, че баща ми не изпуска от очи нищо, което се случва със семейство Пири. Без съдебно решение. Просто една тайна кражба с конския фургон и шевролета и бърза продажба в някой близък град.

Да, това беше възможно... твърде възможно.

Като че ли отначало Скоти не приемаше нещата сериозно. Вярваше, че някак, отнякъде Таф ще се появи и колкото повече му противоречахме, толкова помрачен и разгневен ставаше. Но поради предположенията и загрижеността ни в крайна сметка започна да се убеждава, че Таф наистина е откраднат и няма начин да се върне сам.

Опитахме се за последен път – около десетина от нас – да обсъдим варианта с реката. Допуснахме, че Таф е влязъл някак в реката и я е преплувал до фермата на Елисън Еър или пък течението го е понесло и се е загубил някъде из овощните и цитрусови градини по-надолу.

– Казвам ви, че нищо не може да го накара да се приближи до водата – ядосано спореше Скоти. – Не би отишъл дори и до ръба на склона.

Оставаше да го е откраднал Дормън Уокър или някой друг. Мисля, че макар и с неохота, Скоти също се спря на тази възможност.

Никога няма да забравя печалния вид на Скоти, който отиваше и се връщаше от училище пешком. Четирикракият Роб Рой стана двукрак – горната без долната половинка. Тъжна гледка. Всъщност Скоти се движеше по утъпканите пътеки отривисто, поклащайки се устремно напред, сякаш под кривите му слабички крака бе призракът на Таф, призрак, но от плът и кръв. Казват, че сваленият от коня по време на битка кавалерист е така безпомощен, както бебето, откъснато от гърдата на майка си. Според мен сваленият кавалерист бе за Скоти някакъв времен гост, дошъл кой знае откъде. Сякаш за Скоти нищо вече не бе особено значимо – дори и собственото му съществуване.

Като че ли бе ограден от пълна пустота.

IV.

Това, което се случи впоследствие, няма нужда да бъде обяснявано на който и да е от нашия град – ние добре познавахме семейство Еър и ето защо разбрахме как стана всичко. Но читателят вероятно ще се нуждае от известен коментар, за да може да разбере по-нататъшните събития.

Родът Еър бяха кореняци, заселили се на просторните морави отвъд реката и за осемдесетте години, през които притежаваха „Ривърсайд“, бяха станали заможен, властен род и всъщност представляваха градската ни аристокрация. Ако трябва да бъдем точни, Еърви не бяха граждани на Сейнт Хелън, че дори и на щата ни. Тяхната страна на реката бе в щата Ню Саут Уелс, а Сейнт Хелън беше в щата Виктория. Като всеки австралийски щат Ню Саут Уелс си имаше своя полиция, закони, администрация, управление и т.н. Най-близкият голям град в Ню Саут Уелс бе на петдесет мили от тях, а полицията на Виктория нямаше никакви права отвъд моста. Така че реката представляваше естествена граница. Истинската разделителна линия между нас и Еърви бе огромната им овцевъдна и коневъдна ферма, богатството им и чувството им, че са над всичко, което би трябвало да ги засяга – поне над всичко, свързано със Сейнт Хелън.

Елисън Еър бе последният собственик на старата красива ферма „Ривърсайд“. Той бе възпитаван от гувернантка, а по-късно бе учил в английско училище и в Оксфорд. Женен бе за дъщерята на човек от фамилията Далкит, търговците на вълна и брашно, и имаше дъщеря Джоузефин почти на възрастта на Скоти.

Колкото и да е странно, Джоузи бе така откъсната от града, както и Скоти. Виждахме я рядко, тъй като учеше с гувернантка в „Ривърсайд“, а Еърви идваха в Сейнт Хелън само за да хванат влака или просто минаваха с някоя от колите си на път за някъде. Джоузи се появяваше само когато баща ѝ имаше работа в Сейнт Хелън. И това беше събитие, за което обикновено се говореше сред жените в града.

– Видя ли малката Еър с баща си?

Според това от кого излизаха, коментариите бяха положителни или отрицателни. Джоузи се оказваше красиво, мило и упорито момиченце с буен нрав и твърда воля или малко, злобно дете; беше самонадеяна, малък сноб или госпожичка, или пък интелигентно момиче със собствен

облик. Аз пък си я спомням като самоуверено момиченце, винаги обуто в бричове, което говореше и вървеше някак твърде решително, сякаш винаги знаеше, а и очакваше да получи нещата, които желаше. Тя приличаше много на баща си, който също ходеше в бричове. Понякога Елисън Еър пристигаше в града, яхнал някой от красивите си чистокръвни коне, но това ставаше рядко. Обикновено идваше с пикапа или спортната си кола и влизаше в някоя банка, гараж или адвокатска кантора с такъв пренебрежителен вид, какъвто могат да си придадат само хора с неговото положение.

Когато беше на единадесетина години, Джоузи се разболя от детски паралич и макар да не я виждахме в града, получавахме пълни сведения за състоянието ѝ от Блу Уотърс – един от конярите на Еър, който идваше всяка събота в хотел „Белия лебед“ да си пие бирата. Дочухме нещо и от един от местните доктори, д-р Даулинг, от сестрите, които се грижеха за Джоузи, и от телефонистите, които подслушваха всички разговори с „Ривърсайд“. По едно време се говореше, че Джоузи може и да умре от болестта си. Седмици наред градът ни бе обзет от тъга и съжаление към семейство Еър. Представяхме си как това облагодетелствано момиченце отвъд реката се бори за живота си и се питахме какво ли значение има дали човек живее в колиба, или в такова разкошно имение, когато...

Отначало викаха доктор Даулинг дори посред нощ, но скоро започнаха да пристигат специалисти от големия град, откъдето дойдоха и две медицински сестри. Като всички майки в града, майка ми беше не само загрижена за момиченцето, но и разтревожена за мен и Том – да не би да се заразим от паралич.

Татко трябваше да я успокоява.

– Дали живее тук малката Еър, или на милион мили разстояние, все тази – говореше ѝ той. – Не се тревожи, Хана. Еърви нямат почти никакъв контакт със Сейнт Хелън.

– Независимо богат или беден – каза мама – това е нещо ужасно за всеки, на когото се случи, Ако не умре, сигурно ще остане парализирана.

– Може би – отвърна татко, като прехвърли вниманието си към мен и Том. Знаех си, че ще каже някоя поука по наш адрес. – Положително Джоузи е истинска малка госпожица. Но доколкото си спомням характера ѝ, тя няма да се предаде лесно. Ще се бори.

Джоузи се бори и оживя.

Изминаха около шест месеца, докато научим за състоянието ѝ след

преболедуването. Мозъкът и тялото над кръста ѝ не бяха засегнати, но от тази надолу Джоузи бе останала неподвижна. Единият ѝ крак бе напълно парализиран, а другият бе подвижен само над коляното. Беше избегнала смъртта, но трагедията си оставаше и въпреки че я видяхме чак след година, ние знаехме какво означава това – в Сейнт Хелън имаше и други случаи на паралич, дори и сред не толкова млади хора.

Започнахме да я виждаме в града по-често, отколкото преди. Идваше редовно, застанала на предната седалка на пикапа или спортната кола. Но никога не я видяхме извън колата, тъй като не можеше да ходи, а тя не би позволила на никого да види безжизнените ѝ крака. Лекуваха я по най-новите методи – с масаж и гимнастика: една сестра непрекъснато се занимаваше с краката ѝ в имението. Не съм сигурен дали ѝ сложиха шини. Но така или иначе тринадесетгодишната Джоузи бе за нас все същото независимо момиче, седнало изправено в колата на баща си. През прозореца я виждахме само от кръста нагоре, от кръста надолу бе винаги скрита.

Ето така я видях една събота да чака баща си в колата и я заговорих:

– Как си, Джоузи?

– Много добре, благодаря ти, Кит – отговори тя уверено, но с такъв тон, който не допускаше повече въпроси.

Беше си същото наперено малко момиченце.

Ако не бяха краката ѝ, Джоузи сигурно щеше да учи в някое частно и скъпо училище в големия град, но сега това беше невъзможно и тя си остана едно малко момиченце със строг нрав, повече или по-малко изолирано в тази огромна животновъдна ферма. Джоузи не дружеше с момичета на нейната възраст, въпреки потока от приятели от големия град и няколкото местни момиченца, вече добили кураж да посещават семейство Еър – дъщери на наши лекари (но не и Дорис Даулинг), на други богати фермери, на адвоката мистър Страп, на нашия член на парламента, а понякога и сестра ми Джийни. Именно от тях – или от една от тях – подразбрахме, че Джоузи се опитва да язди отново.

Джоузи, както се казва, беше израсла на кон и често яздеше с баща си, а понякога и с красивата си, доста изискана и превзета майка по безопасния бряг на реката. Но тъй като язденето изисква преди всичко равновесие и здрави крака, никога не я оставиха да язди самичка. За нея беше опасно дори да се разхожда на кон. В града разказвах как Джоузи често подкарвала понито в галоп, прилепена с безжизнените си ръце и крака към седлото, докато баща ѝ, майка ѝ или някой от конярите не я

настигнал. Тогава Джоузи изпадала в гняв и ядосано плачела за това, че са я спрели. И продължавала да язди така, докато един ден паднала много лошо и сериозно се наранила и контузила.

Това се случи горе-долу по времето, когато се загуби Таф, въпреки че се съмнявам дали изобщо Еърови бяха чули за станалото. Два месеца Елисън не бе давал на Джоузи да язди, но понеже виждал, че тя се разстройва и натъжава от неподвижността си сред ширналите се наоколо простори, решил да измисли нещо, чрез което да може сама да се придвижва. Един ден той замина с един от местните самолети за големия град, а след месец на гарата пристигна красива малка двуколка. Знаехме, че е за Джоузи, но всеки, който я видя, бе озадачен от странните й размери и причудлива форма.

Когато дойде да я вземе с камион, конярят Блу Уотърс ни разказа някои подробности. Двуколката трябвало да е много ниска, за да е нисък и центърът на тежестта – тогава би се обърнала трудно. Поради същата причина тя бе и много широка. Колелата й бяха стабилни, но малки и леки, с много дебели гуми. Лъскавите й оси бяха високи като на едноместна двуколка и падаха ниско долу, доста по-напред от самото купе – отново с цел да не се обръща лесно. Купето беше с красива тапицерия. Седалките – толкова меки, че в тях направо се потъваше. Облегалките за ръце се вдигаха назад и улесняваха ставането и сядането. Стъпалата бяха сгъваеми, много широки, с подвижни перила, с помощта на които Джоузи можеше да се качва и да слиза сама. Това бе една умело конструирана двуколка, много скъпа и боядисана в жълто, за да се забелязва отдалеч.

Единственото, от което се нуждаеше, бе пони. Елисън Еър изпрати конярите си да уловят три-четири от дивите уелски понита, за да може Джоузи да си избере кое точно да опитомят за двуколката й.

Да уловиш уелско пони, не винаги бе лесно – особено ако си си набелязал някое. Всички вярвахме, че за да успееш да уловиш див кон, самият той трябва да иска, не иска ли – ще умре, но няма да позволи да го хванат. Уелските понита се движеха почти винаги плътно едно до друго. Понякога цялото стадо се загубваше навътре из саваните и само продължителната гонитба и усилия на конярите ги връщаха обратно в просторните поля. Понякога пък се усамотяваха вдън гори, сред блатисти и затънтени местности с изсъхнали дървета. Веднъж Елисън Еър трябваше да потърси помощта на един от местните ни пилоти, тъй като стадото се беше забутало в такава саванна област, до която не можеха да стигнат и конярите. Пилотът се казваше Джоунс, адвокат по професия, известен

летец-изтребител от Първата световна война. Той прелета с шумния си малък „Сопуит“ и разгони конете от затънтеното им убежище.

Тъй като през тази година понитата бяха особено диви и хитри, конярите се затруднили изключително много при отделянето на четирипет понита, от които Джоузи трябваше да направи своя избор. А беше и ранно лято – сезонът, в който дивите коне са най-буйни и непокорни. Блу Уотърс и още двама коняри успели да отделят четири уелски понита. Когато ги докарали, извели Джоузи в инвалидната количка и тя започнала да ги оглежда. Тогава Блу попитал господаря си защо не вземат едно пони от вече опитоменото стадо.

– О, не – отговорил Елисън. – Джоузи иска да започне отначало. Исква пони, което да прави всичко, каквото тя пожелае. Макар да не знам какво точно желае. Така или иначе, двуколката е специална и се нуждае от току-що опитомено пони, което да привикне към нея. Нека бъде както иска Джоузи, Блу.

– Е, добре, добре – съгласил се Блу, а цялата история разказал на приятелите си в хотел „Белия лебед“ в съботната вечер; всяка случка, свързана с Еърви, вървеше с пиенето. Блу имаше голям успех през това лято: според броя на бирите, които го черпеха, той знаеше как да заинтригува с разказите си. Беше висок само метър и петдесет и два, а между кривите му крака можеше да се вмести буре. В града се шегуваха, че всяка събота вечер Блу се смалява с по два сантиметра – толкова се подувал от бирата, че допълнителната тежест изкривявала краката му с още два сантиметра.

Нали били от стадото на Еър, и четирите понита, подбрани от Блу, били почти еднакви по цвят и височина и в тях нямало нищо специфично. Блу ни разказа, че затворили понитата в двора на конюшната, а Джоузи не спряла да вика и да го кара да ги подканва да препускат.

– По-бързо, по-бързо! – викала тя.

Блу използвал камшика си, за да ги насърчава, но Джоузи се възпротивила.

– Ти ги гони! – наредила му тя.

Блу ги подгонил пешком и когато най-накрая понитата се разделили, Джоузи му заповядала да следва едно от тях и да го отдели. Да гониш пони пешком – това е състезание, в което победителят е понито (то винаги се връща при другите коне).

Блу продължил гонитбата, докато едно от понитата се обърнало и го погледнало. То отстъпило назад с наведена глава, в много агресивна и предизвикателна поза – било готово да посрещне опасността.

– Дръж го, Блу! – обадила се Джоузи. – Не му позволявай да избяга!

Начинът ѝ на избор не бил от най-сполучливите, тъй като следвал показателите, по които Еърови се стремели да подбират най-буйните индивиди сред дивите коне – най-игривите, най-упоритите, най-умните.

Този път обаче Елисън Еър се възпротивил и казал на Джоузи:

– Джоузи, на теб ти трябва кон за теглене, а не за яздене. Между техните два темперамента има съществена разлика.

И наистина, няма съмнение, че има разлика в типа понита, предназначени за впрягане в хамут и кола, и тези за яздене.

– Не! Искам него! – настоявала Джоузи.

– Ще ти създава неприятности – предупредил я баща ѝ.

– Не ме интересува! – държала на своето Джоузи. – Искам него!

– Добре, миличка – съгласил се Еър.

Казват, че хората си избират коне, които приличат на самите тях. Може и да е така. Но в едно съм сигурен: ако конят изглежда лош, ако погледът му е коварен, а поведението лукаво – конят е наистина такъв; ако ушите му са полегати, а изражението крие опасност – това е един истински опасен кон; ако пък изражението му е обаятелно и опасно, то и темпераментът му е обаятелен и опасен. Това е общо правило, но почти винаги важи при необяздените коне.

Щом вкарали Джоузи в къщата, Елисън Еър отново отделил понито от другите коне и го пуснал сам в двора на конюшната. След това влязъл в двора и започнал да го дразни и закача, за да разбере какво е по нрав – диво и лошо или пък своеволно и дръзко. Оказало се, че понито хем се страхува, хем не се страхува от Елисън, но почти през цялото време не спряло да се движи, подтичвало и галопирало неспокойно край него, без да сваля зоркия си поглед от човека с дългия камшик в ръце.

Най-накрая Елисън залостил понито в един ъгъл и докато внимателно го приближавал, то риело нервно, мърдало уши и навеждало глава, сякаш се канело да го бутне. Не изпускало от поглед краката и ръцете му.

– Спокойно! – повелително рекъл Елисън. – Не мърдай!

Понито махало с дългата си сплъстена и мръсна опашка.

– Ш-шт, ш-шт... – казал тихичко Елисън.

– Внимавайте със зъбите му! – извикал Блу на господаря си. – Хапе!

– Те всички хапят – отговорил Елисън. – Няма нищо, Блу.

След това се приближил към понито. То не помръдвало, но когато

Елисън протегнал ръка, за да го докосне по гърба, то изведнъж вирнало глава, бутнало го, съборило го и хукнало.

Блу се засмял.

– Е, поне е бързо и умно – казал Елисън и станал от земята. – И явно не се отбранява с копита, а това е много важно. Отделете го, за да огледаме краката му.

Затворили понито в кошара със солидни решетки, сложили му оглавник и вързали краката му с дебели меки памучни въжета. Пуснали го навън, но щом излязло на ливадката пред конюшната, го спънали. Конярите уловили меките памучни въжета, а Елисън Еър внимателно опипал краката, хълбоците и гръдния му кош, а след това и разпенената му потръпваща уста.

– Устата му е доста мека – рекъл Елисън. Това беше добър знак – ако беше твърда, щеше да опъва юздите в ръцете на тринадесетгодишното момиченце. По-меката уста означаваше, че ще привикне лесно към юздите.

– А явно не е и зло – казал Блу, тъй като то само изпръхтяло и щом се изправило на крака, хукнало.

– Всичко е наред – рекъл Елисън. – Става за целта. Тя явно си избра пони, което прилича на нея. Малко избухливо, хитро, но пък поне знае какво иска. Я го вижте!

Понито се било засилило към високата ограда, сякаш се готвело да я прескочи. Свърнало уплашено в последния миг. Всички се засмели, а Елисън имал доволен вид.

– Бива си го! Чудесно е! Вкарай го обратно в конюшната и го изкъпи – наредил той на Блу.

Тъй като живееха в саваните, всички диви понита бяха мръсни, кални и със сплъстени гриви. В светлите им гриви, покрити с косми копита и развети опашки винаги имаше заплетени тръни и магарешки бодили. Нересани, те изглеждаха така диви и свирепи, че на човек му се струваше невъзможно да ги измие и изчисти. Интересно, но когато малкият Таф бил даден на Скоти, той инстинктивно постъпил така, както трябва. Не изкъпал понито, а търпеливо го ресал (с чесало, което бил „намерил“ някъде), докато телцето, опашката и гривата му блеснали от чистота. Оттогава нататък Скоти винаги го поддържаше в изряден вид и се гордееше с него – Таф беше едно от най-хубавите малки кончета в града.

Може би истинската причина за нареждането на Елисън Еър се криеше в убеждението му, че дивите коне са мръсни и се чувстват мръсни, и че конят се чувства психически по-добре, когато е сресан и чист.

Така че ако един кон трябва да промени навиците си, няма нищо по-добро от това, да започне новия си живот с психическа промяна във физическите усещания. Сресваш и изкъпваш дивото пони и то разбира, че се е случило нещо особено и хубаво.

И тогава вече може да се започне с истинското му опитомяване.

V.

Не присъствахме на опитомяването, но узнахме подробностите пряко или косвено от Блу, а и от другите коняри. Бо (от бо²) – името, което Джоузи даде на понито си – не изявил ни най-малко желание да бъде впрегнат, Джоузи искала сама да го привикне към впрягане, но се оказало невъзможно. Тя обаче ставала рано в златистите зори, когато петлите силно кукуригали над потъналите в роса поля, отивали в двора на конюшната заедно с овчарското си куче Макс и просто говорела на дивия неспокоен Бо. Блу ѝ предложил да опита да му даде обичайния морков, но Джоузи отказала.

– Няма да го разглезвам – казала тя.

Самата тя беше доста глезена и знаеше вредата от разглезването.

Затова пък, когато отивала при Бо, никога не вземала дългия си камшик. Разчитала на кучето Макс, което се примъквало сантиметър по сантиметър до Бо – като едно добро овчарско куче и постепенно го привиквало към домашния живот. Макс бил обучен да прави това и го правел добре. Джоузи настоявала да влиза на количката си в двора на конюшната, за да може Бо спокойно да я разглежда. Елисън ѝ разрешил, но наредил на Блу да я наблюдава внимателно винаги, когато се приближи до понито. Искали да привикнат понито с количката и със седналата в нея Джоузи – нали за момичето нямало друг начин да се приближи до Бо.

Джоузи прекарвала така почти целия си ден, а на Елисън и жена му било пределно ясно, че не бива да се намесват и да се опитват да се справят с Бо по по-прост начин. Щеше да бъде по-бързо, ако бяха опитомили Бо чрез ездач, но Джоузи не позволила да се качват на гърба му и Елисън се съгласил.

– Ако ще е кон за впрягане, нека да е кон за впрягане – рекъл той на Блу, който му предложил да ускори процеса с малко езда.

В почивките между уроците си с гувернантката Джоузи се приближавала с количката до Бо дотолкова, доколкото ѝ позволявал. Когато най-накрая Блу го впрегнал в два пръта от върбово дърво, закачени за брезентовия колан, с който Бо непрекъснато бил опасан, Елисън държал Джоузи само настрани – понито препускало като бясно и се опитвало да се освободи от влачещите се, затъващи в земята прътове.

---

2. Френски: красив. – Б.пр.

– Ще ги счупи! Ще се забият в него! – бунтувала се Джоузи.

– Няма, върбови са – успокоявал я Блу. – Най-много да ги поизвие малко.

Веднъж в отчаяните си опити да се отърве от тези досадни прътове Бо се залостил в раздалечените дъски на оградата около конюшната, но инстинктивно почувствал, че мръдне ли, ще се нарани. Джоузи, която гледала безпомощно от количката си, започнала да вика Блу да дойде и да го измъкне оттам. Блу обаче бил отишъл някъде. И Бо си стоял така, със заклещена между гредите глава, но бил толкова уплашен, че изобщо не помръдвал. Съзряла удобен случай, Джоузи се приближила до него и започнала да гали твърдата му кокалеста челюст и да го чеше по коравата вдлъбнатинка над носа, която никой кон не може сам да си почеше. И въпреки че Бо не отмествал светлите си диви очи от Джоузи, Блу преценил, че всичко останало би било вече лесно.

– Чакай! – извикала Джоузи на Блу. – Не го пипай още!

Говорела на понито, без да спира да го милва по челюстта и ноздрите, докато Блу не се намесил.

– Не му се доверявай толкова много, Джоузи – предупредил я той. – Може да те ухапе всеки миг.

Едва успял да го каже и зъбите на Бо изтракали като на озлобено куче. Джоузи била малко по-бърза и издърпала ръката си.

– Това е нечестно! – възмутено казала тя.

Бо свил устни, а Блу заявил на Джоузи, че понито ѝ се присмива.

– Я го напляскай! – казал ѝ той.

– О, нека ме ухапе! – ядосано, но малко обидено рекла Джоузи и продължила да го милва и да му говори. Бо изтраял още малко и пак изтракал със зъби. Джоузи измъкнала ръката си отново, но този път в последния миг.

– Хайде стига толкова – намесил се Блу. – Следващият път ще те ухапе.

Но Джоузи не отстъпвала – изучавала Бо така, както я разглеждал той. Най-накрая Бо решил какво да направи – захапал другата ѝ ръка. Но не злобно. Леко я гризнал като закачливо коте – а при подобни обстоятелства това може да се приеме и като ласка.

– Той изобщо не ме ухапа – повтаряла Джоузи, когато Блу разказал на господаря си за случката. – Това не беше ухапване!

Оттук нататък всичко било въпрос на време, но скоро станало ясно, че всъщност количката усложнявала нещата. Било необходимо Джоузи да се приближава права до понито. Да може да го заобикаля, да идва и

да си отива с пъргавината на собствените си крака. А тя се движела само с количката напред-назад и била твърде ниска за понито – нали все седяла. Когато най-накрая накарали Бо да си отвори устата за юзда, той се съпротивявал, макар и не сериозно. След това било редно Джоузи да му я слага, но тъй като седяла много ниско в количката, тя само плачела от яд и безсилие в опитите си да пхне юздата в устата му. Бо вирвал глава и Джоузи не можела да го достигне.

Тя настоявала по обичайния си упорит и непреклонен начин и Блу ни разказваше в съботите, че в процеса на опитомяването Бо започнал да навежда главата си така, че Джоузи успявала да сложи юздата в устата му.

Последният етап бил впрягането на Бо в двуколка. Разбира се, отначало не смятали да го тренират в специалната двуколка, поръчана от Еър. Можел да я счупи. А и не искали да го пускат с някой обикновен впрегатен кон. Ето защо Елисън поръчал на ковача си да приспособи, една стара двуколка, така че да прилича на онази, специалната, като й сложи малки колела и дълги прътове. Впрегнали Бо, а Блу Уотърс хванал юздите.

Но без резултат. Бо не помръдвал.

– Не го удрай! – извикала Джоузи на Блу, който седял в двуколката и чакал понито да тръгне. Бо просто отказвал да се помести.

Блу го плеснал с юздите по задницата, разклатил двуколката, но Бо пак не реагирал. Джоузи седяла в количката и се смеела, доволна от това, че Бо не изпълнява моментално каквото му се нареди.

– Хайде, Бо! – подвикнала тя окуражително. – Хайде!

Бо се огледал, но не помръднал от мястото си. Тогава пристигнал Елисън Еър в пикапа си и казал на Джоузи:

– Лош принцип е, Джоузи, да оставиш конят сам да решава. Ти трябва да решиш.

Взел камшика от двуколката, силно шибнал Бо по хълбоците и той подскочил лудо. Галопирал стотина метра по коларския път и макар че Блу го държал здраво за юздите, свърнал встрани по песьчливия банкет и поел през ширналите се ливади.

– Не го спирай! – викнала Джоузи на Блу. – И не му разранявай устата.

Блу не се и опитвал да го спре. Държал се за подскачащата, олюляваща се двуколка и ругаел Бо с нецензурни думи, друсайки се и залитайки на твърдата седалка. Най-сетне Бо се предал заради меката си уста и позволил на Блу да го изкара обратно на пътя. Не спирал да отмята

гневно глава, а и не можел повече да търпи връзвачата се юзда.

Въпреки всичко след този урок устата му била леко разкъравена и Джоузи се ядосала на Блу затова, че бил жесток към Бо. Блу се въздържал да не избухне и й обяснил, че друга възможност не е имало – иначе трябвало да пуснат Бо обратно в саваните.

– Впрегнеш ли го веднъж – рекъл Блу, – не бива да му отстъпваш за нищичко, дори и да му разраниш устата.

Джоузи знаела, че баща ѝ и Блу са прави, но искала сама да ръководи нещата.

Но Блу имал нареждане от Елисън Еър да смекчи до голяма степен нрава и упоритостта на Бо, преди да Вземе и Джоузи в двуколката. И Джоузи се придвижвала с количката си до коларския път, крещяла наставления на Блу, а той се мъчел да усмири Бо, който все галопирал и подтичвал. Трябвало да го научи да бяга в тръс, леко и равномерно, иначе не ставал за впрягане. На кучето Макс било разрешено да подтичва до Бо – щом тръгнал в лек или бърз галоп, Макс го изпреварвал, излайвал един-два пъти до предните му краха и Бо намалявал ход. Полека-лека кучето и понито установили добро делово сътрудничество. Ритник, а срещу ритника – ухапване и Бо разбрал, че с Макс шега не бива.

При опитомяването на конете има, разбира се, един психологически момент, когато те спират да упорстват и започват да се приспособяват към онова, което се иска от тях. Наблюдава се до известна степен и осъзнаване. Ето този момент чакал Блу. И Джоузи също. Гледала как Бо подтичвал в тръс по коларския път, зад бараките, около градината и викала на Блу:

– Той е друг! Сигурна съм. Вземи ме до теб, Блу! Моля ти се!

Една вечер Блу установил, че в Бо настъпва онази тайнствена промяна, която означавала край на безгрижните дни в саваните и съобщил на Елисън Еър, че понито е готово за Джоузи. Всеки ден Джоузи отивала на количката си при впрегнатото пони. Отвеждала го от двуколката до ливадката пред конюшнията, като го държала за оглавника, а то вървяло след количката. Успявала и да го оседлава, като заставала на специално издигнат подиум. Бо отивал при нея, щом се появявала на оградата около конюшнията.

– Бо! – казвала тя заканително. – Ела веднага тук!

– Всичко върви много добре – казал Блу на Елисън, като се качвали веднъж на двуколката. – Но той крие все още много изненади. Не е злоблив, нито е необуздан, но все още търси възможност да се прояви.

Елисън държал твърде уверено юздите и Бо не можел да му изиграе номер – подтичвал в тръс напред-назад като стар кон, свикнал години наред да се подчинява на господаря си.

– Хм-м-м – подозрително рекъл Елисън, като слизал от двуколката. Чувствал, че Бо не е чак толкова послушен, колкото изглеждал. – Е, хайде – подканил той Джоузи.

Джоузи се приближила до двуколката, Блу я вдигнал и я настанил до баща ѝ. Тя дръзко грабнала юздите от ръцете му, без да му даде възможност да протестира, и извикала:

– Давай, Бо! Давай!

Бо потеглил – внимателно и кротко в умерения си лек тръс. Но Джоузи го подканила да засили ход.

– Не го насилвай – казал баща ѝ. – Бъди нащрек.

Всичко вървяло много добре, докато стигнали до няколко евкалипта на завоя към реката. Тъкмо завили и срещнали майката на Джоузи – Пат, която се връщала с крайслера си от гости. Лице срещу лице с крайслера, Бо инстинктивно пренебрегнал подръпването на юздите, които го спирала, свърнал встрани и хукнал презглава на милиметри от колата, въпреки че Джоузи продължавала да дърпа силно юздите. Елисън ги грабнал от нея, станал прав и така рязко ги опънал, че Бо застинал на място с подвити предни крака.

– Какво лудо зверче! – възкликнала майката на Джоузи, стресната от близкото разминаване. – Защо се държи така?

– Ти го уплаши, мамо.

– Но той е опасен...

Елисън мълчал и разсъждавал. После се обърнал към Джоузи и ѝ казал, че Бо все още не преценява ширината на двуколката, в която е впрегнат.

– Ще трябва да си много внимателна и винаги сигурна откъде можете да минете и откъде не, защото той все още не може да се оправя. Ще се научи впоследствие, но в момента не се съобразява с широчината между колелата. Изобщо не я има предвид.

– Знам, знам – казала Джоузи, която нямала търпение да продължат. – Той само се стресна, нищо повече.

– Е добре, не му позволявай да се стряска. В него има скрито дяволче, Джоузи, и той ще се опитва да ти играе номера – стига да може. Ей така на, за да се забавлява. Но ти никога не бива да му позволяваш такива номера. Никога. Те са опасни за впрегнат в двуколка кон.

– Добре, добре – съгласила се Джоузи.

Последният етап бил впрягането на Бо в специалната двуколка с идеално полираните оси. Когато позволили на Джоузи да излезе за пръв път сама, се случило следното: двуколката се оказала много по-лека, а колелата ѝ – благодарение на гумите и сачмените лагери – много по-гладки и Бо запрепускал с отсечена стъпка по коларския път в бързия си лек тръс, внезапно освободен от предишния тежък товар, Елисън бил доволен, а Джоузи – възхитена.

– Виж го как стъпва! – казал Елисън на жена си.

– Тя няма да се успокои, докато не подкара двуколката извън пътя през полята – рекла Пат Еър на мъжа си.

Очевидно и Елисън Еър се тревожел от това.

– Знам, Пат – отговорил ѝ той. – Но по-добре сама да се увери какво може и какво не може да прави.

– Ами, точно пък Джоузи! – казала мисис Еър. – И да не може нещо, тя ще се стреми да го постигне. Я виж!

Джоузи пофучала с пълна скорост през портата в края на стария път. Между стълбовете имало доста разстояние, но тя трябвало да намали – нареждане на Еър за всички минаващи през портата двуколки, коли и ездачи.

– Не се притеснявай. Аз ще я наблюдавам.

– Да, ще трябва – въздъхнала мисис Еър. – Тя възнамерява да използва тази двуколка, сякаш не я кара, а язди.

VI.

Оттогава нататък често виждахме Джоузи да се разхожда с двуколката си на отвъдния бряг на реката или да препуска стремглаво из ливадите на Еър в другия край на саваните. Жълтата двуколка, Джоузи и Бо се бяха слели в едно – също като Скоти и малкият Таф, а и бяха безстрашни като тях. Джоузи пренебрегвала всяка една предпазна мярка, която Елисън Еър се надявал да ѝ наложи, докато не започнала да обикаля почти навсякъде с двуколката си – из саваните, през разораните ниви, покрай реката. Двуколката била наистина знаменита – по-сполучлива едва ли можела да бъде. Блу разказваше в съботните дни в „Белия лебед“, че дори когато гонели овцете и подбирали конете, Джоузи следвала овчарите и конярите почти навсякъде, където можело да се язди. Пътуващите фермери, които спираха в събота в града ни, разправяха, че са виждали жълтата двуколка да се появява и изчезва на най-невероятни места. Бо бил усвоил и последния етап от обучението си – вече се наслаждавал на това, което вършел. Така че жълтата двуколка винаги интригуваше града.

Но ние никога не я видяхме в града. Джоузи трябваше да пътува от фермата до града около час – ето защо не идваше. Винаги пристигаше седнала на предната седалка на някоя от колите или камионите. Седеше все така изправена, с кокетни плитчици до раменете, а живият ѝ поглед разглеждаше смело всичко наоколо – както подобаваше на дъщеря на Елисън Еър. Краката ѝ бяха винаги скрити. Джоузи не можеше да допусне хората в града да видят как я носят или да я видят седнала в количката. Тя седеше и чакаше в колата. Ако пък беше на гости с родителите си, внасяха я в къщата, когато нямаше никого наоколо. Винаги беше с бричове или панталони, макар да разправяха, че масажите подобрявали състоянието на краката ѝ.

Това беше всичко, което знаехме за Джоузи и Бо.

Междувременно със Скоти ставаше някаква промяна. Онова странно чувство на несигурност, което бе изпитал при загубването на Таф, го обхващаше с нова сила и един ден той изчезна точно така, както изчезна и малкият Таф. Отначало си помислихме, че просто е избягал от училище за няколко дни, но Ангъс Пири бе отишъл в полицията и бе съобщил, че Скоти не се е прибирал в къщи четири дни и три нощи.

– Горката жена – каза майка ми, представяйки си страшната паника,

обзела мисис Пири. Тя навярно прекарваше половината от деня на балкона на мизерния си, щръкнал като изсъхнало дърво сред пустошта дом, с надеждата да зърне Скоти на пътя или на брега.

Първото нещо, за което си помислиха повечето от вас, беше реката. Може би се беше заплел в коренищата по време на риболов или докато е плувал. Или го беше ухапала змия и сега лежеше мъртъв от отровата й така, както самият той си представяше Таф.

– О, не и Скоти! – заяви брат ми Том. – Той просто е тръгнал да търси Таф.

– Но Таф го няма вече месеци наред – каза мама.

– Нищо. Отишъл е да го търси и толкова – настояваше Том.

Решихме, че Скоти е постъпил точно така, и излязохме прави.

Скоти се скрил във влака, който отиваше до съседното градче Таско. Видели го там някъде из лозята. В Таско имаше четири-пет уелски понита и явно е искал да ги огледа. Един от лозарите го заварил през нощта под ламаринения си навес за сушене на грозде. Скоти бил ял полуизсушеното грозде и от фосфата, с който било напръскано, за да се свие, го болял страшно корем. Лозарят се обадил в полицията и на другия ден върнали Скоти в Сейнт Хелън. В нашата полиция го нарекли „досадно глупаче“, тупнали го с палка по задничето и го пратили право в къщи.

След две седмици той отново изчезнал и този път се зачудили къде ли наистина може да е отишъл...

– Във фермата на Еър е – каза Боб Рънсман, който беше дребничък, левак и доста любопитен. – Видях го там – държеше на своето Боб.

Не му повярвах и му го казах.

– Сигурно е отишъл при мандрата на Тейлър в низината Мъри – възразих аз. – Пип Тейлър има уелска кобилка и отдавна търси жребец за разплод.

– Едва ли – намеси се Том. – По-сигурно е отишъл в Лайа при мисис Стейнс. Нали се сещате – онази, която е луда по понита. Вече има четири.

А Скоти бил в саваните нагоре по течението на реката, защото някой му казал, че един от странстващите ловци на зайци яздел уелско пони. Ние всички познавахме старите ловци, но винаги имаше по един-двама полутшелници, които скитаха навътре из саваните. Те се появяваха в града с огромни вързопи заешки кожи, които продаваха по шилинг едната на Дормън Уокър или на търговците на машини. Може би някой от тези полуномади бе „прибрал“ малкия Таф така, както Скот

„прибираше“ всичко, което срещнеше на пътя си и което му се струваше безстопанствено.

Когато се завърна, Скоти ни разказа, че не е намерил никакъв ловец с пони. Ние пък го попитахме дали смята, че изобщо има такъв ловец.

– Видях един, но той караше колело.

– Колело в саваните?!

– Да. С дебели гуми и две задни колелца – като велосипед с три колела. Носеше пушка и ядеше всякакви птици – дори бекаси.

Скоти обикаляше с този човек един-два дни, за да открие ловеца с понито, но скоро се убеди, че такъв ловец няма. В града се мотаеха още няколко скитника – може би пък някой от тях бе човекът с понито...

И все пак Скоти продължаваше да профучава вечер през града на път за дома си. Но видът му бе такъв, сякаш бързаше за някъде другаде.

Той отново изчезна един вторник, а в петък майка му дойде в града – или по-скоро дойде у дома. Помоли мама да пусне мен и Том да потърсим Скоти отвъд реката, в саваните, които бяха част от владенията на Еър.

Мама задържа мисис Пири, докато се върнем от училище в четири и половина. Седяха в трапезарията и пиеха чай. Тя беше с черна рокля, черни чорапи и обувки, с доста нескопосано залепени (може би от Скот) подметки от стари гуми. Беше дребничка и на главата си носеше лъскавочерна овехтяла сламена шапка с тясна смачкана периферия. На шапката ѝ имаше две черешки, а под тях очите ѝ гледаха в една точка някъде далеч, без да забелязват нищо наоколо. Това бе погледът на самотен човек, но и на човек, който прекарва голяма част от времето си в мисли за миналото, бъдещето или нещо съвсем, съвсем отвлечено. Мисис Пири бе винаги като унесена. Когато мама ни предаде молбата ѝ, Том веднага предложи план – ще преплуваме реката и ще бъдем сред саваните, преди да се стъмни.

– Няма да преплувате реката – каза мама. – Ще прекосите моста и ще попитате Еърви може ли да минете направо през техните ливади.

Тогава дойде татко и като чу за какво става дума, каза:

– Много по-просто ще бъде да се обадим на Еър и да го помолим да каже на конярите си да потърсят Скоти.

И той се обади на Елисън Еър. Каза му, че едно от момчетата в града – синът на Пири, който има едно от неговите понита, е изчезнало и е вероятно на техния бряг. Та би ли съобщил на конярите си да го потърсят в саванната местност нагоре по течението?

– Още утре ще изпратя Блу Уотърс – отговорил Елисън.

Татко затвори телефона и попита мисис Пири дали това е достатъчно. Мисис Пири кимна и изгледа равнодушния телефон така, сякаш я бе лишил и от последната надежда. После стана, мина през верандата, а аз, мама и Том я изпратихме до външната врата. Не плачеше, но изглеждаше объркана и разтревожена.

– Не се тревожете, мисис Пири – рече Том. – Скоти ще се върне. Той просто търси Таф.

– Но какво яде и къде спи? – попита мисис Пири, като че ли можехме да знаем. Силният ѝ акцент бе почти неповлиян от австралийските гласни и пропуснати съгласни. Струваше ми се, че тя не е притеснена от изчезването на Скот, а от пустотата, настанала след неговото изчезване в и без това празния ѝ живот. Изглежда, това бе непоносимото. Чувстваше го и Том.

– А може да е на остров Пентал – предположих аз, макар сам да не си вярвах. Все пак трябваше да изкажа някакво предположение. – С Том можем да отидем сутринта и да го потърсим.

– Да, може да е там – каза тя и пое в посоката, в която бе вперен погледът ѝ.

Мама забелязала, че е с брошка: името Ейлийн, изковано от сребърна нишка. Коя ли, почудихме се ние, може да е тази Ейлийн?

Този път откриха Скот в Лайа. В града бяха устроили състезания с коне от околността, а в тях винаги участваха и понита. Повечето от тези коне и понита обикаляха целия щат, за да се надбягват. Местните ни конни състезания не бяха особено организирани, но пък бяха много поинтересни от състезанията в други градове, където конете и понитата ни участваха като гости. Този път имаше състезания с понита. Скоти изгледал първото, с гостуващите понита, и зачакал тези от по-отдалечените райони. Всички местни понита щяха да се състезават с гостуващите за награди от пет до двадесет и пет лири. Между понитата, разбира се, имало и уелски. Скоти се залепил за Анди Магайър, който имаше гараж в Лайа, а също и три уелски понита от стадото на Еър. Той попитал Скоти, който висял до малката ливадка на хиподрума, дали не иска да спечели някоя и друга стотинка, като посрещне състезателното му пони. Скоти се съгласил и тогава Магайър му казал, че възнамерява да продаде понито след края на състезанието.

– А защо? – попитал го Скоти.

– Има нещо лошо в него. На нищо не може да се научи. Всичките понита на Еър са лоши.

Скоти ни предаде този разговор като една размяна на мнения за

уелските понита и добави, че Магайър не разбира нищо от тях. Той му казал, че държи понитата си под ламаринен навес и никога не ги пуска да тичат на воля. Дори бил подрязал опашката и подстригал гривата на състезателното пони.

– Имаше глупав вид – презрително заключи Скоти. – И си беше глупак.

Преди да минат всички понита, Скоти оставил Магайър и отишъл на състезанията с козли. Джоръкс, който организирал тези обикалящи състезания с козли, впрегнати в двуколки, взел Скоти за местно момче и му платил по два шилинга на всяко излизане. Скоти трябвало да седи зад козела в малка двуколка с колела от велосипед и да се състезава с половин дузина други местни момчета също в такива двуколки.

Организаторите на състезания с козли идваха ежегодно и в Сейнт Хелън. Най-интересното в състезанията, на които като при всички други игри имаше наддавания, бе не кой козел ще спечели надбягването, а кое от местните момчета ще излезе първо. Ездачите насърчаваха козлите, като дърпаха опашките им и крещяха на изпитания „кози език“. Спечелилият състезанието получаваше пет шилинга, което не беше малко. Само едно от състезаващите се момчета не беше местно – синът на организатора Боси. Миналата година в надбягванията участва и Том. С радост чух как един от участниците в наддаванията, Локи Макгибън, крещи името му.

– Залагам три от четири на Том Куйл!

Но Том загуби.

Скоти спечели в Лайа и остана и последните четири дни. Победи в три от надбягванията, като ни обясни, че е победител само защото започвал да дърпа опашката на козела на петдесетина метра преди финала. Върна се в понеделник с някакъв пътуващ търговец на шевни машини „Сингер“. След няколко дни дойде на училище. Бе почти незабележимо променен, мъничко по-различен от преди.

Баща ми се досещаше какво става със Скоти и веднъж по време на вечеря заяви, че ако момчето на Пири продължава да изчезва по този начин, ще свърши като австралийските безделници.

– Направо жалко! – рече възмутено той. А за да извади поука за мен и Том, добави, че индивидуалният бунт и обикновеното безделничене са в същността си брат и сестра. – Нищо друго, а своеволие – заключи татко между две хапки йоркширски пудинг А той мразеше своеволието.

Ние въздъгнахме дълбоко – както винаги след подобни тягостни нравоучения. Но след време стана така, че ми се наложи да дам на

Скоти същите наставления – до голяма степен за моя собствена изненада. В момента обаче завихрахме на Скоти за приключенията му, макар да ни беше трудно да забравим как мисис Пири опипваше брошката си „Ейлийн“ на път за дома си по пътя, който водеше към нищото.

– Няма защо да обвиняваме Ангъс Пири за това, което става със сина му – възрази мама, когато татко отпрати критични бележки и към Ангъс.

– Не е важно чия е вината – изтъкна баща ми. – Важно е фактичeskото положение. А според фактичeskото положение Скоти беше на път да стане като един от многото австралийски гамени.

С течение на времето нещата вървяха натам. Скоти се държеше като мнозина бедни момчета, дошли от саваните в града ни, който не можеше да им предложи нито работа, нито някаква надежда. В крайна сметка те се мотаеха около хотелите всяка събота вечер, имаха вид на боксьори, пиеха до забрава и рано или късно се забъркваха в дребни нарушения на закона. А Скоти вероятно щеше да се отдаде на скитничество.

При Скоти имаше и нещо друго. Той продължаваше да търси малкия Таф и в края на краищата това бе истинската причина за неговите изчезвания. Така че той нито своеволничеше, нито беше безделник. Поне не засега.

Скоти изчезна още веднъж – този път на петдесет мили разстояние, в град Мънду, щата Ню Саут Уелс, където ежегодно се организираха животновъдни пазари и ежегодно безброй коне и понита сменяха господарите си. Никой не разбра как е стигнал дотам, а и той, както винаги непристъпно мълчалив, не пожела да ни каже. Майка му и баща му бяха вече примирени с неговите изчезвания, макар да не беше тайна, че при всяко свое завръщане Скоти изяждаше боя от вече немощния си старец баща (напоследък му бяха изпадали и зъбите). Скоти си имаше неприятности и в училище. Скоти не беше глупав, нито бавноразвиващ се. Напротив, беше буден, дори умен по собствения си оригинален начин, но в този момент училището не можеше да му предложи нищо. Веднъж, когато бяха изкарали половин дузина пакостници пред цялото училище, за да ги мъмрят, директорът му кресна възмутен:

– Как мислиш, че ще получиш работа в пощата или в железопътния транспорт, ако продължаваш така? Отговори ми, Пири!

Пири не можа да му отговори.

Всъщност директорът правеше всичко, за да помогне на Скоти, но отсъствията му от няколко дни или седмица бележеха провал след

провал. Макар повечето от учителите да му симпатизираха, те просто вдигнаха ръце, тъй като виждаха, че е вече безнадеждно да му се помага.

Докато бил на животновъдния пазар в Мънду, Скоти работил какво ли не – поил добитъка, конете, мил двуколки, чистил кошари. Разказа ни, че извървял пеша почти половината от петдесетте мили на връщане, тъй като един от полицаите в Ню Саут Уелс открил кой е. Наложило се да изчезне през нощта и да си тръгне към къщи. И без това от Таф нямало и следа.

Мисля, че дългото пътуване към дома (тридесет мили за тридесет дни – останалите двадесет го взел някакъв фермер в колата си) извърши прелом в душата на Скот. Чак след това пътуване той реши, че Таф е не само загубен, а загубен завинаги. Оставаше проблемът – какво може да се направи при това положение...

VII.

Трябва да признаем, че за разлика от повечето момчета в града, през цялото това време Скоти нито веднъж не обвини Дормън Уокър. Дори да го обвиняваше, все още не му гласеше никакво отмъщение. Скоти започна да се застоява в града – понякога търсеше работа, но в повечето случаи се шляеше по добре познатите му задни улички, кратки пресечки и „прибираше“ всичко, което му попаднеше. Бъдещето на този вид поведение бе ясно. В крайна сметка той започна да насочва цялото си внимание на тринадесетгодишно момче към фуражно-зърнения хамбар на Дормън Уокър – една от най-големите сгради в Сейнт Хелън.

Всички знаехме, че Скот може да влезе в този дълъг, тъмен, прохладен и загадъчен хангар и просто да изчезне. Вътре беше пълно с подредени на куп чували със сено, пшенично зърно, овес, ечемик и трици. В единия край бяха струпани нови и стари селскостопански съоръжения, трактори, стари камиони, бидони, варели и торове. Дори миризмата тук ни омайваше.

Скот влезаше в хамбара през някой откован лист нагънатата ламарина (покривът и стените бяха от нагънатата ламарина), през високите прозорци или през задната врата, където бяха товарните паркинги. Обикновено тичаше около половин час по скупчените чували със сено или обикаляше греблата, комбайните и тракторите. Естествено би било чудесно да го прави с някое друго момче – тогава удоволствието би било споделено, а така, сам, не му беше интересно. В момента обаче той предпочиташе да е сам, тъй като ние не му бяхме особено забавни.

Истината е, че Скоти се вмъкваше в хамбара, за да пакости и мъсти за подтискащия го гняв и безсилие. Въсщност той не можеше да извърши нищо наистина вандалско – просто защото не бе злосторник. Веднъж дори отказа да замерва покривите на къщите на така омразната ни улица „Уилсън“ – камъните можели да счупят керемидите (повечето от покривите на нашите Лъщи бяха от нагънатата ламарина). Въпреки всичко той се изкуши от мисълта да напакости с нещо на Дормън Уокър. Една вечер Скоти успял да запали мотора на един от тракторите в хамбара. Дормън Уокър бил вече заключил и седял в канцеларията си, когато чул боботещия грохот на трактора. Горкият, така се изплашил, че не посмял да излезе и да види какво става. Скоти също се стреснал от оглушителния шум и се спуснал от високия покрив по макарата е въжетата над

товарния паркинг.

Бягството развалило цялото предвкусвано удоволствие и ето защо Скоти решил да опита нещо друго. Една сутрин Дормън Уокър видял на стената на хамбара следния надпис, надраскан с боя: „Дормън Уокър е...“

Така и не разбрахме какво „е“ Дормън Уокър – явно авторът е бил прекъснат на това място или просто не е могъл да довърши мисълта си. Всички се досещаха, че това е работа на Скоти, и още първия път, когато го срещна, Дормън Уокър го подгони. Ето как изглеждаше Скоти по онова време: набита, препускаща фигурка на два крака, които не спираха да тичат – все бягаха от някого, заподозрял Скоти в нещо, или пък от някоя потайна, току-що приключила акция. Рядко му се случваше да мине през града, без да хукне някой подире му. Тогава той се втурваше и внезапно изчезваше така, както само той умееше да изчезва. Въпреки всичко Скоти си имаше приятели в града и често по време на подобни гонитби отстрани се дочуваха поощрителни възгласи:

– Давай, Скоти! Не му позволявай да те хване!

Скоти винаги се сепваше от тези възгласи и внезапно озадачен се обръщаше да види кой вика. Кой сред тези враждебни улици си дава труд да го поощрява?

– Здравейте, мисис Смит! – извикваше той. – Здравейте, мисис едик си! – И хукваше по улицата или прескачаше някоя близка ограда.

Ставаше ясно, че гражданите вече не могат да се справят със Скоти – нито да го обуздаят, нито да го спечелят. Той се беше отчуждил още повече. И ето че веднъж Скоти се натъкна на Джоузи Еър и понито ѝ – случайна среща, която промени всичко.

Това стана по време на селскостопанската изложба в Сейнт Хелън – тази, на която Скоти не успя да се състезава предишната година. На изложбата бе отредена постоянна обширна площ, заобиколена с висока дървена ограда. В огромния кръг имаше истинска арена, която използвахме и за футболно игрище, сравнително голяма трибуна и още дузина постройки, предназначени за конкурсните селскостопански експонати: пшеница, вълна, плодове, сушени плодове, масло, цветя, зеленчуци и както обикновено – домашни сладка и сладкиши. Имаше достатъчно място и за други прояви – състезания с овчарски кучета, конкурси за най-расов едър рогат добитък и овце, атракции, а също и бюфети на открито. На арената се състояха някои от конкурсите за рогатия добитък и овцете, но най-интересни бяха надбягванията с коне, в тръс и в раван, които са и най-верният показател за силата и бързината на конете.

Всички коне трябваше да се състезават в тръс. Само че „бегачите“ теглеха двуколка с ездач, а „раванлиите“ подтичваха, яхнати в тръс. И „бегачите“, и „раванлиите“ можеха да участват в едно и също състезание. С нищо не мога да сравня внушителността и поривистостта на тези оглушителни надбягвания.

Аз се интересувах само от тези състезания. Елисън Еър – също. Той се отнасяше доста пренебрежително към другите състезания, тъй като не го интересуваха. Но за да е в тон с участниците, винаги докарваше овце, говеда и овчарски кучета, като за разлика от конните надбягвания, които му бяха страст, не се интересуваше от конкурсите, свързани с тях. Елисън винаги имаше в конюшните си в „Ривърсайд“ по три-четири бегача или раванлии. Тази година беше докарал два. Беше взел и Джоузи. Тя щеше да участва с прясно боядисаната си жълта двуколка в конкурса за „Най-хубаво пони с двуколка“. Видях Джоузи в деня на конкурса, преди първото конно надбягване. Беше се съгласила да я занесат на трибуната, откъдето щеше да наблюдава участието на баща си с най-добрия им „раванлия“ Флик и да чака своя ред между две поредни конни надбягвания.

Повечето от „бегачите“ и „раванлиите“ бяха на професионални състезатели, които обикаляха страната и участваха в разни местни тържества и спортни празници. Някои от тях яздеха, но повечето караха двуколки. Именно тези професионалисти грабваха вниманието ни, тъй като за разлика от ниските скучни жокеи и ездачи в тръс, те бяха по-опитни, стройни, жилави и наперени като умните си изпитани коне, но и някак уморени и поизхабени като бойните си двуколки.

Всички коне в състезанията „тръс“ през този ден (а и винаги) носеха специален кожен хамут. Той се спускаше по гърба на коня и покриваше тялото му чак до коленете. Така движенията на коня се затрудняваха и той не можеше да галопира. Всички знаехме, че рекордът за миля, измината в тръс, е една минута и петдесет и пет секунди. Ето защо преценявахме коня по това дали може да преодолее тридесет мили в час, или не.

Всъщност двуколките създаваха впечатление за бързина и със Скоти и брат ми Том бяхме разочаровани, че Елисън Еър не кара двуколка. Те представляваха малки вдлъбнати седалки, закрепени между двете гумени колела, а към леката дървена рамка, съединяваща седалката и колелата, бяха закачени двете стърчащи оси. Този, който караше двуколката, бе като привързан към коня и колелата – седнеше ли веднъж в малката вдлъбната седалка, той трябваше да опъне крака напред и да стъпи

в двете малки халки върху осите. Трябваше да протегне ръце и да се хване за две други халки върху юздите – без тези халки не би могъл да поддържа темпото „тръс“. Всъщност опънал ръце и крака на няколко сантиметра зад мощните задни крака на неспокойния и неудържим кон, той изобщо не можеше да седне. Имаше нещо в състезанията „тръс“, което пораждаше и у ездача, и у животното много по-голямо напрежение, отколкото при всеки друг вид надбягване без препятствия.

Том, Скоти и аз си бяхме намерили едно местенце под трибуната, където се криехме от разпоредителите, тъй като те не ни разрешаваха да бъдем близо до конете. Но предишната вечер бяхме между късметлиите, на които им бе възложено да очистят пясъка по трасето от всички гвоздейчета, парченца стъкло и остри камъчета. Свършихме си работата съвместно, тъй като знаехме какво става, когато двуколка спуска гума. Двуколките се обръщат само ако спукат гума, а не беше приятно да видиш някой от тези големи, жилави мъже, привързани към двуколката и коня си, да се влачи по гръб, докато му задимят и дрехите. Така че за нас бе въпрос на чест да осигурим безопасно трасе за ездачите в тръс.

Победителят се определяше след три надбягвания – печелеше конят, който се представеше най-добре и в трите. В момента гледахме първото от трите надбягвания. Елисън Еър беше вече излязъл на хиподрума, яхнал чистокръвния си раванлия Флик – бодър, представителен и напет кон. Хамутът му беше нов и лъскав, а жокейското сако и ботушите на Елисън – правени по поръчка. Професионалистите изглеждаха изморени и унили – по външност и качества напълно отговаряха на двуколките и конете си, а и на заобикалящата ги унила природа. Елисън беше и с жокейско кепе, а малко ездачи носеха кепета по онова време. Не можехме да не се възхищаваме на издържания му вид.

– Той ще спечели – каза Том, направо смаян от тази гледка.

– Ще му попречат – заяви Скоти с абсолютно убеден тон.

Знаехме, че Скоти е прав, тъй като не всичко зависеше от това дали яздиш бърз кон.

– Спокойно – уверено казах аз. – Елисън ще се справи.

Мисля, че само местният ни патриотизъм ни караше да се надяваме, че Елисън ще спечели – въпреки симпатиите и възхищението ни към опитните и неотстъпчиви професионалисти.

Но ако сложим ръка на сърцето си – финалът беше ясен. Надбягването започна и ние не можахме да се сдържим на местата си – макар това да ни костваше и единствената възможност да останем там. Станахме прави и не мога да ви опиша чувството, което ни обземаше при

приближаването на препускащите в тръс коне. За разлика от галопиращите без препятствия кове, които се движат хаотично и трмаво, конят в тръс удря копита в енергичен, непрекъснат и отсечен ритъм, понесъл и него, и двуколката, и ездача. Плющенето на камшика, свистенето на нажежените колела, неизменните ритмични звуци, които издават и конят, и ездачът при всяка риеша земята, кълтяща стъпка на копитата – всичко това се сливаше в тътнещия пулс на надбягването. Бегачите в тръс стъпват поотделно, волно и бързо с четирите си копита, а от усилието да се движат само в тръс, устите им се изкривяват в дива гримаса. Гривите им се развяват, пот и пяна се стичат по краката и гърбовете им, има нещо страшно и стихийно в усилията и напрежението на тези неударжими животни.

Професионалистите знаеха много добре как да попречат на Елисън да вземе преднина. Щом се окажеше пръв, конят му започваше леко да галопира и ние знаехме, че причината е или докосване с камшик, или сръгване в корема. Всички язدهа плътно един до друг, колело до колело, кон до кон и в последната обиколка, когато четирите двуколки се скупчиха, ние станахме и закрепяхме като луди, тъй като Елисън Еър водеше с половин глава. Но след една мигновена, рязка маневра две от двуколките го притиснаха отстрани и продължиха, за да финишират с няколко сантиметра преднина. Те взеха първо и второ място, а Елисън излезе трети.

– Казах ви аз – рече Скоти. – Никога няма да му позволят да победи, каквото и да става!

– Може би ще успее да ги измами – подхвърли Том.

– Как?

Не знаехме как, но Елисън Еър, който излизаше от хиподрума, цял плувнал в пот, щеше да се учуди, ако узнаеше, че тези позакърпени и босоноги запалянковци го съжаляват искрено. Той понесе достойно поражението си – като изключим онова засрамено изражение на озадаченост, което придобиват богатите, случи ли се да ги победят. А само след половин час чувствата ни към него бяха съвършено други.

Тръгнахме си от хиподрума, тъй като следващото надбягване в тръс щеше да е след половин час, и се отпавихме към ливадката, на която състезателите подготвяха конете и двуколките си за конкурса „Най-хубаво пони с двуколка“. Загледахме се в едно палаво черно пони – две жени, госпожиците Елзи и Гуен Стърн, собственички на кравеферма, които все още идваха с двуколка в града, се мъчеха да го впрегнат в осите. Това беше любимото им пони. Колко глезено беше! Бутаха го,

молеха го, но понито се измъкваше от осите и ни разсмиваше.

Тогава видяхме и Джоузи Еър в жълтата си двуколка и красивия малък Бо – целия лъснат, сресан и бляскав като истинско злато. Джоузи беше също издокарана – с бричове, риза и островърха шапка, под която носеше кепе по настояване на майка си. Истински очаровани от вида ѝ, ние се надявахме тя да бъде победителят.

Седяхме до подготвителната ливадка, която бе една обикновена полянка, оградена с въже. Тъкмо когато говорехме за Джоузи, Скоти стана изведнъж и каза:

– Това е Таф!

Огледахме се наоколо.

– Къде? – попитахме ние и станахме.

– Ето го! Това е той!

Скоти сочеше Бо. Минахме под въжетата и се запътихме направо към двуколката на Джоузи. Скоти хвана поводите на понито и дръпна подрязаната грива между очите му така, както го бяхме виждали да прави с Таф.

– Таф! – извика той.

Казват, че животните реагират повече на тон, отколкото на дума. И може би тонът на Скоти накара Бо да помръдне едното си ухо и игриво да отдръпне глава назад, сякаш искаше да отметне висящия кичур. Бяхме виждали Таф да прави същото, но пък и почти всички понита го правеха.

– Махай се! – крещеше Джоузи на Скоти. – Не го пипай!

– Взела си ми понито – заяви Скоти, като не изпускаше поводите на Бо, сякаш никога нямаше да го остави. – Това е Таф.

– Махни си ръцете! – крещеше Джоузи с тънкия си заповеднически глас. – Ще го нараниш!

Аз и Том се бяхме промушили под въжетата и дърпахме Скоти за ръката.

– Това е Бо – смутено казах аз. – Това е понито на Джоузи Еър, Скоти. Това не е Таф.

Без да изпуска поводите, Скоти издърпа ръката си от моята.

– Хич не ми приказвай, това е Таф – рече той. Заопипва главата и врата на понито и стискайки поводите, отстъпи крачка назад и го погледна. – Басирам се на каквото кажеш, че това е той.

Джоузи се опита да подкара Бо, като дърпаше юздите и го подканяше да тръгне. Но Скоти държеше поводите, сякаш от това зависеше животът му. Бо беше притиснат между две ръце, които го заставяха да

тръгне, и две, които го спираха. Той негодуваше и силно цвилеше в знак на недоволство.

Джоузи започна да вика баща си. Той беше отишъл някъде – май да ѝ вземе белите ръкавици, тъй като след малко се върна с тях в ръка.

До този момент Скоти не се беше замислял с кого има работа. Струва ми се, че дотогава той не беше виждал Джоузи и въпреки че със сигурност бе чувал за нея и понито ѝ, не знаеше нищо за неподвижните ѝ крака и за гордия ѝ решителен нрав. За него тя бе просто едно кресливо момиченце, седнало в красивата двуколка, в която бе впрегнат Таф. Скоти нямаше да допусне тя да потегли заедно с Таф. Личеше си от вкопчването му в поводите на коня. Тъкмо когато се появи Елисън Еър, Скоти започна да освобождава каприте на хамута, които прикрепяха осите към понито.

– Спри го, спри го! – крещеше Джоузи.

Някои от хората наоколо започнаха да се обръщат, а ние продължавахме да дърпаме Скоти, като се опитвахме да го накараме да остави Бо на мира.

Тогава Елисън Еър просто се приближи и повдигна Скоти, опитвайки се да го изхвърли настрани. А Скоти се приготви за отбрана, тъй като още пет-шест души дойдоха да помагат на Елисън. Скоти продължаваше да стиска поводите на живот и смърт и ругаеше, мъчейки се да се освободи от ръцете на Елисън.

– Пусни поводите! – крещеше Елисън. – Пусни ги, дявол такъв!

Ние гледахме смаяни, а Скоти се блъскаше и боричкаше в ръцете на Елисън. Бо започна да надушва суматохата и нямаше съмнение, че с безпомощната Джоузи щеше да се случи голяма беда, ако не съумееше да издърпат Скоти настрани.

– Някой да я свали долу – развика се Елисън. – Свалете я!

– Не, оставете ме! – крещеше Джоузи.

– Свалете я! – продължаваше да вика Елисън, дърпайки ръцете на Скоти от поводите.

Бо започна да се дърпа неспокойно. Блу Уотърс, който водеше втория кон за Елисън, пусна юздите, скочи в двуколката и вдигна Джоузи. Но понито се бе уплашило и двуколката тръгна назад. Блу се страхуваше да слезе заедно с Джоузи, страхуваше се и да я подаде на хората, които се опитваха да спрат двуколката. Джоузи се опита да се измъкне, но тогава Блу се наведе и с неочаквано за ръста си силно движение я подаде на двете госпожици Стърн, които я измъкнаха встрани от двуколката тъкмо когато Елисън успя да откопчи ръцете на Скоти от поводите.

Междувременно Скоти бе обгърнал с босите си крака единия преден крак на понито и тъй като то продължаваше ядосано да подскача на задните си крака, стана така, че Елисън задърпа Скоти за главата, а Бо го задърпа за краката. Побеснял, Елисън удари Скоти един-два пъти. Тогава Бо разтърси глава, неочаквано вдигна предните си крака и хукна, като остави Елисън да държи момчето, което се извиваше и боричкаше, крещейки, че това е неговото пони, че това е Таф.

Елисън беше свикнал да борави с животни и не му беше трудно да държи здраво Скоти, без да обръща внимание на краката му, които го ритяха. Обърна се към мен и Том и ни нареди да повикаме полицаия Питърс от временния полицейски пункт.

– Тръгвайте! – извика ни той. В това време Блу гонеше Бо по ливадата.

Макар да виждахме, че Скоти е полудял, нито аз, нито Том щяхме да доведем полицаия, който да помогне на Елисън да го държи.

– Пусни го! – смело каза Том.

Елисън се опитваше да притисне Скоти и най-накрая успя да го свали на земята по корем. Ядосано ни заяви, че ако не отидем да извикаме полицаия, ще заведе и нас в полицията. Хората наоколо се бяха настроили враждебно, чуваха се викове. А когато се появиха и няколко разпоредители, с Том разбрахме, че при тези неравни сили ще е най-разумно веднага да офейкаме. Подкани ни и плюшенето на дългия камшик на Блу. Оставихме притиснатия към земята Скоти силно да крещи от едната страна на поляната, докато Джоузи седеше безпомощно в другия ѝ край. Бо – или Таф – бе някъде между тях.

VIII.

Елисън Еър имаше достатъчно влияние в полицията, за да нареди да настанят Скоти – здраво хванат от полицаия Пит Питърс – в спортната му кола, да го изведат от изложбата и да го закарат при родителите му. Друго не можеше и да направи – Скоти беше дребничък, жилив и пъргав и всякак можеше да се измъкне, освен ако не го заключеха в полицията, но това щеше да е вече прекалено. Скоти плачел от яд и крещял, че всички те са крадци. Нямало съмнение, че щом се освободи, ще потърси отново понито.

Когато откарали Скоти, позволили на Джоузи да се върне в жълтата двуколка. Тя настоявала да участва в конкурса (и то с бели ръкавици) – нищо, че Бо бил вече неспокоен и се дърпал от всичко, което се изпечело на пътя му.

- По-добре да се кача и аз – казал Елисън на дъщеря си.
- Да, качи се – настояла мисис Пат Елисън.
- Нищо ми няма – упорствала Джоузи. – Оставете ме на мира.

С Том се бяхме скрили на сигурно място зад няколко огромни копи сено и щом се раздаде сигналът за състезанието, видяхме Джоузи да излиза в тръс от ливадката. Тя се появи на хиподрума с доста самоуверен вид, но лицето ѝ все още гореше от яд и вълнение. Заставахме до хиподрума, за да можем да я виждаме. Но нещата се бяха изменили и ние не знаехме дали все още искаме тя да спечели. И тя не спечели, тъй като Бо се прояви недисциплинирано. Стресна се силно от едно знаме, а също и от хвърчащ лист хартия. На Джоузи дадоха утешителната награда и тя бе вбесена от това разочарование.

Към края на деня, когато двуколката на Джоузи бе натоварена на камион, а Бо – във фургон и Елисън бе загубил и третото надбягване, всички вече бяха научили за постъпката на Скоти. Бяха дочули и за твърдението му, че Бо е всъщност Таф. Тази необичайна ситуация даде повод хората да поспорят още преди да си тръгнат от изложбата.

Беше ли възможно Бо и Таф да са едно и също пони?

С Том спорихме чак до къщи. Бяхме от малкото истински очевидци, така че имахме реална представа за спонтанното и дълбоко убеждение на Скоти, че Бо е всъщност Таф.

– Това е той! Това е Таф! – каза Том с убеждението на десетгодишно момче. – Уверен съм.

– Защо си уверен? – възразих аз, винаги по-нерешителен в убежденията си, отколкото Том, винаги по-предпазлив към въпросите, изискващи категоричен отговор. – Как така стана, че Скоти го позна изведнъж?

– Защото го позна. Просто го позна – сърдито заяви Том.

– Не съм много сигурен.

– Ти чуваш ли се какво говориш? – ядоса се Том.

Ядът и увереността на Том бяха въведение към типичната за бъдеще атмосфера, началото на коренни разногласия, които постепенно обзеха и целия град. Преди да се раздели градът на две, случаят трябваше да стане публичен въпрос.

Двамата с Том нямахме търпение да видим Скоти и на другата сутрин, събота, станахме в шест часа и веднага поехме към фермата им върху един велосипед, взет на заем. Заварихме Скоти да почиства от калта малките дренажни канали, с които Ангъс Пири се опитваше да изсуши мочурливата и солена почва. Стояхме босоноги в черната солена кал и любопитно наблюдавахме Скоти, който продължаваше да хвърля ядосани и сърдити погледи със сините си очи.

– Защо си така сигурен, че това е Таф? – попитах го аз, след като ни разказа как го довели обратно с колата. Оставили го на една миля от фермата – на коларския път, и полицаят Пит Питърс го предупредил, че хване ли го още веднъж да буйства в града, ще го затворят в участъка.

– Откъде знам, че е той ли? – възмутено попита Скоти. – Откъде знам ли? – повтори отново той, явно опитвайки се да намери истинския отговор. – Ами ето, аз знам вие кои сте, нали? – измисли го най-накрая той.

– Да, но това е друго.

– Не, не е друго. Видя ли ви, аз ви познавам, както бих познал и Таф, ако го срещна. И това е всичко.

– Това няма да убеди никого – изтъкнах аз.

– Аз съм убеден – обади се Том.

– И аз – заяви Скоти.

– Добре. Тогава как мислите са го хванали? – настоявах аз.

– Откъде да знам... Може би Дормън Уокър си го е взел обратно.

– Не, не е, защото Блу Уотърс разказа на всички как са уловили понито от дивото стадо.

– Празни приказки.

– Може би Таф наистина е преплувал реката и е останал с дивите понита? – предположи Том.

– Таф никога не се доближава до вода! – упорстваше Скоти. –

Вероятно са го хванали по някакъв друг начин. Както и да е – това е Таф. Сигурен съм.

Трудно беше да се спори с него, затова и не се опитвах. Но когато запитахме Скоти какво възнамерява да прави, той придоби тайнствено и заговорническо изражение и каза:

– Не знам. Но ще направя нещо.

– Никога няма да ти го дадат – заяви Том, който поддържаше с жар своето твърдо становище. – Дори няма да те пуснат да припариш до „Ривърсайд“.

– Какво смята баща ти? – обърнах се аз към Скоти.

– Смята да се откажа – дори това да е Таф. Казва, че Таф е изчезнал завинаги и толкова.

– Прав е, Скоти – тъжно казах аз. – Нищо не може да накара Джоузи Еър да даде Бо – дори и да е Таф. Така, както е привързана към него...

– Ще видим... – рече заплашително той. – Ако не го даде... Ако не го даде...

Скоти не довърши мисълта си, защото не можеше да обясни как точно би постъпил – така, както не можеше да обясни защо е сигурен, че това пони е Таф.

До понеделник сутринта се разбра, че Еърови са дълбоко развълнувани от случката. В събота вечер Блу разправил в „Белия лебед“, че Елисън го разпитал как и къде хванали понито и има ли някаква вероятност то да не е от дивото стадо. Ние пък научихме всичко от Арк Аркрайт, единственото момче, на което се разрешаваше да стои в бара на хотела, тъй като баща му беше собственикът. Арк винаги подслушваше всичко, което би ни заинтригувало.

– Защо ли Елисън бе така разтревожен? – чудел се Блу. – Нали видя как докарахме Бо и още три понита от дивото стадо?... За какво ме пита? Той сам знае, че Бо е от стадото.

– Може да е бил от стадото – обадил се Даути Ендрюз, един от местните скептици. Даути беше кльоцав бедняк, техник по професия, вдовец с хубава дъщеря. – Но откакто малкият Пири изгуби понито, минаха няколко месеца, че и повече. Може да се е върнало в стадото и да е станало отново диво. То и без това си беше полудиво – как го яздеше това дяволче, а... Да ги бяхте видели как профучават зад дървения склад!

– Недей да свързваш това с Бо – категорично заявил Блу. – Бо беше съвсем див, когато го докарахме от саваните. Нали го знам.

Блу бил в стихията си – ръкавите му били мокри от пяната,

преливаща от чашата с бира. Според мен тогава се е сложило и началото на големите противоречия, макар на този етап (що се отнася до бара на „Белия лебед“) всичко да се свеждаше само до спора за един кон. В Сейнт Хелън продължавахме да ценим конете – може би защото истинският товарен кон започваше да изчезва от бита ни или защото символизираше изгубената връзка със слабо населените местности. Истината бе, че като повечето австралийци, деветдесет процента от гражданите на нашия район не знаеха нищо за слабо населените местности и за конете, въпреки че не бяха кой знае колко откъснати и от двете. Има един мит, все още жив, който представя австралийците като потомци на коняри, браничари и бедни труженици от слабо населените местности; докато жителите на наистина слабо населените места са били винаги не повече от пет процента от цялото население и истинските австралийци са австралийците от градовете и околностите им. Но митът се предава от поколение на поколение и човек трябва да е живял в някой провинциален град като Сейнт Хелън и да е виждал главната му улица, претъпкана в събота вечер с разпространителите на този мит, за да разбере колко мним е така нареченият „австралийски тип“. В действителност истинският „австралийски тип“ е нещо много по-достойно.

И така, всеки спор относно притежание на коне – особено когато се нуждаеше и от загадъчни, тайни сведения – бе идеален случай за повеждане на солиден, шумен спор покрай поцинкования бар на „Белия лебед“, който до осем вечерта ставаше толкова мокър, че заприличваше на ръба на плувен басейн. Едни и същи препирни се водеха до безкрайност.

– Ама вие не разбирате – пренебрежително заявил Блу след десетата си запотена халба със светла бира, когато спорът вече се нуждаел от известно разпалване. – Никой не можеше да се приближи до това пони, когато го хванахме. Диво пони и толкоз. Нали лично съм го видял. Лично!

– Че до него не можеше да се приближиш и когато го яздеше малкият Пири – обадил се един от привържениците на Скоти, беден фермер от другия край на града. Наричахме го Домси. Истинското му име беше Бедсън, а Домси идваше от „Бедсън – бедсън – беда – за – дома – си“. Той беше най-добрият тромпетист в градския оркестър. И винаги в опозиция на всичко, което правеше или казваше Блу Уотърс.

Блу му заявил да си гледа тромпета.

– Ти си просто ехото на господаря си – спокойно му отвърнал Домси.

Спорът потръгнал на зле, преминавайки в обиди, а Скоти и Таф били забравени.

Баща ни спомена, че в понеделник вечерта Дормън Уокър наминал покрай кантората му и го попитал какви са законните положения при подобен случай.

– Отговорих му, че законни положения изобщо няма. Той явно си иска понито, без да влиза в конфликт с Елисън Еър.

– Какъв конфликт? – попита Том. – Какво общо има Дормън Уокър?

Татко обясни на Том, че при всяко оспорване на собственост само съдът може да разреши окончателно въпроса. Ето защо Дормън Уокър се интересувал от закона.

– Но понито е на Скоти – заяви Том.

– Ти откъде знаеш? – попита го татко.

– Ей така, знам.

– А ако и Джоузи „ей така“ знае, че понито е нейно? Тогава какво?

Том млъкна.

– Понито е у Джоузи – подчерта татко – и при тези обстоятелства в деветдесет на сто от случаите се смята за нейна собственост.

– Но ако понито е наистина на Скот Пири? – намеси се мама.

– Ангъс Пири трябва да представи доказателства, за да го докаже. Доста безнадеждна задача според мен.

– Аз изобщо не мисля, че това е понито на Скоти – каза сестра ми Джийни. – Ти смяташ, че е негово, просто защото ти е симпатичен – обърна се тя към Том. – На мен пък ми е симпатична Джоузи и ви заявявам, че то е нейно.

Ето как и в нашето семейство възникнаха противоречия, но не въз основа на никакви съществени доказателства – такива, на каквито разчиташе татко, – а въз основа на страната, която предпочитавме и поддържахме по чисто субективни причини.

IX.

Отиваха си последните дълги летни дни, приближаваше първият учебен ден. Реката бе все още маловодна – всъщност сега бе най-маловодна за годината – и тъй като живеехме покрай и с нея, не изоставяхме за миг чезнещите ѝ радости. На Хорзшу Бенд организирахме последните дивашки състезания в калта и белезникавата вода. Гмуркахме се все по-навътре в дълбочинките, подскачахме от скала на скала над бързеите, плъзгахме се по двадесетина метра на гърди в няколкото сантиметра вода покрай бреговете на малките островчета. Изобщо градски игри на момчета, расли покрай река. А нощем лежах в кревата си на терасата и чувах милионите жаби от блатата на Пентал. Жабите не пееха, а вдигаха непоносим шум в дълбоката нощ. Изпълваха със звуци топлия въздух – отдалеч се чуваше как квакат, бърбят, дишат, – с две думи, живеят някъде там. И тогава забравях за цялата пустош и необятност, която ме заобикаляше.

Обичах тази необятност през деня, но през нощта тя ме подтискаше – имах чувството, че тази пустош и тишина унищожават всяка искрица живот. Не се чуваше влак, не се виждаше светлинка, не се усещаше пулсът на живота; никакъв шум от коли, никакъв телефонен звън. Смълчаните простори погубваха всичко. Лятно време жабите бяха като истинско спасение и затова ги обичах.

И въпреки всичко се питах как ли се е чувствал Скот Пири сам през онези два-три дни на гъмжащия от жаби остров. Знаех, че островът му въздействаше като нещо привлекателно сред пустошта и безлюдността; и двамата някак си подхождаха. Ето това си мислех седмица след фаталната среща на Скоти с Джоузи и Бо. Бях разбрал, че сега Скоти е на острова. Майка му ни беше срещнала на улицата и с тъжен, издаващ градския ѝ произход поглед ни бе казала, че Скоти отново го няма. След няколко дни, когато ловях риба близо до Кела Кълмп и наблюдавах как речните рибарки се гмуркат за храна по пътя от юг на север. Скоти изникна от саваните и ме попита кой ден започваме училище.

– Другия вторник – отговорих аз. – А ти къде се губиш? Майка ти не е на себе си,

– Кога е вторник? – попита ме той, все едно, че не е чул въпроса ми. – След колко дни?

– Днес е петък – казах аз. – Значи, след четири дни.

– А, че кога стана петък? – рече Скоти. Беше бос, както обикновено, а това беше опасно заради змиите на острова. – Улови ли нещо?

Бях хванал два костура и една треска.

– Тази година тук няма риба – каза той. – Защо не опиташ... – не довърши той, но явно искаше да ми покаже някое друго място. Скоти познаваше реката по-добре от всички ни и повечето от времето си прекарваше в проучване на бреговете ѝ. Обикновено беше щедър на сведения, но този път, изглежда, имаше нещо на ум.

– Кажй де – настоях аз, – къде според теб трябва да опитам?

– Все тая, Кит – сви рамене Скоти.

Дотук ни дума за Таф и Бо. Реших, че се е примирил е поражението си, смятайки, че дори Таф да е Бо, вече нищо не може да се направи. Нима можеше да се пребори с Елисън Еър и да вземе понито на Джоузи?

– Ще дойдеш ли на училище във вторник, или ще стоиш тук покрай реката?

– Зависи – отговори Скот.

– От какво?

– От всичко – тайнствено отговори той. Подпираше се на тояга, която носеше, в случай че срещне змия. Беше изгорял на кафяви и розови петна, русата му коса беше доста дълга и рошава. А умните му сини очи ми подсказваха, че в него се таи нещо, което този пуст остров и не подозира.

– Каза ли на баща си какво направих на изложбата? – попита ме Скоти.

– Не беше нужно. Целият град знае.

Скоти се изненада.

– Как така целият град? Кой им е казал?

– Че ти какво очакваше? – учудено казах аз. – Всичко се предава от човек на човек. Да не би да си мислил, че ще остане незабелязано, а?

Скоти беше все още озадачен.

– Е, не. Както и да е, какво каза баща ти?

Татко с неговия авторитет – особено за хора като Скоти – беше нещо като оракул, що се отнася де прилагането на закона.

– Имам предвид понито – поясни Скоти.

– Татко каза, че в подобни случаи собственикът печели деветдесет на сто.

– Какво значи това?

– Това значи, че понито е в Джоузи, а не в теб, и ето това е важно.

Какво имаш в торбата? – попитах го аз.

Скоти носеше чувалче от захар. Остави го на земята и извади един огромен рак.

– Искаш ли го? – каза той.

– Защо... Можеш да го продадеш в ресторанта за десет шилинга – рекох аз.

– Не искам да ходя в града. Давам ти го за твоите риби. Тях мога да си ги сготвя.

– Готово – съгласих се аз и му подадох костурите и треската. Като се пазех от огромните му щипки, пуснах внимателно рака в брезентовата торба, където държах въдицата и стръвта си, – щипките се виеха и само гледаха как да се забият в някой палец, пръст или гол корем.

– Я виж! – каза Скоти, сочейки отвъд реката.

На другия бряг на реката, зад високите сухи евкалипти се разхождаше едно от дивите стада понита на Елисън Еър. Понитата се движеше бавно между дърветата и вероятно търсеха сянка. Виждах ги как следват водачите си, как се побутват и хапят, а съберяха ли се на куп – веднага започваха да подритват.

– Ти не видя ли, че нейното пони е Таф, а? – изведнъж ме попита Скоти, докато наблюдавахме стадото. – Не ми ли вярваш, Кит?

Трябваше да помисля за миг.

– Ще ти повярвам само ако съм сигурен, че Таф е преплувал реката и отново се е присъединил към дивото стадо. Защото, Скоти, няма друг начин това да е той.

– И така ли мислят всички?

– Не знам. Но аз мисля така, защото не виждам как другояче Таф би могъл да се върне при дивите понита.

– Може да не се е върнал при тях...

– Тогава той не е Бо. И Бо не е той. Защото няма съмнение, че Бо е бил див, като са го уловили. Ако Таф и Бо са едно и също пони, то това пони е било сред дивото стадо на Еър. Ти все така ли си сигурен, че Таф не би преплувал реката?

Скоти сви рамене и не отговори.

Това ме изненада. Свиването на рамене означаваше леко отстъпление от предишното му твърдо убеждение, че Таф не би влязъл в реката за нищо на света. Запитах се дали пък Скоти не обикаля покрай реката, за да провери няма ли случайно някое пресъхнало място, където Таф би могъл да прекоси...

– Намери ли някое място, където може да е минал, без да си

намокри копитата? – попитах аз.

Скоти поклати глава, взе торбата си и ми каза довиждане. И отново изчезна в ивицата савани, която се простираше по продължение на целия бряг.

Следващия вторник Скоти дойде на училище като всички други деца. Беше с нова риза или по-скоро с риза, която не бяхме виждали преди. Тя бе сякаш преправена от някаква женска блуза. Майка му го беше подстригала равно от всички страни. Носеше къси сиви чорапи и черни обувки с дебели подметки – вероятно от гумата, която беше използвал за подметки на майка си. Вече никой не се присмиваше на външния му вид. Бяхме свикнали с него. Пък и Скоти или не обръщаше внимание на подмятанията, или се хвърляше като тигър върху присмехулника. Малко от момчетата рискуваха да го закачат – най-вече заради растящата му слава на диво момче от саваните.

Скоти бе дошъл пешком на училище и през целия ден се държа така, както се бе държал и преди. Но когато училището свърши, той тръгна с мен и Том през града – без да върши бели и лудории, без внезапни появявания и изчезвания.

– Трябва да е болен – заключи Том, докато го гледахме как се отдалечава по дългия си пет мили път към дома.

– Чакай, чакай! – казах аз. – Това му е пръв ден...

Но да си призная, смиреното появяване на Скоти още първия учебен ден ме изненада. Това означаваше много – но какво точно? Вечерта узнахме всичко. Татко ни каза по време на вечеря (той никога не съобщаваше важните случки на деня, докато не седнем всички на масата), че в събота вечер понито на Джоузи Еър Бо изчезнало. Том почти стана от стола си.

– Успя! – извика той. – Юнак е този Скоти!

– Кой какво е успял? – попита баща ми, след като направи забележка на Том да се държи прилично.

Беше му ясно какво иска да каже Том, но никога не се чувстваше удовлетворен, докато не ни накараше да се изкажем точно, ясно и недвусмислено, на почти юридически език.

– Скот Пири си е взел понито! – тържествуващо заяви Том. Басирам се на всичко, че Скоти го е направил!

– В този дом няма да се басираш и да оставиш на улицата всичките тези австралийски глупости! – каза баща ми, а сестра ми Джийни нареди на Том да мълчи, за да чуем какво се е случило.

– Е? – настоятелно се обърна Джийни към баща ми – тя беше

единственият член на семейството, на когото се позволяваше да настоява за нещо пред татко.

– Е, какво да ви кажа... – започна татко, долавяйки както винаги (и най-вече в съда), че е център на вниманието. – Всичко, което знам, е, че Елисън Еър отишъл сутринта в полицейския участък и съобщил, че понито липсва. Това е всичко.

– Сигурно има и още нещо – възрази Джийн.

– Вероятно понито е изчезнало в неделя сутринта. Търсили го цялата неделя и понеделник, но не могли да го открият в имението. Ето защо Елисън Еър изложил случая пред полицая Джо Колинз и го помолил да помогне.

Продължавахме нетърпеливо да чакаме. Дори мама прояви нетърпение.

– И какво ще прави Джо Колинз? – попита тя.

– Без съмнение, нещо глупаво.

– Ще претърсят ли фермата на Пири? – попита Том.

– Вероятно да.

– И Скоти ли ще обвинят? – рекох аз.

– Ако намерят понито там...

– И ще го върнат ли обратно?

– Вероятно да.

– Че може ли ей-така просто да претърсят фермата на Пири? Може ли Джо Колинз да отиде при Скоти и да му заяви: „Това е понито на Джоузи Еър“, да го вземе и да го върне на Еърви, а? – питаше ли, питаше Том.

– Точно това ще се опитат да направят – отговори татко.

– Това значи, че ще обвинят Скоти в конекрадство – казах аз.

Всички в семейството ни имаха известна склонност към юридическия начин на мислене и ето защо татко винаги задаваше въпросите си последователно, докато стигнем до логическия отговор. Конекрадството се считаше все още за особено значително престъпление.

– Може да го обвинят в кражба, но все още не са – съгласи се татко, докато разпределяше парчетата месо, които бе нарязал от големия къс студено агнешко.

– Не е честно – запротестира Том. – Как може да го обвинят в кражба затова, че си е взел обратно собственото пони?

Струва ми се, че татко бе озадачен от силната загриженост, която проявявахме. Той остави ножа и вилицата си, погледна ни внимателно и каза:

– Никой няма да отнеме понито на Скоти, ако това е неговото пони. А законът ще установи истината съвсем лесно.

– Как? – упорстваше Том.

– Ще почакаме и ще видим – отговори татко и ние разбрахме, че що се отнася до него, разговорът бе приключен.

Но аз не можех да оставя нещата така.

– Ти ми каза, че при подобен случай собственикът печели деветдесет на сто – изтъкнах аз. – Какво ще стане сега, след като понито е у Скоти?

Татко не ми отговори. Дъвчеше бавно агнешкото, загледан право пред себе си. Но аз чувствах, че мълчанието му означава много повече, отколкото тази явна липса на заинтересованост. Сега поне знаехме, че понито е у Скоти и при положение, че собственикът печели в деветдесет на сто от случаите, то предимството на Еър бе преминало на страната на Скоти. Дори се запитах дали несъзнателно не подтикнах Скоти да открадне понито, след като му предадох случайните думи на баща ми относно законните положения при установяване на собственост.

Оказа се, че понито не е във фермата на Пири. Джо Колинз и Елисън Еър отишли до фермата със спортната кола на Елисън. По всичко личало, че са уверени, че ще намерят Бо – или Таф – на ливадката пред конюшнията или под навеса до къщата. Но от него нямало и следа. А други места за криене сред тази пуста, забутана ферма нямало. Когато пристигнали, Ангъс Пири бил на полето и мисис Пири ги поканила в къщата. Но те ѝ отказали. Елисън бе винаги учтив, тъй като никога не му се налагаше да бъде неучтив. Обиколил наоколо и разгледал фермата, без да поиска разрешение от мисис Пири. Ангъс видял колата. Спрял да оправя дренажните канали, забил лопатата в твърдата земя и се отправил към къщата през изсъхналата кал.

– Какво искате, мазни плямпала такива? – изръмжал Ангъс като куче, защитаващо разрушената си колиба. Така поне ни го предаде Скоти, макар да си призна, че не знае какво значи това „плямпала“.

– Искам понито, Ангъс – казал Колинз.

През четиридесетте години на живота си Ангъс Пири сигурно се бе натъквал и друг път на подобна комбинация: парите и законът рамо до рамо. Но трябва да признаем, че по това време в Австралия все още можело да ѝ се устои.

– Какво пони?

– Понито на дъщеря ми – казал Елисън. – Синът ви се опита да си го присвои по време на селскостопанската изложба преди две седмици.

Сигурно знаете за това.

– Вашето пони не е тук – заявил Ангъс. Издълженото му съсипано лице още повече било изгубило човешкото си изражение (борбата с природата и дълговете изстискваше живителните му сили).

– Няма смисъл да криете животното – рекъл Колинз, – защото ще го намерим.

Ангъс им казал да напуснат фермата.

– Ще напуснем, когато решим, че сме привършили – отговорил Колинз. – Искате ли да огледате наоколо, мистър Еър?

– Няма смисъл, Джо. Понито явно не е тук.

– Но той знае къде е – настоявал Колинз.

– Знаеш ли къде е понито? – обърнал се Елисън към Ангъс.

Ангъс само го изгледал по типично шотландския си студен начин и не отговорил. Стояли един срещу друг, а мисис Пири не помръдвала от стъпалото пред къщата, с парцал и чаша в ръка.

– Глупак си ти, Ангъс – казал Колинз. – Ако разбере, че криеш понито тук, ще те затвора. Ще затвора и сина ти.

– Оставете детето на мира – изкрещял Ангъс. – И се омитайте от фермата ми! Дано тарторът на дяволите ви запрати в пъклото!

Скоти не знаеше какво означават и тези думи, но ние му повярвахме, че Ангъс ги е казал, тъй като Скоти не одобряваше шотландския стил на баща си, пък и не бе способен да измисли подобна фраза – дори заради самия ефект.

На тръгване Джо Колинз подхвърлил заплашително:

– Ние ще се върнем! Бъди сигурен, Ангъс!

Ето така се породи истинската вражда между Скоти и Еърови. А до края на седмицата в целия град се водеха спорове и сочеха доказателства против или в подкрепа на мълвата, че Скоти е откраднал понито на Джоузи Еър. Въпреки никнещите доказателства, един въпрос оставаше нерешен. Ако понито бе у Скоти, къде го беше скрил? От него нямаше и следа. Полицаят Колинз бе обиколил целия район около фермата, но не беше попаднал на никаква диря.

– Е, кажи де, Скоти, у теб ли е понито, или не? – закачаха го съучениците му и всички, които го виждаха да прекосява града на път за вкъщи.

– Гледайте си работата – измърморваше Скоти.

Не беше склонен да го изкара на шега, което означаваше, че сигурно крие някъде Бо. Имаше стотици места в саваните покрай двете реки, където можеше да скрие понито. Всичко беше въпрос на време, докато

полицията и Еър не бяха тръгнали да ги претърсват.

В училището гадаехме как ли е успял да отвлече понито. Никой от нас не се съмняваше, че Скоти го е измъкнал. Разправяха, че един от пастирите на Еър бил гонил някакъв човек по брега в нощта преди изчезването на понито. Едно от кучетата му открило дребна фигурка близо до реката. Човекът скочил във водата и избягал. Не бил по-висок от метър и петдесет и пет – толкова, колкото беше и Скоти. Пастирът, Скитър Биндълс-Комара, дори не си направил труда да съобщи за случилото се на Елисън Еър, тъй като пастирите често се натъкваха на крадци покрай речния бряг. Някои хукваха да бягат, тъй като съвестта им не бе чиста, а други оставаха да си побъбрят с пастирите, тъй като просто си търсеха място за нощувка.

– Е, добре. Значи е стигнал до фермата на Еър, като е преплувал реката – размишляваше синът на собствениците на гаражи Питър Пулън. – Ама къде я е преплувал?

– Скоти знае стотици места, откъдето може да се преплува – каза Том.

– И после? Как е стигнал до ливадката, където държат Бо? От нея до къщата има само стотина метра. А кучетата?

Спорихме надълго и нашироко и най-сетне въз основа на вещите си мнения и тайни сведения решихме, че Скоти е преплувал реката нагоре по течението, като доста е заобиколил, за да влезе в имението от задната му страна. На известно разстояние от къщата се ширеше ливада, на която Еърви държаха половин дузина коне – но не и Бо. Там, според нас, Скоти бе хванал някой кон (не беше трудно, тъй като всичките бяха опитомени), бе се потъркал в него, за да попие миризмата му, и така бе заблудил кучетата – да заблудиш кучетата бе наистина много важно. Заедно с коня стигнал безпрепятствено до оградата и най-накрая се вмъкнал в ливадката до къщата, където държали Бо.

Дотук – добре.

Но по-нататък ставаше много трудно за обяснение. Получиха се и разногласия – как така е примамил и измъкнал Бо... Мнозинството реши, че Скоти е носел със себе си и юздата на Таф, сложил я на Бо и го извел през отдалечения край на ливадката, отмествайки горната летва на оградата; Бо прескочил над средната, Скоти върнал горната на мястото ѝ и Бо се озовал в ливадата с конете. Същото направили, като стигнали до другия край на ливадата, който беше доста отдалечен от къщата. И после – по стария път.

– А как е прекарал понито през реката?

На този въпрос нямаше отговор. В него се криеха безброй мъчителни противоречия. Ако Скоти бе успял да убеди Бо да стъпи в реката и да я прекоси, то Бо не беше Таф. Всички знаехме, че Таф не би се приближил до вода за нищо на света.

– Ти само объркваш нещата – обърна се Боб Бучър към мен. Той ни беше „философът“ и шахматният майстор. – Усложняваш всичко, защото баща ти е адвокат.

Може и да беше прав. Ако не за друго, то поне за това, че също като татко обичах да намирам отговор на всеки един въпрос.

Имаше една-единствена възможност, а именно – Скоти да е открил място, откъдето понито да премине реката, без да се намокри. Към края на лятото, когато реката беше маловодна, това беше една от игрите ни – да намериш такова място, където да преминеш, без да си намокриш краката. Аз знаех много сухи местенца в малката река, но в голямата изобщо не бях виждал. Изведнъж си спомних как Скоти отказа да ми посочи онова място за ловене на риба. Може би мястото, което се канеше да ми покаже (а впоследствие се отказа), бе близо до брода, който беше открил. И ако Бо и Таф бяха едно и също пони, то това беше единственото възможно обяснение за прекосяване на реката.

– Ще отида в събота да потърся това място – рекох аз.

Том ми възрази:

– Ако ти можеш да го намериш, то всеки друг също може да го намери. Не говори така. Хич дори не го споменавай! – възмути се той.

– Полицията така и така ще търси – какъв е смисълът да си траеш, а? – заявих му аз.

– Според мен ти откачаш! – разгорещи се Том. – Ще предадеш всичко!

В края на краищата решихме, а аз обещах, че дори и да намеря мястото, няма да издавам тайната на Скоти. Междувременно полицията беше започнала търсенето на понито. И точно тогава се намеси и баща ми.

Джо Колинз дойде един ден в училище, извика Скоти от час, закара го в полицейския участък, разпитва го два-три часа и накрая му заяви, че ще бъде предаден на съда като заподозрян в кражба, укриване на пони и оказване съпротива на полицията при изпълнение на служебния й дълг. Съпротивата на Скоти се заключаваше в това, че се опитал да избяга. Опитал се да се измъкне по пътя към участъка и май че ритнал Колинз по краката.

Колинз го завел у дома му. Съобщили на баща му за обвинението и тъй като никой в града не би се заел с такъв безнадежден случай, Ангъс

Пири помолил баща ми.

Х.

Ако Джо Колинз знаеше от самото начало, че татко ще се заеме така съвестно със защитата на Скоти, може би щеше да действа по различен начин. Той, изглежда, бе забравил, че именно такива дела татко считаше за много сериозни. Освен това по някои въпроси татко и полицаят бяха стари врагове, и то не защото татко не уважаваше полицията. Той я уважаваше и очакваше много от нея. Но може би твърде много.

Законите и тяхното прилагане бяха за татко единственият непоклантим критерий в живота и случеше ли се полицията да заобикаля закона или погрешно да го тълкува, татко побесняваше, сякаш е хванал крадец. Но, от друга страна, той винаги помагаше на полицията, когато го помолеха за нещо. Понякога Джо Колинз срещаше трудности и се нуждаеше от помощ – татко с готовност му услужваше.

Този път обаче татко бе възмутен от Колинз, тъй като смяташе, че е нарушил две важни правила от полицейския устав.

– Не вярвам да има съществени доказателства за подкрепяне на обвинението – каза татко на вечеря. – Той просто се опитва да сплаши Пир с незаконни методи, за да вземе понито. С две думи, използва закона, за да си постигне набързо и брутално целта: нали Елисън Еър му е на главата. – Опитвах се да използвам закона, за да се докопат до понито – ето кое вбесяваше татко. Или с други думи, вбесяваше го изопаченото прилагане на закона.

Знаех достатъчно за правосъдието и смятах, че Елисън Еър ще спечели делото, който и да е насреща му – дори и такъв фанатичен в принципите си човек като баща ми. Захванеше ли се сериозно с подобен случай, татко се превръщаше в правораздаващ тигър, готов в защитата си да разкъса на парченца всичко, което му се изпречваше на пътя. Още не беше навлязъл в тази фаза, но по време на вечерята ние забелязахме първите признаци. Предстоеше битка, и то от тези, които баща ми обичаше и в които всеки благоразумен противник трябваше да е нащрек.

И все пак становищата ни се различаваха.

– Елисън Еър иска да господства над всички – каза Том.

Но това не беше истина. Макар и десетгодишен, Том знаеше много за пренебрежението на богатите към бедните и на привилегированите към онеправданите. Питаеше вродена австралийска неприязън към местната „аристокрация“. Искаше от татко да се бори срещу всичко това.

Но татко – нали беше англичанин – не разбираше нещата така. Той самият бе малко или повече аристократ. И не се интересувахе само от нарушаването на закона. За него проблемът се свеждаше до неизгодното положение, в което коренякът Елисън Еър бе поставил един емигрант. Татко уважаваше Елисън Еър, но и нямаше съмнение, че той е виновният за всичко, което ставаше със Скоти. Ето защо баща ми бе категоричен, че Скот Пири трябва да е равен с Елисън Еър поне пред лицето на закона. Това бе най-важното. То беше от особено значение за татко, тъй като той виждаше, че законите се прилагат твърде произволно към всички бедни, било то виновни, или не. А когато се боравеше с деца, към закона трябваше да се пристъпва особено внимателно. За този важен принцип в английското право (на което се основава и австралийското) бяхме чували неведнъж по време на вечеря.

– Но те изобщо не са внимателни – заявих аз. – Какво смяташ, че можеш да направиш?

– Преди всичко ще се опитам да убедя Страп, който ще бъде полицейският експерт по делото, тъй като е адвокат на Елисън Еър, да изтегли всички обвинения срещу момчето.

– Мистър Страп няма да ги изтегли, като разбере, че ти ще защитава Скоти – каза Джийни.

– Щеше да е така, ако делото си заслужаваше – рече татко. – Но той няма никакви съществени доказателства и трябва да е глупак, за да допусне такова дело да се разглежда в съда.

– Той няма да отстъпи – упорстваше Джийни. Тя ходеше в единственото частно училище за момичета в Сейнт Хелън, където учеше и Елън, дъщерята на Страп. Джийни все се караше с Елън, тъй като всичко, което засягаше бащите-съперници, се превръщаше в ожесточена малка война помежду им.

– Ще видим – каза татко, без да има каквото и да било намерение да говори повече за това.

Но аз, Джийни и Том започнахме да спорим. Джийни беше все още на страната на Джоузи Еър. Макар да не искаше да съдят Скоти, тя вярваше (както и повечето й съученички), че Скоти е откраднал понито на Джоузи и че трябва да ѝ го върне обратно.

– Но тя има стотици понита – възмути се Том.

– Е да, но не като Бо. Всички знаят какво направи тя от това пони и колко са привързани един към друг. Тя зависи от него.

– Че тя може пак да си обучи някое – държеше на своето Том.

– Но не същото.

– Е, хайде, стига вече! – обади се мама.

– Кит, не съм ли права? – обърна се Джийни към мен. Това бе рядък комплимент, тъй като Джийни винаги имаше собствено мнение и рядко си търсеше поддръжник в споровете.

Но и аз самият не бях наясно. Беше ми жал за Джоузи Еър. На всички ни беше жал. Блу Уотърс естествено бе разказал в „Белия лебед“ колко тежък и нещастен е животът на Джоузи без Бо. Но не само понито й липсваше. Джоузи бе окончателно лишена от лесното придвижване из „Ривърсайд“, което й осигуряваше Бо. Тя отказваше и да говори за друго пони на мястото на Бо. Или Бо, или никой друг!

– Тя дори отказва да излиза – разправял Блу на посетителите на бара, които спорили за изчезването на Бо, подведени по изкусния начин, по който Блу им поднасял тайните си сведения.

Бирата се леела, а Блу се възмущавал:

– Все едно си се сдобил с чифт крака и изведнъж на другия ден ги изгубваш – може ли да не се разстроиш и да не проклинаш, а?!

Изобщо Джоузи била или разстроена, или сърдита, или плачела, или отказвала да учи. Много често побеснявала от възмущение, че се балят с намирането на любимия й Бо.

– Трябва да го откриете! – молела тя баща си, хем ядосана, хем отчаяна.

И естествено Елисън правеше всичко, за да открие Бо. Той не беше коравосърдечен, нито пък жесток човек, но нищо не бе в сила да го спре в начинанията му, при положение че бе откраднато нещо така ценно и важно като понито-спасител на Джоузи. Аз дори разбирах Колинз, който действаше по принуда. Какво друго можеше да направи? Въпреки всичко продължавах да съм на страната на Скоти, който не беше образец на съвършенство (кой от нас е?), но който щеше да е истинска жертва, ако, разбира се, не съумееше някак да се измъкне. А Скоти се бореше и това будеше възхищението ни. На път за дома той прекосяваше града така, сякаш предизвикваше всички около себе си да отгатнат – ако могат! – къде е скрил понито. Хайде де, намерете го! Победете ме в играта на появяване и изчезване!

По същия начин се държеше и в училище. Изобщо беше станал много чувствителен и избухлив и ние внимавахме в приказките си с него.

Въпреки всичко смятам, че Скоти нямаше да има каквито и да е шансове, ако делото не бе в ръцете на такъв съвестен адвокат като татко. За мен законът представляваше огромен чук. Той сплескваше всичко

под себе си в случай, че не се намеси някоя опитна ръка – обикновено по чудо. Делото на Скоти щеше да трае не повече от десет минути – разбира се, ако не беше баща ми. Ето с какво ме възмушава законът. Хората не могат да бъдат равни пред него, в случай че адвокатите им не са „равни“... Значи, важен е адвокатът, а не законът...

– Е? – настояваше Джийни, предусещайки съмненията ми. – Не съм ли права, Кит? Не смяташ ли, че това е понито на Джоузи Еър?

– Не мисля, че Скоти би взел понито, ако не е сигурен, че е неговото.

Джийни въздъхна дълбоко.

– И кога ще се води делото, ако се стигне до съд? – попита мама.

– Следващата седмица.

– Колко ще продължи?

– Вероятно няколко часа.

– И това ли ще е всичко?

– Не зная със сигурност, Хана – каза татко, леко раздражен.

Знаех какво си мислеше мама. Татко нямаше да получи нищо от това дело. Пири не можеше да му плати, а и татко не би им взел пари. Ето защо и ние бяхме доста бедно семейство. На кухненската ни поличка също не се намираха пари. Непоклатимата принципност на баща ми обикновено водеше до липса на клиенти. Той или печелеше делата не както трябва (печелеше юридически, но не и финансово), или (със същия ефект) ги загубваше в името на правдата. Ето защо много от хората в града ни не го търсеха за услуги.

– Предполагам, че няма как да не се заемеш с делото – каза мама, сви примирено рамене и започна да раздава десерта – мляко с ориз, – както обикновено не достатъчно сладко. Сигурно отново бяхме свършили и захарта, и парите. Но ние бяхме свикнали с това и почти не го забелязвахме.

В неделята преди делото да бъде изпратено в съда, Елисън Еър отишъл във фермата на Пири, но не с обичайните си бричове, а със сиви панталони и сако. Застанал на стъпалата под балкона и извикал Ангъс, който обядвал. Ангъс се показал – Скоти бил зад гърба му – и Елисън, казал, че иска да разговаря с тях.

– Не мога да ви спра, шом искате да говорите – нелюбезно рекъл Ангъс. – Казвайте каквото има и изчезвайте от фермата ми.

Ангъс нямал никаква причина да е учтив с Елисън и явно предчувствал, че шом Елисън Еър е дошъл да разговарят, то сигурно му крои някакъв номер. А освен това татко беше наредил на Ангъс да не обсъжда

делото с никого – особено с някой от противната страна. А ето че главният противник бе дошъл да преговаря.

– Ще дойдете ли да поприказваме в колата? – попитал Елисън. – Спрял съм колкото се може по-близо до асфалтовия път. – Говорел учтиво и убедително.

– Защо? – попитал подозрително Скоти.

– Ти мълчи – рязко му казал Ангъс.

– Дъщеря ми Джоузи е в колата и иска да говори с теб – обърнал се Елисън към Скоти.

– Синът ми няма да мръдне оттук. Освен ако не докарате полиция – отсякъл Ангъс.

Елисън пламнал, но запазил самообладание (по начина, по който Скоти ни разказа всичко, личеше, че се възхищава от поведението на Елисън).

– Уверявам ви, че там е само Джоузи. Иска да поговори само пет минути със сина ви. Давам ви честната си дума.

Ангъс се колебаел. Скоти и мисис Пири стояли зад него и по всичко личало, че са объркани от учтивата покана и от внимателното отношение на Елисън към тях.

– Моля ви, мисис Пири, убедете ги да дойдат – казал Елисън. – Вие сте майка, ще разберете.

Изглежда, в този момент Елисън бил забравил, че именно той е причината да призват Скоти в съда като конекрадец. Или просто не се е замислял какво ли изпитва Скоти сред калта на мизерната ферма, засанал на балкона на тази гола къща в очакване да бъде съден като углавен престъпник.

– Да, тя е майка, майка на сина си! – ядосано заявил Ангъс. – На този, когото вие искате да изпратите в затвора! Хайде, омитайте се от земята ми, омитайте се заедно с майчинските си брътвежи!

– Извинете – бързо го прекъснал Елисън, – не исках да ви засегна. Но ако може, елате да поговорите с Джоузи, мисис Пири. Ти също – обърнал се той към Скоти. Никога не го наричаше с името му. – Сигурен съм, че ще уредим нещата във ваша полза. Тримата Пири отново били озадачени.

– Каква полза? – хитро попитал Ангъс.

– Мисля, че ще е по-добре да дойдете при дъщеря ми и тогава ще разберете.

Скоти пръв се усетил какво става и бързо казал ла баща си:

– Не отивай, татко! Това е номер!

Ангъс му наредил да мълчи.

– Защо искате да се срещаме с дъщеря ви? Какво ще е това, което тя може, а вие не можете да ни кажете? – попитал Ангъс.

– Работата е там – казал Елисън, съдържайки се да не избухне, – че дъщеря ми иска да поговори с момчето ви и да му обясни какво означава понито за нея.

– Кое пони? – ядосано попитал Ангъс. – За какво пони ми говорите?

Елисън започвал да губи търпение.

– О, хайде, Пири! Бъдете благоразумен, за бога!

Скоти започнал да се измъква назад, сякаш сега, след като бил разкрил намеренията си, Елисън се готвел отново да го сграбчи. Елисън забелязал Скоти и бързо казал:

– Чакай! Не си отивай! Само минутка, момче!

Може би ако беше казал „Само минутка, Скоти“ и ако беше разговарял приятелски, без да демонстрира господарския си нрав, Елисън щеше да успее.

– Джоузи не може да дойде дотук – обърнал се към Скоти той. – Ето защо си мислех, че ти не би имал нещо против да отидеш при нея.

И направил още една грешка. Не мисля, че Елисън нарочно се е опитвал да бие на чувства. Беше прекалено горд, за да го направи. Просто отправил една молба, но тя била предварително обречена поради много други сложни обстоятелства. На Скоти и родителите му им било ясно, че като ги моли да видят безжизнените крака на Джоузи, Елисън се надява на милост от тези, които най-вече се нуждаят от нея, и на състрадание от тези, които живеят от трохите на човешкото състрадание.

– Няма да отида – рекъл Скоти и отново заотстъпвал назад. – С вас не отивам никъде.

Елисън разбрал, че няма да успее да го помръдне и казал примирено:

– Добре тогава. Аз ще ви го кажа.

– Е – мрачно рекъл Ангъс, – да чуем.

– Предлагам ти да си избереш което пони искаш от дивото стадо – обърнал се Еър към Скоти, – но ако върнеш онова пони...

Скоти бил готов да избяга. Не изчакал баща си и казал на Еър:

– Не искам вашите понита, мистър Еър.

– Ще ви дам и двайсет лири като жест на добра воля – обърнал се Елисън към Ангъс.

– Двадесет лири ли? – повторил Ангъс.

– Не! – изкрещял Скоти на баща си.

– Не слушайте момчето – казал Елисън.

– Вашето пони не е у нас – развикал се Скоти. – Така че няма смисъл да ме молите да ви го върна. Не е у нас.

– Но аз знам, че е у вас – рязко казал Елисън.

– Къде е тогава? Защо не го намерите?

– В края на краищата ще го намерим – мрачно заявил Елисън, – но вие няма нищо да спечелите. Бих искал обвиненията срещу сина ви да бъдат оттеглени – обърнал се към Ангъс той.

– Казва го, за да те подлъже – извикал Скоти.

– Вие как мислите, мисис Пири?

– Синът ми не е откраднал коня ви. Той не е крадец.

– Но вижте какво – замолил се пак Елисън, – това е просто едно пони. Ще получите друго, също така хубаво, а и двайсет лири отгоре. Ще изтегля обвинението си и всичко ще приключи. Бъди разумен, човече. Права ви много щедро предложение.

Ангъс явно се замислил дали да приеме, но благодарение на някакъв жалък импулс на останала гордост или на това, че погледнал сина си и видял завладяващата го безутешност, той се обърнал и презрително казал на Елисън Еър:

– Няма смисъл да идвате тук с парите и дъщеря си, мистър Еър. Аз не съм като вашите коняри пияници, нито пък синът ми е крадец. Не съм за двайсет лири. Тези двайсет лири не могат да ме накарат да се съглася, че синът ми е престъпник, който краде. Всичко, което притежава синът ми, мистър Еър, си е само негово. Това е то и няма смисъл да се опитвате да ме изиграете. Довиждане, мистър Еър, и проклет да сте с вашите грижи! Довиждане!

Ангъс се обърнал и влязъл в къщата. За миг Елисън останал лице срещу лице със Скоти. Скоти го изгледал смело, но доловил в очите му безжалостна решителност.

– Добре – казал Елисън. – Но господ да ти е на помощ за всичко, което направи на дъщеря ми!

– Нищо не съм й направил! – извикал Скоти след него, като вероятно едва се е съдържал да не се разплаче – нищо, че и той като Елисън Еър бил решен да се бори неотстъпно до самия край.

XI.

И така – от понито нямаше ни вест, ни кост. Опитите на Елисън да си го получи обратно, като попритисне Скоти, пропаднаха. А ако Скоти наистина го беше скрил, то Колинз не успяваше да го намери. Аз пък не можах да открия сухо място, където Скоти да го е прекарал отвъд реката. Покрай брега от страната на Еърви имаше много следи от копита – нали дивото стадо ходеше на водопой, но това беше всичко. Аз обаче открих на брега от страната на Скоти едно заградено надве-натри местенце, в което явно бе държан кон – имаше доста конски изпражнения. Но обикаляйки все по-навътре из саваните, разбрах, че търсенето ми е безнадеждно, тъй като Скоти не би държал понито на едно място, особено някъде наблизко.

Татко знаеше за похожденията ми – Том му беше казал – и ме попита дали съм открил нещо.

– Нищо – отговорих му аз. Не му казах за онова местенце.

– А срещал ли си малкия Пири?

– Само в училище, днес. – Беше понеделник.

Татко все още не беше разговарял със Скоти и ни каза, че няма намерение да го прави засега. Ангъс Пири беше идвал в града, за да разкаже на татко за посещението на Елисън Еър. Същия ден Елисън минал покрай кантората на татко и го помолил да убеди Пири да приеме предложението му.

– Елисън ми заяви, че не иска да действа по съдебен ред – каза ни татко по време на вечеря, или по-скоро го каза на мама. – Искал да уреди въпроса бързо и лично, без повече разправи.

– И ти какво му отговори?

– Наложих се да му заявя, че е трябвало да мисли за това още в началото, вместо да заплашва Пири със съд.

Татко не сметнал предложението на Елисън за уместно. То не вървяло по две причини.

– Предложението предполага вината на момчето, което, разбира се, е неистина. И второ, предлага се парично възнаграждение, за да бъде призната вина – а дори момчето да е виновно, това не е честна постъпка.

Думите му означаваха, че делото щеше да се състои.

– Ами Страп? – попита Том.

– Той отказа да изтегли обвинението – отговори татко.

– Казах ви, че ще откаже – обади се Джийни.

– Страп заяви, че Еър е направил на Пири едно щедро предложение. Щом се отказват, той нямал друг избор освен да поддържа обвинението.

Междувременно търсенето на понито продължаваше, но до сряда когато беше заседанието на местния ни съд, така и не успяха да го открият. Този съд беше най-нисшата инстанция в съдебната система на щата ни. Делата се разглеждаха по бързата процедура, в зависимост от обвинението и уликите. Един вид съд за малолетни, но сериозният му състав през този ден подсказваше за нещо по-особено от обикновено. Страп беше съобщил, че ще призове трима свидетели. Татко бе решил да няма свидетели и да действа според случая.

– Всичко, което мога да направя, е да ги накарам да загубят, изпълвайки техните доказателства – каза татко. Ето защо той нямаше нужда от Скоти в съда. Въпреки всичко той накарал Ангъс Пири да доведе сина си в къщи рано сутринта. Тръгнахме за училище и оставихме Скоти да седи на стъпалата на предната тераса – беше със сиви панталонки, риза, дори и връзка и с онези обувки с дебелия подметки. Изобщо – готов за съда.

Татко отишъл в кантората си заедно със Скоти и въпреки че не ги видях, можех да си представя как са изглеждали. Татко беше стегнат, нисък мъж, доста набит и винаги гледаше право пред себе си, когато вървеше. Скоти също бе доста набит, но имаше необичаен вид в отчаящо странното си облекло. И тъй като татко не можеше да разговаря с деца, или по-скоро не умееше да го прави, ние всички се питахме какво ли са си приказвали със Скоти. Оказа се, че всичко, което са си говорили по пътя, било от съществена значение и татко изкопчил от Скоти много повече, отколкото всички ние заедно със собствения му баща. Вероятно силата на татковата честност бе покорила или респектирала Скоти. Каквито и чувства да изпитваш към татко, едно беше сигурно – на него можеше абсолютно да се довериш. И Скоти явно му се беше доверил.

Така или иначе Скоти не отиде в съда. Това бе необичайно – татко му бе наредил да не припарва там, Изпратил го на училище и му казал да се яви в съда само ако полицаят Пит Питърс дойде да го извика с призовка.

– С никой друг да не тръгваш! – предупредил го татко.

Местният съд и полицията заразпитваха доста грубо къде е Скоти. Защо не е в съда? Защо адвокатът му мистър Куейл не го е довел? Може

би момчето се укрива? Не? Тогава къде е? Не желае ли мистър Куейл полицията да го доведе?

Седях най-отзад (не отидох на училище), но знаех как да се скрия (не бих изпуснал възможността да видя какво ще се случи, ако ще да е за това, че после трябваше да защитавам всичко, казано от изключителния ми баща). Дори момчетата не вярваха, че татко има шансове да отърве Скоти. Но татко беше в спокойното си съдържано настроение, макар да бе рязък.

– Не намира ли съдът, че все още присъствието на момчето не е необходимо? – започна татко. – Смятам, че при тези обстоятелства е по-добре, ако то не знае за опитите на ищеца да го опетни.

Ето така започна татко, но главният съдия веднага го прекъсна. Забелязах как демонстративно го прекъсна тъкмо когато Елисън Еър влезе в залата. Направи го така, сякаш искаше да смае Елисън Еър с решимостта си да усмири баща ми. Това, разбира се, можеше да се очаква от съдията Крос (наричахме го Крос Мазния, тъй като беше пенсиониран адвокат, ипотекирал много местни ферми, който винаги се опитваше да осъществи близост с богаташи като Елисън Еър). Другите двама съдии се казваха Джимпсън и Джардин, но те не бяха важни, тъй като не бяха юристи (единият беше политик, другият – инспектор) и никой, не само татко, не им обръщаше внимание. Странно, но татко понесе забележката на съдията доста спокойно.

– Просто не желая момчето да чуе с какви думи е описано в обвинението – каза той.

Последва протест от страна на мистър Страп, полицейския пълномощник.

– Е, добре. Тогава ще го формулирам другояче – каза татко с преднамерена съдържаност. – Ако момчето загуби делото, с удоволствие ще ви го доведем. Щом желаете това.

– Това не е въпрос на желание, мистър Куейл – ядосано заяви мистър Крос. – Законът го изисква, Момчето трябва да е тук. И вие го знаете.

– При някои обстоятелства, ваша милост, се допуска непълнолетният обвиняем да отсъства при разглеждане на делото.

И с помощта на юридическата литература и бележките си, татко приведе половин дузина примери от австралийската съдебна практика, като започна чак от времето на колонизацията, когато синът на някакъв губернатор и няколко други синове на влиятелни граждани били избавени от неприятностите при излагане на обвинението. Татко цитира

убеждението на някои съдебни заседатели, че в определени случаи присъствието на обвиняемия е вредно за него. Трябва да се правят изключения и така нататък, и така нататък...

– Добре, добре – нервно го прекъсна мистър Крос, докато татко повтаряше с доста високомерен тон тези примери на австралийски „изключения“ при дадени обстоятелства.

– Да смятам ли, че предложението ми ще се има предвид от уважаемия съд? – настоя баща ми.

– Да, ще се има предвид, мистър Куейл – раздразнено му отвърна мистър Крос.

Знаех, че започнеш ли по този начин – а именно, заставяйки съдиите да се защитават, – татко се залавяше с нещо, от което не само че нямаше да се откаже, но щеше да става все по-нападателен и по-нападателен. И преди бях наблюдавал подобни ситуации, тъй като татко ме насърчаваше да посещавам съда, но не заради него, а за да видя как се прилагат законите. Искаше му се и аз да стана юрист, но стана така, че като свидетел на човешките мъки, драми, нещастия и безпътици, аз си извлякох други поуки. Станах писател, а Том, с неговото остро чувство за справедливост, реши да върви по стъпките на татко.

– Мистър Страп – попита съдията, докато татко чакаше, – настояват ли момчето да присъства!

Страп беше много едър мъж и винаги носеше идеално чисти бели ризи. Понякога си слагаше папионка. Гледаше татко така, сякаш не виждаше как би се спасил от чудатостите на този вятърничав англичанин.

– О, мисля, че засега можем да разрешим на този див млад закононарушител да не присъства – каза Страп с малко пресилена непринуденост.

Татко изведнъж удари по масата.

– Ваша милост! Ако бях нарекъл този адвокат... – Помислих си, че ще каже „дебело прасе“, но татко каза: – ... „юридически лицемер“, той би протестирал решително. Нали така, мистър Страп?

– О, извинете – каза Страп. – Вземам си думите назад и да продължаваме, за бога!

– Продължаваме, разбира се – отговори му татко. – Но ще моля съда да следи занапред адвокатът на противната страна да избягва подобни коварни клевети по адрес на моя довереник. Момчето е добро и никой в съда не бива да забравя това.

– Имате думата, мистър Страп – бързо се намеси главният съдия и аз долових онова невротично извисяване на гласа му, сякаш отново се

стараеше да угоди на Елисън Еър, но не беше уверен, че ще съумее да го направи.

Делото не беше сложно. Страп разказа историята на Бо – улавянето му, опитомяването му, как е станал любимец и помощник („и то наистина незаменим помощник“) на Джоузи Еър и как тя се е придвижвала с него въпреки трагичния си недъг. Страп се спря с подробности на случката със Скоти по време на изложбата, а после спомена за произшествието в нощта преди изчезването на Бо: на брега откъм страната на Еърви била забелязана дребничка фигурка, лицето избягало, като преплувало реката. Описанието на незнайния нарушител съвпаднаше с външните белези на Скот Пири. А от всичко останало следваше, че единственото лице, истински заинтересовано от кражбата на понито, бе въпросният обвиняем. Страп заяви, че според всички улики Скот Пири е единственият възможен виновник, потвърдено и от собствените му реакции – чрез опита си да избяга, оказвайки съпротива на полицията, той сам бе допринесъл доказателства към вината си.

– А освен това – каза Страп – ние имаме свидетел, който ще ви увери, че е видял обвиняемия Скот Пири да язди пони край брега на реката рано сутринта след изчезването на понито.

Това бе изненада за мен и аз погледнах татко. Той пишеше нещо на син лист – спря за миг, без да вдига поглед, и продължи да записва.

Страп заяви, че не иска да вдига шум около делото. В него нямало нищо необикновено освен, разбира се, скръбта и ненужните мъки, които изживявала малката Джоузи Еър.

– Молим съда да реши делото бързо и хуманно. Не искаме да бъдем отмъстителни. Не искаме да наказваме никого. Всичко, което искаме, е връщането на понито. Като, разбира се, се съблюдава законът...

Татко слушаше невъзмутимо. Изведнъж прекъсна Страп и каза:

– Вие от чие име говорите – от името на довереника си или от името на полицията?

Последваха потоци от нападки между двете страни. А после главният съдия попита татко дали има да каже нещо съществено, преди да бъдат извикани свидетелите.

– Не, нямам – отговори татко. И се обърна, за да огледа присъстващите. Огледах се и аз. Залата бе пълна – рядък случай за едно обикновено съдебно дело. Съвсем не очаквах да видя някои от присъстващите. Например учителката мис Хилдебранд, която ни преподаваше история. Щях да си имам неприятности – сигурно ме беше видяла. Но защо ли беше тук? Казвахме й „градската учителка“, защото беше завършила

преди година в големия град. Наричахме я и „нашето птиче“, защото се изчервяваше силно, беше стеснителна и ѝ беше трудно да се справя с нас – особено с момчетата от саваните като Скоти, които слагаха гущерчета с набръчкани вратлета в чекмеджето ѝ. Въпреки всичко ние си я харесвахме. Защо ли, бе дошла?

– Е, мистър Страп, извикайте свидетелите си.

Страп извика първия свидетел – Джо Колинз, който повтори случилото се по време на изложбата и в имението на Еър: понито бе изчезнало, без да е ясно как. Колинз разказа и за посещенията си у Пири, търсенето на понито и най-накрая за откритото от него заградено местенце край брега – онова, което бях видял и аз.

– В пясъка забелязахме следи от стъпки, следи от босоного момче. А също и следи от копитата на неподковано пони.

Когато свърши, татко поизчака няколко минути, преди да започне да го разпитва. Колинз беше тръгнал да се връща на мястото си, но татко, без да повдига глава, просто го посочи и го спря, без да продума.

– Сержант Колинз – каза татко, – защо отидохте във фермата на Пири, когато разбрахте, че понито на мис Еър е изчезнало? За това място ли се сетихте най-напред?

– Да, разбира се – отговори сержант Колинз.

– Ясно. Значи, отидохте право там.

– Да!

– И когато отидохте, попитахте мистър Пири и сина му къде е понито?

– Да, горе-долу така беше.

– А какво щяхте да направите, ако бяхте намерили понито там? – попита татко. Той седеше изправен зад старата, изпоцапана с мастило маса, която винаги изглеждаше мръсна. – Тоест, как бихте постъпили с понито като служебно лице?

– Щях да го върна на законния му собственик.

– На мистър Еър и на мис Еър?

– Да.

– И сте сигурен, че бихте постъпили така, изпълнявайки служебния си дълг?

– Да.

Страп възрази – въпросите били в рамките на някакви предположения, но татко отхвърли възражението, запитвайки съда какво предположение има във въпроса за служебния дълг на полица. Председателят на съда само кимна припряно.

– Защо отидохте точно във фермата на Пири, сержант Колинз? Подчертавам – точно там?

– Казах ви вече. Защото си помислих, че понито може да е там – язвително отговори Колинз.

– Не, не. Имам предвид, вие отидохте във фермата, за да изпълните служебния си дълг или защото мистър Елисън Еър ви нареди да отидете?

Страп стана прав и решително възрази на този въпрос. Председателят на съда каза на татко, че превишава правата си.

– Не можете да задавате такива въпроси, мистър Куейл, така че не се и опитвайте.

Видях, че татко пламна от гняв.

– Без съмнение мога и ще ги задавам – рязко отвърна той. – В този съд аз имам право да задавам всякакви въпроси във връзка с делото, а сержант Колинз е в правото си да ми отговаря. Мога да го попитам дали е глупак, ако това е във връзка с делото, и той може да ми отговори с „да“ или „не“ – както желае. Въпросът ми към сержант Колинз е във връзка с делото и вие ще разберете защо. Ако сержант Колинз смята, че е изпълнил служебния си дълг и нищо повече, нека да го каже. Само това исках да знам.

– Добре, добре – обади се председателят на съда. – Но ми звучи някак странно.

– Тогава ще попитам без заобикалки, за да разберат всички – ядосано заяви татко. – Служебният дълг ли ви повели да се отправите веднага към фермата на Пири, щом разбрахте, че понито на Еър е изчезнало?

– Да – отговори Колинз.

– Така. Преди няколко месеца сержант Колинз, изчезна друго пони – понито на обвиняемото тук момче Скот Пири. Вие знаехте за това, нали?

– Знаех.

– А как узнахте за това?

– Мистър Пири дойде и ми съобщи.

За пръв път чух, че Ангъс Пири е ходил в полицията след изчезването на Таф – и за какво ли е отишъл... Сигурно не беше казал и на Скоти.

– И когато мистър Ангъс Пири дойде и ви съобщи, че понито на си-на му е изчезнало, вие веднага ли хукнахте към фермата на Елисън Еър, за да го попитате къде е понито?

Сержант Колинз сгреша, като допусна да му проличи, че е объркан.

– Но защо да ходя там? – попита той.

– А защо пък да не отидете? – настоя татко.

– Защо да не отида ли?

– Да, защо не? Нали хукнахте веднага към Пири, когато разбрахте, че понито на Еър е изчезнало. И попитахте семейство Пири къде е понито. Дори мистър Елисън Еър е бил с вас. И тъй, защо не отидохте у Еър-ови, щом разбрахте, че понито на Скот Пири е изчезнало?

– Това би било смешно, мистър Куюйл, сами разбирате.

– Не, не разбирам. От гледна точка на служебния ви дълг има ли някаква специална разлика между мистър Еър и мистър Пири? Вашето чувство за дълг дали не предпочита единия пред другия, а?

– Не, разбира се, че не.

– Обяснете тогава противоречивото си поведение, сержанте. Аз лично не мога да си обясня как един служител на закона може да се държи по този начин.

Очаквах, че Колинз ще се хване за това, че Скоти е бил подозрителен заради случката по време на изложбата, но дори и да се готвеше да го каже, татко не му даде възможност.

– И още един въпрос, сержант Колинз. Вие казахте, че сте възнамерявали да върнете понито на законните му собственици – семейство Еър?

– Да... – вече предпазливо отговори Колинз.

– Бихте ли ми казали, моля, как щяхте да разберете, че понито е именно понито на мистър Еър?

– Че чие друго би било при тези обстоятелства?

– Например изгубеното пони на момчето – при тези обстоятелства!

– Е да, но това беше малко вероятно.

– Аха. Значи, малко вероятно... – Татко стана от масата и се приближи до подиума, където седеше Колинз, нещо необичайно за него (струва ми се, че това дори не беше позволено).

– Вие не намерихте понито във фермата на Пири нали?

– Не.

– Така. А сега, сержант Колинз, без да забравяте клетвата си, бяхте ли ми казали дали някога сте виждали понито на Еър? Без значение кога – преди или след кражбата? Виждали ли сте го някога?

– Не, не съм.

– Значи, не сте го виждали. Дори и на изложбата?

– Не.

– И въпреки това казвате, че ако бяхте намерили пони във фермата

на Пири, щяхте да решите, че то е понито на мистър Еър – нищо, че не сте го виждали преди? Така ли е?

– Да, но при въпросните обстоятелства това бяха справедливи предположения – както сам бихте се изразили, мистър Куейл. При въпросните обстоятелства... – Колинз губеше търпение и проявяваше интелигентност.

– За вас може и да са били предположения, сержанте, но мога да ви попитам следното: ваше право ли е да решавате кой е притежателят? Като служител на закона вие нямате право да решавате, че дори връзката, която нося, е моя, нали така? А вие играете ролята на арбитър, на съдия на законите!

Тогава проумях, че татко постигаше целта си, защото и мистър Страп, и сержант Колинз не бяха сигурни в себе си. Знаех, че и двамата не бяха толкова глупави и беззащитни, както изглеждаха сега в съда, и ми стана жал за тях, тъй като Елисън Еър ги бе насадил в положение, което явно не им се нравеше. Но от друга страна, не осъждах татко, че напълно се възползва от липсата им на убеденост, защото въпреки всичко нещата вървяха натам, че те щяха да бъдат евентуалните победители – независимо дали истински се интересуваха от това... Ето че Страп отново излезе с възмущение.

– За бога – започна той, ставайки от мястото си, за да прекъсне татко, – адвокатът на обвиняемия изложи становището си и макар да звучеше убедително, то не променя с нищо съществено хода на делото. Не сме се събрали да обсъждаме служебните задължения на сержант Колинз!

Татко възприе думите му като предупреждение и преустанови нападките си срещу Колинз. Председателят на съда също се намеси.

– Така е, мистър Куейл – нервно каза той. – Вие изложихте становището си. Имате ли някакви конкретни въпроси към сержант Колинз вместо тези прикрити намеци?

– Не, мисля, че нямам – отговори татко със спокоен, но и многозначителен тон.

Колинз скочи от мястото си като човек, който само гледа да се измъкне от цялата тази глупава каша, но татко отново го спря.

– Един момент, тъкмо ми дойде на ум да ви попитам, сержант Колинз! Какво направихте, за да намерите понито на Скот Пири, след като ви бе съобщено, че е изчезнало – най-вероятно откраднато!

– Не можех да направя кой знае какво. Обадох се в полицейското управление в Лайа и Мънду и го помолих да го имат предвид. Поставих

обявление и на таблото в полицията, и в общинския обор за намерен добитък.

– Ясно. И не попитахте ли нищо мистър Еър?

– Казах ви, че не съм ходил у Еърови – прекъсна го Колинз.

– Значи, дори не отидохте у мистър Еър, за да го помолите учтиво да поогледа дивото си стадо от уелски понита и да провери дали понито на Пири не се е върнало случайно при тях?

– Не, не отидох.

Татко вдигна отчаяно ръце и каза:

– Жалко... – сви рамене и зачака да извикат следващия свидетел.

Той беше Скитър Биндъл, един от пастирите на Еър – този, който беше забелязал някаква дребничка фигурка да преплува реката в нощта преди изчезването на Бо. Той разказа как кучето му надушило някакво момче – и как то скочило във водата. И как, дяволчето му с дяволче, се гмуркало като риба, докато стигнало отсрещния бряг. Мистър Страп го попита дали познава Скот Пири. Да, бил го виждал. А смята ли, че момчето в реката и Скот Пири са едно и също лице?

– Мисля, че да – каза Скитър.

Татко имаше най-различни тактики, които прилагаше в съда. Понякога като че ли изобщо не слушаше, а понякога обръщаше прекалено внимание на хода на делото. Именно така се държеше и сега. След горчивия опит на Колинз, Скитър беше готов за атаката на баща ми. Татко го респектиреше с подчертаното си внимание към всяка негова дума. Скитър щеше да е следващата жертва.

Първият въпрос, който татко му зададе, бе:

– Какъв цвят е косата на Скот Пири, мистър Биндъл?

– Не знам. Май че е светлокафява.

– Кестенява може би...

– Защо, червеникава ли е? – попита Скитър.

– Да, червеникава е.

– Аха, малко червеникава...

– Уверен сте, така ли?

– Да.

– А знаете ли колко момчета има в Сейнт Хелън, които са на тринадесет години, имат червеникава коса, плуват като риби и са истински малки дяволчета!

– Не.

– Е, и аз не знам, но можех да доведа поне половин дузина. Кое точно ви накара да си помислите, че това момче е Скот Пири?

– О, нищо по-специално. То просто приличаше на него.

– Ясно. А имаше ли тиранти?

Скитър вдигна поглед нагоре.

– Не знам. Може и да е имал. Не видях.

– Вижте какво, мистър Биндъл, опитвам се да ви помогна да бъдете по-точен, но вие, изглежда, нямате такова желание. Щом не сте видели има ли тиранти или не, вероятно не сте били много близо до него.

– Бях доста наблизко, но не забелязах има ли тиранти, или не!

– Не сте забелязали... Какво забелязахте тогава? Посочете един-единствен, каквото и да е неопровержим белег, който да убеди всички ни, че това е бил Скот Пири, тринадесетгодишен, малко дяволче с червеникава коса!

– Трудно ми е да избира един-единствен белег – смело каза Скитър.
– Но това беше той!

Татко сякаш бе изгубил интерес, но въпреки това продължи да обърква разказа на Скитър. Като видя, че е успял да изнерви всички съдии, той се обърна с гръб към Скитър и най-неочаквано заяви на председателя на съда:

– Ако обвинението се обосновава на уликите, които чухме дотук, смятам делото да бъде разгледано от по-висша инстанция, а засега да се отложи. Това е просто смешно! – Татко хвърли молива си върху масата и седна.

Но председателят кипеше от яд. Обърна се към баща ми и му каза да излиза с подобни предложения само в определеното за тях време.

– В противен случай ще навредите на защитата си, мистър Куейл.

Татко не му обърна внимание, а съдиите освободиха Скитър.

Последният свидетел беше Алън Смит, инспекторът на щата по каналите и реките, специалист по напояването и наводненията, който идваше в Сейнт Хелън веднъж месечно вече двадесет години и беше уважаван от всички собственици на ферми край реката. За тях напояването беше много важно, а Алън Смит решаваше колко вода ще получат през сухите периоди. Всички в града го почитаха и обичаха. Смит беше висок, слаб, мургав, съсухрен и набръчкан мъж, с посребрена коса и мустаци.

В отговор на въпросите на Страп той каза, че познава Скот Пири, тъй като е бил във фермата на Пири, за да му даде съвети във връзка с отводнителните канали. Познавал момчето добре. Значи, кажеше ли, че е видял момчето, почти беше сигурно че това е бил Скоти. Кога е видял за последен път Скот Пири? Видял го за последен път сутринта след

открадването на понито на Еър (посочена беше и датата), в пет часа сутринта, близо до брега на голямата река откъм страната на саваните. Момчето яздено пони на върха на сухия речен бряг. Смит го поздравил високо, но като го чуло, момчето забило пети в хълбоците на понито, запрепускало по брега и те изчезнали в саваните.

– И вие сте сигурен, че това е бил Скот Пири? – попита Страп.

– За съжаление да – съдържано каза Алън Смит. Е, това беше то! Чудех се как ли ще се оправи татко с такова неопровержимо доказателство от такъв авторитетен човек!

– Та, мистър Смит – започна татко, – вие сте станали рано въпросната сутрин. Какво сте правили на брега на реката?

– Редовно оглеждам всички брегове, за да проверя дали не са разядени от ерозия – правя го всяка година.

– Ясно. Вие сте специалист по водните ни източници, нали?

– Да.

– Цял живот проучвате реки, канали и така нататък?...

– Да. Вече тридесет години.

– Смятате ли, че човек с една-две годишна практика може да се смята за експерт във вашата област?

– Не. Необходими са много повече години, за да се научи това, което знам сега.

– Разбирам. Вие сте за задълбоченото изучаване на нещата и затова сте отличен експерт, нали така?

– Е, да.

– Един любител, колкото и да е умен той, не би могъл да знае колкото знаете вие. И вероятно би направил сериозни грешки?

– Да, разбира се. Но откровено казано, не виждам какво имате предвид.

– Ние също – въздъхна Страп. – Но вече свикнахме, мистър Смит, така че бъдете търпелив с моя противник.

– Ето какво имам предвид, мистър Смит. Вие експерт ли сте например по понита?

– Не.

– А в разпознаване на малки момчета?

– Едва ли.

– Фактически вие сте дилетант и в двете области и следователно можете да допускате грешки, нали така?

– Ако така поставяте въпроса, да.

– Вие казахте, че сте видели момчето Скот Пири на пони във

въпросната сутрин?

– Да.

– И той побягнал (цитирам ви), когато чул поздравя ви?

– Да.

– А как разбрахте, че е побягнал?

– Беше очевидно.

– Като дилетант в областта на детското поведение вие твърдите, мистър Смит, че в пет часа сутринта, и то доста отдалеч, можете да прецените как точно се държи едно момче?

– Но то беше очевидно.

– А, ето че се приближаваме към целта. Изглеждаше очевидно. Добре ли видяхте понито, мистър Смит?

– Да, много добре.

– Подстригана ли беше гривата му?

Смит се позамисли:

– Мисля, че не.

– А опашката му беше ли подстригана?

– Мисля, че не.

– Значи, момчето побягна, а понито побягна ли с желание, или не?

– Не мога да ви кажа, защото току-що ме предупредихте, мистър Куейл, че не съм експерт в областта на детското поведение. Как тогава да преценя поведението на един кон!

Последва смях, но татко само кимна.

– Разбирам ви. Вие сте честен човек, мистър Смит, и аз ценя това. Значи, сигурен сте, че видяхте момчето?

– Да.

– И понито?

– Да.

– Кое пони? – рязко го прекъсна татко с необичайна разпаленост.

Мистър Смит премигна със сивите си очи.

– Ами – каза той – едно от понитата на мистър Еър.

– Но моля ви! – нетърпеливо се обади татко. – Важното е кое пони точно! Вие знаете, че обвиняват момчето в кражба на пони от мистър Еър. Това пони, което видяхте, откраднатото ли беше?

– Не мога да кажа. Пони като пони. Това е всичко, което знам.

– С други думи, искате да кажете: „Откъде мога да знам дали това пони е било откраднатото!“.

– Да, щом настоявате.

– Значи, за момчето сте сигурен, но не сте сигурен дали понито,

което е яздило, е било откраднатото, или неговото собствено пони?

– Такива неща не мога да твърдя, мистър Куейл. Помолиха ме да дойда и да разкажа онова, което видях, и аз го разказах.

– Ще ви задам още един въпрос, мистър Смит каза татко. – И не в рамките на предположенията, а съвсем конкретно. Ако бяхте видели въпросното пони доста отблизо и ако го бяхте разглеждали часове, дори дни, можехте ли да се явите в съда и да се закълнете, че това е било откраднатото пони?

– Не, не бих могъл.

Татко оповести с жест на лявата си ръка, че е приключил с Алън Смит, което предвещаваше края на заседанието. След това се огледа наоколо, сякаш бе изненадан от хода на нещата, и седна на изцапаната с мастило маса. Беше ми ясно, че все още не е спасил Скоти. Бе успял да посмекчи уликите, дори да им се надсмее, но нямаше съмнение, че съдиите все още не смятаха да свалят обвинението от Скоти.

– Мислите ли, че сега ще е оправдано да позволим на довереника ви да се яви пред съда? – обърна се саркастично председателят на съда към татко.

– Защо пък не? – подхвърли непринудено татко. – Нека мистър Къф изпрати някого да го доведе.

Съдията нареди на съдебния пристав Къф – бивш войник с отрязана под лакътя ръка – да изпрати полицаия Питърс в училището, за да доведе Скоти в съда.

– Имате ли някакви заключителни въпроси, мистър Страп? – попита съдията.

– Мисля, че не – отговори Страп. – Ние разчитаме напълно на доказателствата, които имаме, уважаеми съдии, а не на разни пресилени аргументи и подвеждащи кръстосани разпити. Това е едно обикновено, но печално дело. На нас не ни се иска да осъждаме това момче. Но мисля, че доказахме, че то е взело понито. И колкото и да е мъчително, дълг на закона и на този съд е да решат справедливо настоящото дело – без да се влияят от състоянието на момчето и от изказването на мистър Куейл. Решаващият фактор е законът, а той не бива да се отклонява от повелята на дълга. И в крайна сметка нека справедливостта каже своята последна дума!

Добре казано при създадите се обстоятелства. Чувствах, че Страп не иска да проточва делото. Колкото по-малко приказки, толкова по-добре за неговата страна. Значи, татко не беше в никакъв случай победител. Страп владееше добре законите и макар да не го харесваше, татко

го уважаваше. Но и смяташе, че Страп прекалено се задълбочава в доводите си и ги препълва с подробности така, както препълваше и стомаха си.

– Е, мистър Куейл? Сигурен съм, че ще кажете нещо поучително в заключение – злобно подхвърли съдията.

Бях вече убеден, че татко ще трябва да измисли нещо специално, ако не иска да загуби делото.

– Ако съдът има нужда от поучения, аз съм готов да му помогна – отговори татко. – И без това смятам, че имам какво да кажа, надявам се, че ще бъда изслушан докрай от съда и от всички присъстващи. Делото засяга не само обвинението към едно малко момче относно кражбата на пони. Моят учен колега мистър Страп спомена закона. Да възтържествува законът – така каза той. Но какво представлява законът?

– Уважаеми съдии! – прекъсна го Страп с обичайната си въздишка. – Щом ни предстои лекция за същността на закона, предлагам да се отеглим, за да можем да си починем, да хапнем и да се подготвим за това знаменито определение, което продължава да затруднява най-великите умове в света.

– О, не, сър – извиси тон татко още преди да се намеси съдията. – Колегата не може да убеди съда, нито пък мен, че едно по-внимателно вглеждане в закона би било отегчително, безсмислено или безнадеждно. – И той се обърна към Страп. – Колега, вие казахте: „Нека възтържествува законът!“. Така да е. Но питам ви, за кой закон става дума? Или по-скоро искам да подчертая, че в случая законът е нарушен! И то нарушен по такъв начин, че каквото и да е заключението на съда, аз няма да се примиря. Мисълта ми е, че това дело изобщо не трябваше да се разглежда. Да видим фактите. Липсват две понита. Едното е на сина на преселници, другото на заможен човек. Когато изчезва понито на момчето, полицията изпълнява формалните си задължения, като не предприема буквално нищо. Момчето решава, че е намерило понито си, но вече като собственост на мис Еър, и се опитва със сила да си го върне. Опитите му естествено са спрени и както е редът, полицията го завежда у дома му. След известно време изчезва понито на мис Еър и полицията заедно с мистър Еър веднага предприема мерки срещу момчето. И какво излиза? Един и същ закон се прилага по два различни начина. Една поредица от мерки за момчето и друга – за възрастния мъж. Момчето е обвинено в кражба, а мъжът – не. Защо? Длъжен съм да предупредя съда, че ако момчето бъде признато за виновно, аз ще отнеса делото в по-висша инстанция и тогава всичко ще бъде разгледано както трябва – тоест, ще

призова другата страна по делото в лицето на мистър Еър и той ще присъства като свидетел. Заедно с някои други хора ще го подложи на доста щателен и подробен разпит относно прякото му и косвено участие в случилото се.

Съдията почука по масата.

– Мистър Куейл! – ядосано каза той. – Не се опитвайте да си постигате целите, заплашвайки лице, което, реално погледнато, не е важен свидетел по делото.

– А искате ли, сър – каза татко, също почуквайки по масата, – да стане важен свидетел, след като го извикам?

– Вие не ме разбирате – бързо отговори съдията, смутен от мисълта, че татко може да повика Елисън Еър в свидетелската ложа.

– Според законите – продължи разпалено татко – няма нищо, което да ми попречи да спомена името или поведението на лице, което чрез действията си е доказало, че е свързано с делото. Та нали мистър Еър е собственикът на понито, в чиято кражба е обвинено момчето? Защо ми забранявате да споменавам мистър Елисън Еър?

Татко се възползваше умело от възраженията на съдията. А по лицето на Страп ясно четях мисълта, която се мъчеше да внуши на съдията: „Моля ти се, Джек, остави този въпрос, накарай го да заговори за нещо друго!“.

– Не искам от вас нищо противозаконно, мистър Куейл!

– Ето защо се придържам към закона. – Татко се обърна към съдията. – Всъщност всичко свързано с това дело бе започнато неправилно от законна гледна точка, просто мистър Елисън бе естествено много разтревожен, когато понито на болната му дъщеря бе откраднато. Последвалото доказва, че полицията е действала с твърде бързи и груби мерки, за да бъде върнато понито на мистър Еър. Уважаемият съд чу показанията на сержант Колинз. Именно той, а не съдията определи, че всяко пони, което би срещнал във фермата на Пири, би било понито на мистър Еър. Или с показанията си той предреши делото. Ако допуснем, че той бе взел понито от момчето, какви биха били шансовете на момчето да си го получи обратно? Щеше ли полицията да му съдейства срещу мистър Еър? Къде е равновесието пред закона в този случай?

– Отново правите доста шумно обяснение, мистър Куейл – възпротиви се съдията.

– Да, така е.

– Ние го оценяваме, но ако имате да кажете нещо по-конкретно, моля, кажете го.

Досетих се, че съдията беше разбрал, че татко преследва нещо много важно.

– Добре, уважаеми съдии. Съображенията ми са следните: срещу Скот Пири не биваше изобщо да се завежда дело. Полицията не трябваше да се разпорежда с неуточнени случаи. Етапният ред, по който е трябвало да действат, е бил следният: първо, да разберат притежава ли момчето някакво пони, след това да се уверят, че понито отговаря по белези на понито на мистър Еър и чак тогава да се заведе дело от този тип. Но полицаите изобщо не са виждали понито. С други думи, те нямат понятие кое пони се готвят да хванат. Значи, спорният въпрос е въпрос за понито.

– Боже мой! Че нали това обсъждаме досега! – намеси се Страп.

– О, не! – продължи татко. – Вие спорите за момчето. И ако мога така да се изразя, струва ми се, че някои лица искат да упражнят закона върху момчето – искат да го сплашат със закона и да го изкарат виновно с помощта на закона, така че в паниката си да им даде понито, а те пък да го върнат на мистър Елисън Еър. Но аз ви заявявам – това няма да стане, каквото и решение да вземе съдът.

Татко започваше да атакува от авторитетните позиции на законите, които познаваше добре, и спорът ставаше все по-труден. Но той все още бе далечно от целта си. А и съдията отново запротестира почуквайки по масата.

– Вие вземате едно напълно необосновано отношение към съдебната процедура, мистър Куейл, и аз не мога да позволя това да продължи.

Татко дори и не го погледна. Беше вперил очи някъде горе над главата му.

– Тогава повтарям – каза татко, сякаш не бе чул предупреждението, – че същественият спор по делото е спорът за понито.

– Е добре, и какво? – избухна съдията.

– Ами... понито е у нас... – бавно каза татко.

– Какво? – скочи от мястото си Страп.

– Ами да. У нас е. Не го отричаме. И никога не сме го отричали.

– А с какво ни занимава колегата до този момент? – ядосано каза Страп. – Той непрекъснато отричаше!

– Просто се опитвах да докажа, че довереникът ми не е откраднал понито. А когато свидетелите потвърдиха, че са го видели да язди пони, исках сама да разбере дали свидетелите са сигурни в това, че понито е било откраднатото пони. И нито един от тях не можа да се закълне! Нито един! Всъщност всички те заявиха съвсем ясно, че нямат представа

дали онова пони е било въпросното пони.

– Къде е понито, мистър Куейл? – сърдито попита съдията.

– Момент! Искам да се спра на няколко факта и моля да бъда изслушан внимателно. Имаме едно пони и двама души, претендиращи за собственост върху него. Дали понито е Бо, понито на мистър Еър, или пък е Таф, понито на Скот Пири? Ето тук е въпросът и той трябва да се разреши по законен път при равни пред закона страни. Мистър Елисън може да подаде оплакване срещу Скот Пири, вместо да си служи с такива непочтени...

– Мистър Куейл! – прекъсна го съдията.

– Добре, няма да повтарям. Но човек с положението на Елисън Еър можеше да постъпи по-доблестно, като подадеше оплакване срещу момчето. А той стои, наблюдава и оказва съдействие на съдебното му преследване.

– Възразявам решително с всичките си права, дадени ми от закона! – изрекоха на един дъх розовите устни на мистър Страп. – Пред очите на мистър Еър е била нещастната му дъщеря!

Татко се обърна ядосано към него.

– А нещастieto на момчето? – попита той със стиснати зъби. – Това обвинение го измъчва още от самото начало! Не малката мис Еър е дадена под съд! А едно босоного тринадесетгодишно момче, което вие обвинявате. Това не е ли нещастие? За него не е ли било нещастие, когато е загубило понито си? Да цитирам ли на съда Шайлък – за чувството на болка и несправедливост?

– Изложете становището си докрай – рязко каза съдията, за да спре баща ми, който все повече се разпалваше.

– Становището ми е ясно – каза татко, погледна към съдиите и право в Елисън Еър. – Предлагам на ищеца да прекрати делото, заведено срещу Скот Пири, без каквито и да било последствия. След това, ако мистър Елисън Еър желае, може да подаде оплакване срещу моя довереник, но не да го изправя пред съда като престъпник. Нека използва закона, щом желае, но без каквито и да опити да изкара момчето крадец, само и само да си върне понито.

– Но моля ви! Моля ви!

– Нека докаже чие е понито – продължи татко, гледайки Страп право в очите. – Да предостави на съда да реши дали въпросното пони е Бо. Или е Таф. А ако обвинителите продължават тази игра на приписване на вина на момчето, така ще разпределя вината, че ще бъдат въвлечени и много други хора...

– Но къде е понито? – настоя отново съдията.

– Да, ваша милост – каза Страп. – Държа понито да бъде предадено!

– На кого? – попита татко. – На мистър Еър? Или на сержант Колинз? И двамата показаха, че предварително са решили за себе си чие е въпросното пони. Не, не, моля ви...

– Уважаеми съдии! Колегата преднамерено не представя доказателства! – каза Страп.

– Какви доказателства? Докажете, ако можете, чие е понито и тогава ме обвинявайте във въздържане от представяне на доказателства. Откъде знаете, сър, че понито, което имаме, е именно въпросното пони? Докажете, че е то!

– Моля ви, господо, моля ви! – намеси се съдията, тъй като татко и Страп вече си крещяха един на друг в лицето. – Не може така. Седнете и двамата.

– Ще стана прав, за да кажа заключителното си слово – каза татко. – Настоявате да спра ли, ваша милост?

– Настоявам с колегата ви да се държите както се полага – рече съдията.

– Но, ваша милост, аз настоявам: колегата се въздържа от даване на доказателства!

– Можете да си го повтаряте колкото искате – отговори татко, – но аз няма да позволя да ви се предостави въпросното пони, тъй като от обвинението излиза, че момчето е откраднало собственото си пони. Скоти винаги е имал пони. И сега си го има. Понито си е негово. И в това няма нищо престъпно. И нито един порядъчен съд не би се опитвал да го изкара престъпление.

Чух как Страп въздъхна – беше разбрал, че е победен.

– Ще повторя още веднъж – каза татко, също чул тази въздишка. – Предлагам искът да бъде оттеглен. Приканвам мистър Елисън Еър, който присъства в залата, да подаде оплакване – има най-различни начини, по които може да го направи – срещу моя довереник и в него да е посочен истинският спорен въпрос, който – настоявам! – е: чие е понито у довереника ми? Бо, собственост на мистър Еър? Или Таф, собственост на самото момче.

Видях как Елисън Еър с очи, уши, нос и гримаси се мъчеше да подкаже отговора на Страп: „Да, да, действай! Веднъж да доведат понито!“.

– Мистър Страп? – уморено попита съдията. – Имате ли някакви

забележки във връзка с предложението на мистър Куейл?

Последва продължителна пауза, докато мистър Страп пригответи отговора си. Видях, че бързо написа някаква бележка на помощника си (татко нямаше помощник, докато Том не се зае със същата професия).

Най-накрая мистър Страп стана и заговори неуверено:

– Трудно ми е, уважаеми съдии, да кажа каквото и да е, без да изразя гнева и учудването си от начина, по който се отнесе колегата към съда. Но – бързо продължи той, за да не даде възможност на татко да го прекъсне – предложението му ни интересува и ако то спомогне за мирното и тихо уреждане на този печален конфликт, или при условие, че понито бъде предоставено (Страп повтори два пъти условието), ние ще оттеглим обвинението и ще уредим разрешаването на въпроса другаде и по друг начин – така, както предложи мистър Куейл.

Из залата се разнесоха най-различни видове смях и възгласи, двама души изръкопляскаха. Забелязах, че нашата градска учителка мис Хилдебранд пламна и се усмихна радостно. Така се изненадах! Тя беше на страната на Скоти! А имайки предвид гущерите на Скоти в бюрото ѝ, аз все си мислех, че е на страната на Елисън Еър.

– С позволение на съда – каза татко, след като съдията въдвори отново тишина, – искам да направя едно специално уточнение. Ще предоставим понито само при условие, че се спази законът, и то най-стриктно, както подобава в такива случаи. Ще предадем понито на полицията и те ще го задържат в техния обор под гаранция, че няма да има каквито и да е увъртания, намеси и достъп до него и от двете страни, докато не стигнем до споразумение. Ще предадем понито само при тези законни положения, които в никакъв случай не трябва да се нарушават.

– Аз не мога да гарантирам всичко това, мистър Куейл. Ако прекратя делото...

– Извинете, ваша милост, делото не се прекратява, а само се оттегля обвинението.

– Добре, добре. Но не е моя работа да давам инструкции на полицията.

– Сержант Колинз ще ми даде честната си дума – каза татко.

Колинз стана.

– Уверявам съда, че понито ще бъде задържано в обората.

– Не се съмнявам, сержанте. Но при най-строгосъблюдаване на закона. Иначе законът ще бъде нарушен и последствията – сериозни.

– О, боже господи! – въздъхна Страп.

– Оттеглете ли обвинението, мистър Страп? – оттеглено попита

съдията.

– Да, уважаеми съдии. Оттегляме го.

– Да се отбележи в протокола, че делото отпада от списъка.

И така делото беше прекратено. Точно в този миг пристигна Питърс със Скоти. Загорялото лице на Скоти пламтеше, той беше смутен, но все така войнствено настроен. Беше си махнал връзката, но не и символизиращите порядъчност обувки и чорапи.

– Браво, Скоти! – подвикна някой от залата и аз видях, че това беше Питърсън – старият ношен пазач на склада за дървен материал, който обичаше да се шегува с нас, децата: даваше ни шест пенса и ни пращаше за боя на райета, което означаваше, че просто ни дава шест пенса. Четирима от присъстващите се приближиха до Скоти и го затупаха по рамото, а останалите заобиколиха Елисън Еър, с което го притесниха и смутиха. Настъпи изключителна блъсканица – първата крачка към разделянето на града на два лагера: тези за Скоти и тези за Елисън Еър, или по-скоро за Джоузи Еър. Едно твърде скандално разделяне сред съдебната зала.

– Тишина! Тишина! – крещеше съдебният пристав мистър Къф.

– Ще наредя всички да напуснат залата, ако тази демонстрация не спре – викаше съдията.

Хората и без това си тръгнаха, тъй като бе обявено следващото дело (някаква разпрания между двама братя). С надеждата, че татко не ме е видял, аз се промъкнах през малката тълпа на входа и хукнах да бягам. Не успях да стигна и до ъгъла, когато чух, че някой ме вика:

– Кит! Кит Куей!

Мис Хилдебранд! Знаех си, че ме е видяла в съда, затова спрях, на двавайки се да я придумам да не каже на директора.

– Какво правиш тук? – каза тя със строго изражение на младото си пламнало лице. Мис Хилдебранд се изчервяваше дори когато ни хващаше на местопрестъплението. Говореше винаги строго, сякаш бе решила да е сурова към нас – безнадеждна работа.

Нямах никакво извинение и запристъпвах от крак на крак, изчаквайки я да ме настигне.

– Е, хайде – каза тя. – Да се върнем заедно.

Да вървиш заедно с учител, е винаги мъчително, но да вървиш с мис Хилдебранд, и то при такива обстоятелства, бе наистина много, много мъчително.

– Баща ти е много умен – каза тя.

– Знаех си, че ще отърве Скоти – гордо отговорих аз, макар съвсем

да не бях уверен до последния миг.

– Мислех, че ще пратят Скот Пири в затвора. Само ако го бяха направили – заговори тя стеснително и бързо както винаги, – щях да стана и да възразя.

– В съда ли, мис Хилдебранд?

– Да, именно в съда.

Бях смаян. Мисълта за това непрекъснато изчервяващо се момиче, изправено пред съда, център на всеобщо внимание, бе така невероятна, че ме накара да се замисля за необичайното вълнение, което бе предизвикало обвинението срещу Скоти.

– Не бих позволила да се отнесат несправедливо към него – каза мис Хилдебранд. – Предай на баща си, че съм възхитена от него.

– А какво мислите, че щеше да се случи със Скоти, ако не го беше защитавал татко?

Този въпрос беше истинска загадка за мен Чак след време сам намерих отговора му.

– Страх ме е да си помисля – каза тя. Леките й ситни стъпки сякаш акомпанираха на думите й – Щяха да претупат делото набързо и да му наложат някакво наказание, докато не предаде понито. Аз, Кит съм сигурна, че това е неговото пони. Не може да е на Джоузи Еър. Просто не мога да повярвам, че е нейното.

XII.

Докато стигнем до училището, ми стана ясно, че мис Хилдебранд няма да ме издаде. Но пък ме накара да напиша сто пъти: „Да уважаваме хората, които се борят за всеобща справедливост!“ Приех го като комплимент към баща ми и към самата мис Хилдебранд и решимостта ѝ да защити Скоти. А и чувството ѝ за дълг и справедливост бе удовлетворено – нали все някак трябваше да ме накаже след като не ме издаде на директора... Оттогава нататък започнах да уважавам още повече нашата „градска учителка“, нашето „птиче“.

Вървах до слабичкото ѝ рамо чак до класната стая. Беше междучасие и учителят още не беше дошъл. Съобщих пред класа, че обвинението срещу Скоти е оттеглено. Половината клас завика одобрително, само тук-там се дочуха подсвирквания. Захвана се разгорещен спор, докато едно от момичетата – Джил Адамс – ме попита:

– А разбрахте ли дали понито е у Скоти?

– У него е, да – отговорих аз и им разказах как татко е уведомил съда.

Отново последваха вълни от одобрение и от възмущение. А след като им казах, че съдът ще реши дали понито е Таф или Бо, започна истинска караница. Как може съдът да разреши такъв въпрос?!

– Баща ти не можа ли да измисли нещо по-добро? – изказа недоволството си един от съучениците ми.

– Че какво можеше да измисли? – възмутих се аз. – Скоти не може да крие понито цял живот! Така или иначе щяха да го намерят и да му го вземат.

– Те трябва да го намерят и да го върнат на Джоузи Еър – обади се Пийни Пайпър, която бе може би най-добрата ни изпълнителка на шотландски танци. – Всички знаем, че Скоти е преплувал реката и е откраднал понито.

– Аз все още не мога да разбера как ще установи съдът чие е понито – упорстваше Джил Адамс. – Всичките понита на Еър са еднакви.

Трябваше да призная, че и аз не виждах как биха могли да го установят.

– В такъв случай отново ще го върнат на Джоузи Еър – каза Боб Снийд, нашият попрегърбен, дългокрак песимист. – В никакъв случай няма да го дадат на Скоти.

Забелязахме, че учителят ни по английски, мистър Кенън, стоеше на вратата и слушаше. Започнахме да сядаме на местата си, а той се отправя към катедрата.

– Ти беше ли днес в съда, Куейл? – попита той.

– Да, сър.

– А директорът знае ли?

– Не, сър. Мис Хилдебранд ме видя и ми даде да напиша сто пъти едно изречение.

– Какво ти даде?

– Каза ми да напиша: „Да уважаваме хората, които се борят за всеобща справедливост!“.

– Аз Пък ще ти дам нещо друго. Ще напишеш петдесет пъти: „Не трябва да се опълчвам срещу закона, дори когато ми се струва несправедлив“.

Това ми беше втората изненада за деня. Всички обичахме мистър Кенън, защото беше добър футболист – бърз и точен. Но нямаше съмнение, че той беше на другата страна, срещу татко и Скоти. Ето че в един ден промених мнението си за двама души...

С идването на Скоти в училище всичко започна отначало. Двадесетина от нас го заобиколиха по време на обедната почивка близо до стария пън в двора. Сега вече можехме направо да го попитаме къде е скрил понито, кога ще го предаде, как е познал, че то е Таф. И най-важното от всичко – какъв таен знак ще му сложи, за да е сигурен, че сержант Колинз и Елисън Еър няма да го сменят с друго. Някои го съветваха да боядиса ушите му сини отвътре, други – да го бележи с катран под опашката, а трети го караха да забие една монетка на копитото му.

– Няма нужда да го бележа с каквото и да е – заяви Скоти. – Аз си го познавам всякак!

– Да, но ще трябва да му сложиш някакъв знак – само ние ще знаем за него – каза Джек Сингълтън. Джек беше нашият киноман – носеше очила с голям диоптър, а единият му палец беше крив. – Защо не го дамгосаш с нагорещена ютия?

– Ами! Те ще забележат и ще дамгосат по същия начин някое друго пони – обади се Боб песимистът.

Скоти мълчаливо слушаше спора и съветите ни. Явно, че беше все още смутен от внушителността на съда. Нескрито се зарадва, когато звънецът би и отново влязохме в клас. Когато свършихме училище, той изхвъркна и изчезна, преди да успеем да го спрем. А на излизане от двора на училището с Том се натъкнахме на нов голям спор между двете

враждуващи групи, които гадаеха изхода на делото по установяване на идентичността на понито – дали е Таф, дали е Бо.

Оказа се, че Скоти ни чака до къщата на доктор Таплоу с праметната през врата обувки. Когато се приближихме, той изскочи най-неочаквано и ме попита:

– Кит, баща ти каза, че ще трябва да доведе Таф. Ако понито било Таф, щял да го докаже. Как ще го докаже?

– Не знам, Скоти. Но щом казва, че ще го докаже, ще го докаже. Само ти да си сигурен, че това е Таф...

– Сигурен съм. Разбери, моля ти се, как ще го докаже, а?

– Ще се опитам.

– Трябва да знам.

– Защо не го попиташ тогава?

– Не ми е удобно.

Знаех, че да задаваш такива въпроси на баща ми е трудно – дори за нас беше трудно, а за Скоти направо бе изключено.

– Ще се опитам – казах отново аз. – Но не мисли, че ще ми каже нещо. Кога ще доведеш Таф?

– Утре сутринта. Баща ти ще ме чака пред полицейския обор в осем и половина.

– Не се притеснявай, Скот – казах аз. – Татко си знае работата.

– Каза, че ще минат няколко седмици, докато дойде ред на делото, а през това време щели да държат Таф в обората...

Слизахме по ниския градски хълм, когато до нас спря спортна кола. Караше я Иси Сайън, собственикът на фабриката за безалкохолни напитки.

– Да ви закарам ли, момчета? – извика той.

Отношенията ни с Иси бяха приятелски. Често взимаме празни бутилки от кока-кола от задния двор на фабриката му и после му ги продавахме по едно пени всяка. Иси знаеше това, но почти никога не се сърдеше.

– Е? – подкани ни той, като видя, че се колебаем.

Разходка в спортна кола... Не чакахме втора покана. Двамата с Том се запътихме към колата, но когато се обърнахме да изчакаме Скоти, видяхме го да изчезва зад една ограда. Все още не се доверяваше на който и да е – особено на хора в спортни коли.

– Къде хукна? – попита ни Иси.

– Не иска да приказва с никого – рече Том. – Обиден е нещо...

Мистър Сайън се засмя.

– Има безпогрешен инстинкт да изчезва, щом го надушат данъкосъбирачите.

– Какви данъкосъбирачи? – зачуди се Том.

– Шегувам се, Том – каза мистър Сайън. – Имам предвид шотландските събирачи на налози, които непрекъснато са търсели Роб Рой. Между другото, предайте на баща си, че днес беше чудесен. Аз по принцип не съм привърженик на проклетата му английска нравственост – честно казано, не мога да я търпя, но той е единственият, който е способен да отърве малкия Пири. Басирам се, че ще спечели делото „Пони“.

За пръв път някой наричаше делото така. И в бъдеще то си остана с това име. Но това не беше така интересно, както отношението на Иси Сайън. Очаквах, че като фабрикант той би бил на страната на Елисън Еър. Но кой знае защо, той бе на страната на Скоти. Странно, но като слизахме от колата, той пхна ръка в джоба си и извади два шилинга.

– Ето малко дребни пари – каза той. – Дайте ги на приятеля си и му кажете, че са от Иси Сайън.

– Колко е добър този Иси – каза Том, докато гледахме спортната кола, която изхвърча шеметно по средата на пътя.

Като се върнахме в къщи, свърших всичките си задължения с особено старание – може би татко ме беше видял в съда и се канеше да ме накаже. Не ми се искаше да си усложнявам положението и ето защо нацепих дърва, налях газ в лампата на татко (той обичаше бялата светлина, а така се пестеше и електричество), изчистих кухненския канал и измих паничките, в които татко хранеше двете ни кучета и котки. Той се върна в шест часа, когато усърдно пишех домашното си от сто и петдесет реда. Не продума, но това все още не означаваше нищо. Дойде време за вечеря, а все още не ми бе наредено да се наведе над облегалката на дивана, за да си получи четирите солидни удара за отсъствието ми от училище. Бях спасен, но имах чувството, че татко знае всичко. Може би му беше приятно, че проявявам интерес към делото (не към самия него), или пък означаваше какъв голям интерес бе предизвикало то и затова затваряше строгите си очи пред простъпката ми.

– Кога ще започне Елисън Еър новото дело срещу сина на Пири? – попита мама, след като татко ѝ разказа много накратко за случилото се в съда.

– Елисън явно няма търпение да получи понито. Иска го колкото се може по-бързо. Така че Страп може да го включи в едно от следващите заседания. След две седмици, предполагам.

– Жал ми е и за двете деца – каза мама. Имаше предвид Скоти и

Джоузи. – Чакането ще е мъчително за тях. Нали и двете смятат, че понито е тяхно. Пък и са така привързани към него...

– На мен пък ми е мъчно за Джоузи Еър – обади се Джийни. Виждах, че е пообъркана – тя си знаеше, че е любимка на татко, но ето че сега беше на едната страна, а той на другата.

– Как може да ти е мъчно за Джоузи Еър?! – Възмутено каза Том. – Тя има стотици понита!

– Но тя си иска Бо и Бо си е неин!

– Да, ама иска да вземе Таф!

– Стига вече! – строго каза татко. – Спорете, но навън, не в къщи и не по време на вечеря! Освен това съвсем безсмислено е да се спори, тъй като никой от вас няма доказателства чие е понито, не е ли така?

– Е, да, но... – започна Том.

– Хайде стига! – нареди татко.

Почувствах, че сега е моментът.

– А как ще докажеш, че това е понито на Скоти? – попитах аз.

Татко ме погледна и откъсна скрито сплетено възелче от гъстата посивяла коса над дясното си ухо.

– Все още не знам – каза той. – Но ако това е понито на малкия Пирри, то сигурно вътрешната логика ще се прояви отнякъде.

Знаех какво иска да каже татко с тази „вътрешна логика“. Той твърдо вярваше, че истината си има своя собствена сила, която не може да бъде измерена, нито пък сломена и която винаги се проявява, щом я атакуват от всички посоки. „Истината ще излезе наяве“, казваше татко. Той всъщност беше почитател на епископ Бъркли – известния английски философ от осемнайсети век, който вярвал, че всички човешки деяния са дело на самия човек, но че в основата на всичко е бог. Всичко си имаше „вътрешна логика“. И макар татко да вярваше в това, аз знаех, че той стига до истината в съдебните дела чрез задълбочен труд, професионална вещина и внимателно проучване на случая.

Как да кажа на Скоти, че чрез „вътрешна логика“ татко възнамерява да докаже, че понито е Таф!

На следващата сутрин половин час преди училище с Том бяхме пред полицейския обор, за да видим Скоти с понито. Какво беше учудването ни, като видяхме, че още двадесетина души бяха дошли да видят понито! Там бяха и Елисън Еър с Джоузи. Скоти пристигна, яздейки понито. Сякаш и двамата се бяха крили из шубраци и трънаци и идваха някъде отдалеч. Понито беше цялото в бодили – по хълбоците, краката и дългите косми над копитата му имаше полепнала кал, гривата и

опашката му се бяха сплели като на диво пони. Отгоре на всичко то и накуцваше, сякаш за да сподели обидата, огорчението и окаения вид на самия Скоти.

– Това е Бо! – извика Джоузи Еър. – Да, Бо е! – повтори тя.

Джоузи седеше в един от половинтонните камиони на баща си близо до вратата, изправена както винаги, елегантно облечена в бричове и блузка, със самоуверен вид и вирнати опашчици. Беше настоявала да я вземат. Блу разказа в кръчмата в събота, че когато майка ѝ забранила да отиде, Джоузи плакала и се блъскала с количката си в стената.

– Само ще се разстроиш – рекла майка ѝ.

– Но аз съм вече разстроена – отговорила ѝ Джоузи с неоспорима логика.

Най-накрая родителите ѝ се съгласили. Тя не се показва извън камиона – не би показала краката си пред хората. А не бяха взели количката ѝ. Скоти не я погледна, докато минаваше през отворената решетъчна врата. В обора имаше още два коня – стар неопитомен кон и болно жребче с възпалени очи. Животните бяха отделени, така че понито си имаше свое тъгълче в обора. Босоногият Скоти се свлече от гърба на понито, сякаш смъкваше собствената си кожа, и по същия начин свали и юздата му. А го бях виждал хиляди пъти да върши това само с едноединствено мигновено движение...

– Чакай – изведнъж се обади татко. Той беше вътре в обора, а сержант Колинз затваряше вратата. Татко не само че не разбираше от коне, но и винаги ги приближаваше много предпазливо. – Дръж го още малко – нареди той на Скот.

Скоти хвана понито за гривата, а Елисън Еър, който беше скочил от камиона и се беше запътил към понито, спря, тъй като видя, че татко вдига ръката си.

– Нека първо го погледне мистър Крисп³, моля – каза татко на Елисън Еър.

„Криспи“ беше стар търговец на добитък и живееше сам в къща, чиято задна стена изцяло беше направена от газени тенекии. Всъщност трябваше да го наричаме „Стифи“⁴, тъй като беше полусхванат, болен от артрит старец, но на времето си бе известен познавач на коне. Сега следеше да не би добитъкът, който се навърташе покрай строящата се железопътна линия, да тръгне накъдето не трябва.

---

3. Хрупкав, хрускав (англ.) – Б.пр.

4. Вдървен, схванат (англ.) – Б.пр.

Когато Криспи доближи понито, ушите му полегнаха назад и то отметна глава. Скоти стоеше почти на пръсти и го стискаше за гривата. Позата беше характерна за Таф. И все пак понито позволи на Криспи да го държи и да му повтаря тихо: „Е, миличък, спокойно, спокойно...“ А Таф никога не би стоял спокойно в близост с чужд човек.

– Вдигни му предния крак – каза Криспи на Скоти. – Аз ще го държа.

Скоти се наведе и вдигна болния крак, а Криспи го хвана много внимателно и погледна копитото.

– Напукало се е – каза той на татко. – Дори кракът е наранен.

– Сериозно ли е?

– Не, ще се оправи, като му сложим малко мехлем.

Но не кракът бе важен в случая. Криспи отвори устата на понито и внимателно огледа зъбите му. Понито не се възпротиви, което не беше присъщо за поведението на Таф – но пък нали всички животни би трябвало да кротуват, когато ги оглежда специалист. И ветеринарните лекари действат по този начин.

– Готово – каза след малко Криспи.

– Свършихте ли? – попита го татко.

– Да – отговори Криспи, а аз установих, че застанеше ли в близост с някоя конска глава, на лицето му се появяваше онова тъжно, замислено и озадачено изражение, типично за конете, сякаш придобито от дългото общуване с тях.

– Мистър Крисп е моят консултант – обърна се татко към Елисън Еър. – Отсега нататък той би познал това пони където и да го види, така че и вие, и аз имаме гаранция срещу чужда намеса.

– Да не би да искате да кажете... – избухна Елисън Еър.

– Нищо не искам да кажа, мистър Еър. Но в града има доста хора, които проявяват небивал интерес към този случай. И ние съвсем не можем да ги контролираме. Огледайте се около себе си!

– Ясно – отсече Елисън Еър. – Ще може ли да се приближа до понито, мистър Куейл? – саркастично попита той.

– Разбира се – каза татко. – Пусни го, Скоти!

Щом почувства, че не го държат за гривата, понито хукна презглава. Елисън Еър се смути, но Джоузи му извика от камиона:

– Не се приближавай толкова близо до муцуната му. Той не обича.

Елисън и Блу, който слезе от камиона, започнаха да приближават понито в гръб, а то се спря – значи Джоузи бе права.

Стигнаха до рамото му и го потупаха, но въпреки че понито

кротуваше, личеше си, че то разбира, че нещо става... Преди да реагира, Блу провря оглавник през муцуната му. Не бях забелязал оглавника в ръката на Блу – вероятно го беше скрил заради понито. Оглавникът беше направен само от бяло въже, юзда нямаше. Още с нахлузването му Скоти, който стоеше до нас, се нахвърли срещу Блу. Бях се загледал в понито и не видях как подскочи Скоти. Единственият човек, който го беше наблюдавал, бе сержант Колинз. Той сграбчи Скоти почти във въздуха, тъкмо когато се беше засилил към Блу и Елисън Еър.

– Такива да ги нямаме – развика се Колинз, опитвайки се да удържи боричкащия се Скоти.

– Ще го вземат! Ще го вземат! – викаше Скоти. – Пуснете ме!

– Престани! – строго каза татко на Скоти. – Кит, кажи му, че всичко е наред.

Някои от хората крещяха на Колинз да пусне Скоти, други пък му подвикваха да арестува малкия дивак и да го прати там, където му е мястото.

– Всичко е наред, Скоти, всичко е наред – казах аз, като се приближих до него. – Няма да го вземат.

Колинз стискаше Скоти за врата.

– Откъде знаеш? – сподавено попита Скоти.

– Татко няма да им позволи – казах аз, тъй като друго не можах да измисля. Не винях Скоти, тъй като Еър, в правените си по поръчка бричове и ботуши, заедно с Блу и този камион наблизко създаваше впечатление на всемогъщ богаташ, който заграбва всичко пред себе си.

Забелязах, че Том побягна напред и сграбчи оглавника. Блу се опита да го избута настрани.

– Том – обади се татко, – ела тук!

– Не можете ли да обуздаете това момче? – попита Елисън Еър баща ми, като имаше предвид Скоти.

– Моля да извините поведението му – студено каза татко, – но той погрешно сметна, че...

– Просто искам да заведа понито при дъщеря си. Имате ли нещо против? – попита Елисън Еър.

– Разбира се, че не. Кит, отвори вратата!

Колинз пусна Скоти, аз отворих вратата, а Елисън и Блу поведоха понито, което вече нервничеше, към камиона и Джоузи. То се стресна пред камиона, но Блу го поуспокои и Джоузи успя да сложи ръце върху главата му.

Сякаш бяхме свидетели на мелодрама. Джоузи беше твърде горда,

за да плаче пред хора, и въпреки че напълно владееше стиснатите си малки устни, очите и брадичката си, две неудържими сълзи се търкулнаха като перлички по загорелите ѝ бузи.

– Бо – каза тя, – лошо животинче такова!

Погледнах Скоти. Следеше Джоузи с полузаяпнала уста и широко отворени очи, чувствайки за пръв път болката от съперничеството. Струва ми се, той разбираше, че неговата мъка е и нейна мъка. А Джоузи сигурно чувстваше, че болката и нещастieto им са едни и същи.

– Взимайте понито и си го карайте в къщи! – извика някой на Елисън Еър.

Беше мисис Стаут, ревностна християнка от малочислената секта, която се занимаваше усилено с благотворителна дейност и мразеше безделието.

– Ама вземете и шантавата мисис Стаут! – добави някой. Беше мисис Меди, която се обличаше и говореше като мъж, отглеждаше котки и кучета и по цял ден седеше на предната си тераса и пушеше.

Напрегнатата атмосфера се поразведри. Всички се засмяха, понито сякаш също се поуспокои. Не мисля, че то разбираше какво върши, но ми се стори, че в един миг осъзна двойната си роля и неприятностите, за които бе причина. Понито побутна Джоузи с нос – жест, типичен за всяко пони.

– Върни го обратно, Блу – рязко каза мисис Пат Еър с изискания си тон; беше разтревожена и гледаше да прекрати тази трогателна сцена. – Върни го обратно!

Блу го поведе обратно и още няколко сълзи капнаха в краката на Джоузи.

– Срамота! – възмути се някой.

Потърсих с поглед Скоти. Беше изчезнал. Татко се обърна към Том и мен и ни нареди да тръгваме за училище. Беше почти девет часът. Бяха дошли още пет-шест наши съученици и като тръгнахме, чухме как възрастните спорят, подпрени на оградата на обора. Препираха се за понито – търсеха разни особени белези, с които да докажат, че то е Таф или пък Бо. Мис Джеймс, която работеше в сладкарницата и скришом ни даваше попростояли сметанови топки, разправяше, че е виждала понито на Скот Пири безброй пъти и че това пони е неговото.

– Абсолютно сигурна съм, че е неговото – повтаряше тя. – Абсолютно сигурна!

А Джек Дайамън, който ходеше веднъж месечно у Елисън Еър и им носеше бензин за тракторите и водни помпи, заяви, че задните крака на

Джоузиновото пони били дебели, а на понито на Скоти ставали тънички към глезените.

– Я му вижте задните крака! – възмутено говореше Джек. – Дебели и прави чак до долу. Това е понито на Джоузи Еър!

Докато подтичвахме към училище, Том се възмущаваше:

– Видя ли кой дойде, а?

Кимнах утвърдително. Дормън Уокър. Не го бях видял в съда. Не от Скоти се интересуваше той. Интересуваше го понито.

– Мисли си, че ако Скоти спечели, ще вземе понито... – възнегодуваше Том, докато едва дишахме от тичането. – Ама ще видим!

Том беше обзет от присъщото му морално възмущение – готвеше се за втората битка, преди да е спечелена първата.

XIII.

До другата сутрин половината град се извървя да види понито в полицейския обор. А през следващите две седмици нямаше ден да не минем оттам – на отиване или на връщане от училище. Скоти пък не можеше да прекоси града, без да му подвикнат поощрително или да го подразнят със забележките си. Още преди да дойде ред на делото, аз и Том – на път към училище – можехме да определим всяка една къща, всеки срещнат човек, всяка кола, кон или двуколка (според собственика им) на чия страна са – на страната на Скоти или против него. Ако не бяхме сигурни, спорехме ли, спорехме, докато решавахме вместо него на чия страна е.

А може би основните социални противоречия играеха своята роля и предизвикваха такъв голям интерес към делото. Случиха се и куп неочаквани събития – дори Скоти беше озадачен от някои неща през последните две седмици. Мистър Уилсън, манифактуристът, му подари костюмче. Значи, той беше на страната на Скоти... Мисис Симс, жената на градския инспектор, го обвини в кражба на портокали – това означаваше, че тя бе против него. Доктор Таплоу му подвикна един ден от буика си: „Здрасти, приятелю, как си?“. Такъв поздрав никога досега не беше чувал от доктор Таплоу. И той беше за Скоти. Мисис Кътлоу, собственичката на пансиона на улица „Тред“, посъветва Том и мен да стоим настрана от сина на Пири – тя, значи, беше против Скоти.

В училище всичко беше много по-просто. В резултат на фанатичното упорство на нашата пристрастеност или може би в резултат на сантименталното ни детско съжаление към болната Джоузи или босоногия Скоти, ние бяхме или за единия, или за другия. Или завиждахме на Джоузи Еър, или я мразехме. Във всеки случай критериите ни бяха много по-обективни, отколкото на възрастните, тъй като не забравяхме и понито. Почувствахме го в деня, в който Скоти доведе понито. Скоти остана в града и цяла нощ стоя, подпрян на стената на полицейския участък. Бдеше да не би Елисън Еър да се върне и да откара понито с камиона си. Колинз го беше намерил заспал до стената. Това беше негова лична заслуга – излязъл в три часа сутринта да провери дали всичко е наред. Колинз се обади сутринта на баща ми и му се оплакал. Татко отново ме помоли да успокоя Скоти.

– Портата на обора е заключена – заубеждавах аз Скоти на другия

ден. – Никой не може да влезе.

– А кой има ключ?! – възрази ядосано той.

Сержант Колинз държеше ключа и нищо не можеше да разсее подозрението на Скоти, че сержант Колинз и Елисън Еър са замислили да откраднат понито през нощта или да го подменят с друго.

– Няма да го откраднат, Скоти – убеждавах го аз. – Не могат! Просто не могат!

Скоти не забелязваше една подробност, която аз бях забелязал: в крайна сметка Елисън Еър беше почтен човек. Скоти виждаше само надменността на Елисън Еър и убедеността му, че законът трябва да помогне несъмнено на него. Том беше на мнението на Скоти и попита татко откъде е сигурен, че Елисън Еър и Колинз няма да откраднат понито.

– Еър е богат – каза Том. – Може да прави каквото си иска!

– Не, не може – ядосано каза татко. – Богат или беден, в случая е без значение! Еър е джентълмен, а Колинз си знае задълженията – ето кое е важното. А не кой е богат и кой беден!

Татко не мразеше богатите хора, но беше разочарован от Елисън Еър, тъй като смяташе, че всеки богат е длъжен да бъде почтен, без да злоупотребява с привилегиите на богатството си. И въпреки това татко не се боеше, че Елисън Еър ще се опита да открадне понито, безпокоеше го единствено Скоти. Освен че караше Том и мен да го успокояваме, той го извика една сутрин в кантората си и му говори половин час. Всеки ден отиваше до обора, за да се увери, че понито е добре.

В резултат на всичко това Джоузи и Скоти можаха да се опознаят, а градът пък опозна Джоузи. Макар да е било мъчително за Джоузи (нали не допускаше никой да я види в количката), на другия ден след като затвориха понито баща ѝ я бе откарал в града с пикапа си и количката отзад. Елисън спрял пред обора, свалил количката и настанил Джоузи в нея. Колинз отключил портата и Джоузи влязла в обора.

– И спокойно – предупредил я Елисън.

Сестра ми Джийни била там. Избягала от спортните състезания в училище, тъй като Джоузи ѝ се обадила по телефона. Та тя ни разправи, че Джоузи тръгнала към понито с количката си, а то я наблюдавало, мърдайки с уши и потрепвайки рамене, но без да помръдва.

– А пипна ли го с ръка? – попитах Джийни аз.

– Ами разбира се! Спря точно до него. Тъкмо щеше да го потупа и се наведе много напред, количката ѝ се преобърна върху неравната земя, тя падна и понито побягна.

– Хубава работа! – възнегодува Том. – И ти на това му казваш

докосване...

– Но тя го докосна! – настояваше Джийни. По нрав и плам Джийни си приличаше с Джоузи. – После баща ѝ я вдигна и я настани в количката. Караше я да се откаже, но тя не искаше. Дори не му позволи да стои при нея в обора. Заобиколи понито отстрани, през тора, и успя да го приближи. Носеше чесало и започна да реши гривата му. Тя беше цялата в бодли. Среса дори и космите по коленете и краката му.

– И то ѝ позволи всичко това?! – попита татко.

– Разбира се!

Лошо за Скоти... Том съмнително въздъхна.

Джоузи стояла двадесетина минути – решила или се опитвала да реши неспокойното пони, а то ту стояло мирно, ту се дърпало.

– Но общо взето, ѝ позволяваше да го реши – държеше на своето Джийни.

Джийни била сред още много други зяпачи. Около понито винаги имаше публика. Спорове се водеха надълго и нашироко. За пръв път се срещнахме така отблизо с Джоузи – виждахме я не само покрай понито, а и как се държи и изглежда. А тя правеше наистина силно впечатление. Както каза Джийни: „Всъщност забравих, че е парализирана, дори и в тази количка“.

Много трудно беше да се съперничи с нея, пък и Скоти нямаше кой знае колко привлекателни черти, които биха се харесали някому – освен стегнатото си набито, босоного и загоряло телце, стиснатите си изпити и упорити устни и дяволити очи. Въпреки всичко Скоти успяваше да спечели симпатиите на понито. Колинз беше доволен, че Скоти идва веднъж дневно и пълни коритото с вода. Най-напред Скоти пълнеше една газена тенекия от чешмата в полицията. Тенекията беше толкова голяма, че Скоти едва я мъкнеше, разплисквайки вода върху краката си. Крановете над коритото не работеха от години. Стоеше и проблемът с храната на понито. Според закона Скоти беше длъжен – като обвиняем – да осигурява храната, но Елисън Еър предложи на татко да изпрати слама и овес в полицейския хамбар. Татко приел щедрото предложение при условие, че Скоти дава храната на понито. По-късно разбрах защо беше настоявал за това.

Скоти беше най-интересен, когато се грижеше за понито. Джоузи беше изчеткала гривата и краката му. Скоти направи всичко останало, а неговият подход към конете беше своеобразен. Побутваше понито, потупваше го, дърпаше го, после го хващаше и прегръщаше. Не беше нито нежен, нито груб. Просто между него и понито имаше естествена

близост, взаимен контакт. Той беше така искрен, че сигурно щеше да спечели което и да е друго пони. Скоти среса опашката му със старото си чесало и въпреки че понито не спираше да се движи и подтичва встрани, той го следваше, без да изпуска опашката, като го придърпваше към себе си или го притискаше с рамо към оградата, за да не мърда. Понито се опитваше да го блъсне в оградата, но преди да разбере какво става, Скоти се мушваше под него и се измъкваше от другата страна. Нито веднъж не позволи на понито да се изплъзне. Винаги го държеше за врата или за гривата, за опашката, а понякога дори и за ушите.

След ден-два Скоти и Джоузи успяха да придадат приличен вид на понито, но отношенията им продължаваха да бъдат недружелюбни. Скоти отиваше в обора преди девет или след четири часа. Джоузи, която не ходеше на училище, идваше в единайсет, а понякога и в три следобед. Обикновено Елисън Еър следеше много строго как вървят учебните занимания на Джоузи, а гувернантката ѝ мис Стийл (млада жена с руси коси на кок) не търпеше никакви капризи от страна на Джоузи. Сега, изглежда, се бе съгласила да я поразпусне за няколко седмици и дори понякога я придружаваше в малкия камион.

– Стой настрани от оградата, Джоузи! – викаше нервно мис Стийл, когато Джоузи беше в количката си. – Пази си ръцете, моля те!

А един ден – както трябваше да се очаква – Скоти и Джоузи се срещнали. Скоти бил позакъснял, тъй като баща му си порязал ръката и той трябвало да издои кравите вместо него. Тъкмо мъкнел ведрото с вода и Джоузи пристигнала. Седяла в камиончето с мис Стийл и гледала Скоти: Скоти занесъл водата, излял я в коритото, напълнил със слама тенекията, после я изсипал в яслата и най-накрая събрал испражненията с гребло и ги скупчил на едно място.

– Миех лицето и ръцете си в коритото – ядосано ни разказваше Скоти, – когато гувернантката ѝ каза, че някой трябвало да ми каже, че не е хигиенично да се мия там.

– А защо тя не ти го каза? – попита Дорис Даулинг. (В момента обядвахме около дънера в училищния двор.)

– Не знам. А Джоузи Еър ѝ отвърна: „Ш-шт, не му говорете! Нито дума!“.

Скоти си свършил работата, облегнал се на оградата, а Джоузи се придвижила с количката си до ливадката. Започнала да реши понито с хубава четка и както ни разказа Скоти, през цялото време му говорела, милвала го с ръце и го потупвала по главата. Всички знаехме как Джоузи обичаше да обсипва с нежности Бо, докато Скоти се отнасяше към

Таф така, както се отнасяше и към себе си. Скоти наблюдавал сцената с презрение. Бил убеден, че на понито му е противно всичко това.

Двамата се срещнаха само още веднъж. Рано една сутрин Елисън Еър докара Джоузи. Спряха до портата и започнаха да наблюдават как Скоти пълни яслата със слама.

– Много му сипваш – каза Елисън.

– Изяжда си го – отговори Скоти.

– Въпреки това много му даваш – повтори Елисън. – То не се движи достатъчно. Дай му малко слама и малко овес. И ще му бъде съвсем достатъчно.

– Той не яде овес – възрази Скоти. – Не обича.

– Глупости!

– Не обича! – извика Джоузи на баща си от камиона.

Странно, но Джоузи и Скоти разговаряха само чрез Елисън Еър, сякаш той им беше гръмоотвод. Никога не разменяха дума помежду си. Колко жалко, мислех си аз, че не искат да говорят един с друг. А това, че и двамата твърдяха, че понито не обича овес, беше наистина необяснимо. След кратки пререкания решихме, че това все още не е доказателство за нищо.

– Кажете ми да не дърпа така гривата – обърна се Джоузи към баща си.

Скоти побутваше понито и го дърпаше за гривата, за да го отстрани от яслата, докато я пълнеше. Дърпаше гривата така, сякаш дърпаше котва.

– Но защо го дърпаш така силно?! – обърна се грубо Елисън към него.

– Кажете й, че него не го боли – възмутено отговори Скоти. – Пуснеш ли го веднъж, веднага ще ти извърти някой номер!

В този миг аз видях полуусмивката на Елисън и реших, че е доловил печално-смешната страна на цялата ситуация между тези двама непримирими врагове. Според мен Елисън Еър се възхищаваше на Скоти за това, че смееше да му противоречи – босоног и синеок, с риза, ушита от нечии кадифени пердета.

Колкото повече се проточваше това съперничество между двете деца, толкова повече се обърквахме. Понито явно реагираше и на двамата и когато заговорихме за това по време на вечеря, татко каза:

– Животните винаги разбират, когато са център на внимание. Няма съмнение, че понито се възползва от този случай!

Повярвах му, тъй като това малко уелско пони бе така лукаво, че

някак по човешки се забавляваше, като дразнеше хората около себе си. Един ден го зърнах да хапе Скоти. На другия ден събори Джоузи от количката. Но видях и друго: понито подтичваше след Скоти като куче, а след това слагаше главата си в скута на Джоузи и се закачаше с нея, а тя седеше в количката и го милваше.

– Ах ти, мръсно псе! – възмутено пошепнах в ухото му веднъж, когато седях на оградата, а то се доближи до мен. Кълна ви се, че ухото му потрепна, то вирна глава, а очите му ме погледнаха като очите на куче.

Междувременно документите по делото бяха прехвърлени и Страп, адвокатът на Елисън Еър, уреди то да се гледа първо при следващите съдебни заседания. Този път съдът бе от по-висша инстанция, с гост-съдия мистър Лейкър. Той беше известен с това, че никога не говореше много в съда, а още по-малко извън него, но пък беше редовен посетител на всички конни надбягвания в съдебния окръг и прочут познавач на коне.

В деня преди гледането на делото мистър Пейли, млекарят, поиска да види баща ми. Беше застанал на площадката пред задната врата на къщата ни, с гюма и малкото канче в ръка.

– Мистър Куейл, аз познавам това пони. Добре го разгледах в полицейския обор и искам да се закълна в съда, че това пони е понито на Пирри. Виждал съм понито му стотици пъти, пък и разбирам от коне. Нали от двайсет години разнасям млякото с коне...

– Много мило, мистър Пейли – каза татко, – но виждали ли сте понито на мис Джоузи Еър отблизо?

– Не, никога не съм го виждал.

– Тогава едва ли бихте ми помогнали, мистър Пейли – заяви татко.

Мистър Пейли веднага схвана мисълта на татко и каза:

– Ако търсите някой, който би се закълнал, че това не е понито на Джоузи Еър, трябва да знаете, че сте си поставили трудна задача, мистър Куейл, тъй като никой от града не е разглеждал добре понито й.

– Ето това е проблемът – каза татко.

– В такъв случай, желая ви успех – промълви разочаровано мистър Пейли.

– Ако ми потрябвате, ще ви се обадя – каза татко. – Може би ще ми помогнете с показанията си.

Докато вечеряхме, татко ни съобщи, че мистър Страп ще има четирима свидетели, някои от тях – експерти. Татко също имаше четирима свидетели, включително и експерта мистър Крисп, стария познавач на коне. Татко не ни каза как ще представи делото. Само спомена, че ще се

опита да спаси Скоти от свидетелската ложа.

– Дадох да се разбере, че ако Страп пожелае да разпитва момчето, аз пък ще разпитам Елисън Еър.

Всички знаехме, че Елисън Еър определено не би желал да бъде разпитван от баща ми в дело като това (а именно богаташ срещу бедно дете). Общо взето, се чудехме как ли ще свърши всичко. До деня на делото някои залагаха в една от бръснарниците – за заложили четири лири, щяха да получат по осем, разбира се, ако Скоти изгубеше... В бара на „Белия лебед“, където бяха истинските запаянковци, можеше да се заложи по пет срещу седем лири на страната на Скоти. В последната събота преди разглеждането на делото Блу заложи четири лири за Джоузи. Малко преди това уведоми всички, че самата Джоузи ще се яви в съда. Мистър Страп я бил призовал в качеството на свидетел и нямаше съмнение, че при създалите се обстоятелства Джоузи неминуемо ще спечели всеобщото съчувствие.

– А ти защо не искаш Скоти да свидетелства? – обърна се Том към татко. – Той знае какво трябва да каже.

Татко ни погледна над очилата и каза:

– Принцип на защитата е, че всяко дете, изправено пред съда, може да спечели симпатии... Но и да загуби делото. Пък и не вярвам да се наложи да свидетелства.

Най-накрая дойде и денят на делото. Сутринта в седем и половина се обади Колинз и съобщи на татко, че понито е изчезнало.

– О, боже... – изпъшка татко.

– Някой е пъхнал лост и е изкъртил целия катинар – ядосано говореше Колинз. – И понито го няма!

– Търсихте ли го? – попита татко.

– Къде да го търсим? Някой го е откраднал и много ясно кой е той, мистър Куейл.

– Достатъчно, сержант Колинз! – рязко го прекъсна татко. – Ако отново обвинявате момчето, предупреждавам ви, че ще го имам предвид, когато стигнем до съд. До гуша ми дойдоха всичките тези нападки!

– Но аз никого не обвинявам – побърза да каже Колинз. – Само искам да ви кажа, че ще трябва да претърся фермата на Пири. После да не кажете, че действам зад гърба ви...

– И искате да одобря действията ви, така ли?

– Но поставете се в моето положение, мистър Куейл. Какво мога да направя?

– Аз се поставям в положението на довереника си и изобщо няма да

позволя да ме настройват против него. Друго нямам какво да ви кажа!

– И татко затвори телефона.

За миг остана неподвижен, след това се обърна към мен и Том.

– Мислите ли, че Скоти е измъкнал понито, момчета?

– Не – решително заявих аз. – Този път не е той.

– Не се излагай – обади се Том. – Разбира се, че е той.

– Кит – обърна се татко към мен, – можеш ли да вземеш назаем някой велосипед и да прескочиш до Пири? Провери дали Скоти е там и има ли нещо общо с тази работа. Ама бързо!

– Отивам.

– Не е закусвал – намеси се мама.

– Няма да се бавя – казах аз и хукнах към Филипсови. Барни Филипс имаше допотопно дамско колело, много високо и трудно за каране. Разреши ми да го взема и аз закриволичих прав между кормилото и седалката към фермата на Пири. Не бях изминал и два километра, когато Колинз мина покрай мен в полицейския шевролет.

Спря.

– Искаш ли да се качиш, Кит? – извика той.

– Не, благодаря, сержант Колинз – отговорих аз, спазвайки указанията на татко да бъде винаги учтив и внимателен с по-възрастните, без значение кои са те. А и го съжалявах, защото той бе в наистина безизходно положение. – Сам ще стигна.

– Както искаш, Кит – промърмори сержантът и подкара колата. – Баща ти жив ще ме одере в съда, но какъв ли избор имам...

– Не знам – отговорих аз.

Много преди да стигна до фермата, срещнах отново сержанта – връщаше се заедно със Скоти.

– Скоти! – извиках аз.

Но Колинз извика нещо и ме подмина, аз обърнах и подкарах след тях, изоставайки все повече и повече, докато стигнах до къщи. Втурнах се в хола, зачервен и задъхан, и разказах на татко за случилото се. Той помисли малко, а след това ми каза да тръгвам към полицията и да доведа Скоти. Щял да им се обади по телефона, а аз да не се връщам без него.

– Бързо! – отново каза той.

Метнах се на велосипеда и се заклатих върху педалите като лодка сред бурно море. Пред полицията имаше коли, мотори, хора, които разговаряха и се препираха.

Сред обора стоеше понито и хрупкаше сено от яслата. Скоти наливаше вода в коритото. Все още запъхтян, го попитах какво, дявол да го вземе, се е случило.

– Намерили го да пасе трева до електроцентралата, встрани от пътя.

– Но кой го е пуснал?

– Не знам – отговори Скоти, объркан и отегчен от цялата тази каша и от зяпачите, които прииждаха и спореха наоколо.

Явно, че някой от градските тарикати се шегуваше с всички ни. Или онези запалянковци, синовете на Маккей, го бяха направили заради някакъв бас. А може би някой, който не обичаше Скоти. Или пък който не обичаше Джоузи Еър. Заведох Скоти в къщи и татко му нареди да се прибере и да облече най-хубавите си дрехи, а в десет часа да бъде в съда с баща си.

– Кит ще ви чака. И ще ви покаже къде да седнете.

Бях освободен от училище, без да съм сигурен чия беше идеята. Директорът ме извика в кабинета си предишния ден и ми каза:

– Всички ученици се интересуват какво ще стане утре в съда. Куейл, освобождавам ви от училище, за да присъствате в залата и да разкажете – достоверно, повтарям ви, достоверно – за хода на делото. Утре сутринта ще направя съобщение, преди да влезем в клас, и така, надявам се, ще обуздая някои по-недисциплинирани ученици, възнамеряващи да избягат от училище и да отидат в съда.

– Разбрано, сър.

Директорът говореше доста сериозно, но въпреки това ми се стори, че долових положителното му отношение към Скоти. Дали пък баща ми не го беше помолил да ме освободи? Или мис Хилдебранд го бе убедила, изчервявайки се? Нали бях оптимист, щеше ми се да вярвам, че идеята е лично негова, и излизайки от кабинета му, весело си казах: „Какъв късметлия съм!“.

XIV.

Няма смисъл да се спирам на всички подробности по делото. От самото начало беше ясно, че на всяко обвинение от едната страна, потвърдено от свидетелите ѝ, другата можеше също да отвърне с обвинение, а свидетелите ѝ да опровергават обвинението на първата. Още в началото се досетих, че това е тактиката на татко. Неговата цел беше да не позволи да се стигне до категорично решение.

А защо ли?

Мистър Страп се стремеше с всички сили да докаже, че понито в обора е едно-единствено пони – понито на Джоузи Еър, Бо. Но всеки път, когато се опитваше да спомене основния си аргумент – а именно, че Бо е бил откраднат от фермата на Еър от Скоти, татко рязко протестираше. Единственото, което оставаше на ищеца (мистър Еър), бе да докаже, че оспорваното пони е негово. И никакъв друг въпрос не подлежеше на обсъждане. Татко непрекъснато възразяваше, включително и на намека, че понито е било „взето“ от Скоти. Най-накрая Страп изгуби надежда да използва това положение за сериозно доказателство.

Какво следваше по-нататък?

Страп извика свидетеля Блу и го накара да разкаже как понито е било уловено от дивото стадо.

– Възразявам – бързо се намеси татко. – Все още нямаме доказателства, че оспорваното пони е понито, за което ще говори свидетелят. Така че колегата и свидетелите му ще трябва да наричат понито „пони“, а не „това пони“.

Несловоохотливия съдия кимна с мълчаливо благоразумие. И така свидетелите на Страп трябваше да говорят за „пони“. Блу разказа как „едно пони“ било уловено, подбрано, опитомено и накрая обучено от Джоузи Еър след изключителни усилия и истинска смелост от нейна страна. И как понито заместило безжизнените ѝ крака.

Седях в единия край на залата зад татко и до Скоти, който беше облечен във вече омалелия си стар сив костюм. Мистър Пири беше в шевиотено като на кондуктор сако. И двамата лъхаха на нафталин. В другия край седяха Елисън Еър, Джоузи и мисис Еър. Тя беше с шапка и воалетка с много фино избродирана пеперуда. Всички мъже в залата (включително и аз) бяха смаяни от елегантния ѝ градски вид.

Джоузи не беше в количката си. Елисън я внесе на ръце. Беше

наистина подтискаща гледка – Джоузи в ръцете на баща си, прегърнала врата му. Но сантименталността беше чужда на Джоузи. Беше прегърнала баща си по необходимост и щом я остави на седалката, тя го пусна. Джоузи не обичаше да привлича вниманието на околните. Намести краката си с ръце и изправи гръб – даде да се разбере, че не ѝ е приятно нито да я оглеждат, нито да я съжаляват. Когато Страп наблегна на състоянието ѝ, тя се наведе към баща си и попита ядосано:

– Но защо разправя всичко това?

– Необходимо е за делото, Джоузи, не се вълнувай!

Джоузи въртна опашчиците си и възмутено и злобно изгледа Скоти. Той беше седнал на дланите си, имаше смутен вид и гледаше право пред себе си. Светлата му коса стърчеше на всички страни. Джоузи улови погледа ми и разбра, че я наблюдавам. Изчерви се и сърдито погледна встрани.

– Е, мистър Блу... – започна Страп, но когато всички се засмяха, спря озадачен.

– Името ми е мистър Уотърс – обади се Блу провлачено.

– О, да, извинете – поправи се Страп.

Отново последва смях. Чувствах напрежението в залата зад мен. Хората очакваха да се разыграе някаква драма. Всъщност всичко приличаше много повече на интересно конно надбягване в провинциално градче, което обича конните надбягвания. Един от двамата трябваше да спечели – или Скоти, или Джоузи. Но освен безспорния конфликт се долавяше и възмущение. Както и съчувствие. Забелязах, че най-отзад седи „градската учителка“ мис Хилдебранд, нашето „птиче“. Лицето ѝ пламтеше, но тя бе твърдо убедена, че справедливостта ще бъде на страната на Скоти.

Показанията на Блу като на експерт даваха една напълно ясна представа за улавянето и опитомяването на Бо. Когато приключи с показанията си, татко го попита дали е виждал понито Таф, купено от мистър Пири преди тринадесет месеца.

– Да, виждал съм го. Аз лично го улових и го закарах на Пири.

– А колко беше високо? Метър и тридесет? И четиридесет?

– Около метър и тридесет и пет.

– Моля ви, мистър Уотърс! Отговорете ми колко точно е било високо – нали сте го мерили...

– Но аз не съм го мерил.

– А дали вие или някой друг в Ривърсайд не е отбелязал отличителните белези на понито, продадено на Пири?

– Едва ли...

– Значи, нямате точното описание на понито на мистър Пири, така ли?

– Не, нямаме.

– Значи, не можете обосновано да твърдите, че понито в полицейския обор не е понито на мистър Пири?

– Е да, но...

– А измервали ли сте височината на Бо, понито на Джоузи Еър? – попита веднага татко.

– Не, не се е налагало...

– Значи, не можете да докажете и по възприетия начин за идентифициране на животни, че понито в полицейския обор е понито на мистър Еър, така ли?

– По този начин – не. Но има и други начини.

– Какви са те? – попита татко. – Единственият законен начин за идентифициране на животни се основава на точните мерки на животното – височина, особености на цвета му и така нататък, нали?

– Да, но това не е наложително при този вид понита. Те всички си приличат.

– Но, мистър Уотърс, след като искате да докажете нещо пред съда, вие трябва да разполагате с точни данни. Вие трябва да докажете с неоспорими факти, че понито в оборта е именно това, което твърдите, че е, а не някое друго.

– Но това само усложнява нещата – каза спокойно Блу.

– Може и да е така – отговори татко. – Но за да бъдем сигурни, че това пони е Бо, за съжаление, само честната ви дума не е достатъчна... Аз също мога да призова няколко заслужаващи доверие свидетели, които да потвърдят, че понито е Таф.

– Но те ужасно грешат – заяви Блу.

Татко обаче беше приключил с въпросите си. Виждах, че целта му бе не само да омаловажи всичко, което казваха Страп и свидетелите му, но и явно да намекне, че може да предостави доказателства от същия вид в полза на Скоти. Странен беше начинът, по който действаше. Защо държеше да се наблегне на това уеднаквяване? Нямах ли да е по-добре да опровергае техните доказателства и да защити доказателствата в полза на Скоти? И Страп, и Елисън Еър бяха объркани. Съдията дори си сложи пенсне и загледа учудено и безмълвно баща ми, сякаш се опитваше да отгатне намеренията му.

Единствените неоспорими данни (а не мнения), с които Страп се

опита да докаже, че понито е Бо, а не Таф, бяха неподкованите копита, привързаността му към Джоузи Еър (забелязана от всички), два мазолести белега на задните му крака, както и цветът му. Страп имаше двама свидетели за тези факти – Блу и пастирът Скитър Биндълс, който се беше занимавал и с двете понита. Макар да изтъкнаха някои разлики между понитата, те признаха, че не разполагат с конкретни доказателства, че понито в обора е Бо или пък Таф.

Последният свидетел на Страп беше Джоузи. Елисън я вдигна и я понесе на ръце към свидетелската ложа. Съдията я попита дали не предпочита да седне на стол до адвокатите.

– Не, ще седна там – отговори Джоузи и посочи ложата.

Елисън я нагласи в ложата, а тя махна властно и припряно с ръка, както правеше винаги когато искаше да покаже, че на недъга ѝ не трябва да се обръща внимание.

– Джоузи – започна Страп след приключване на съдебните формалности, – искам да те попитам ти уверена ли си, че понито в полицейския обор е Бо – твоето пони?

– Да, мистър Страп.

– Отговаряй с „да“ или „не“ – обади се съдията. – Не е необходимо да добавяш и мистър Страп, Джоузи.

– Добре – кимна самоуверено Джоузи.

– А откъде си сигурна?

Джоузи прехапа устни.

– Ами както знам кой е баща ми и коя е майка ми и че те са моите баща и майка, така знам, че и Бо е Бо. Не мога да ви кажа откъде го знам.

Отговорът се хареса на присъстващите, а татко вдигна одобрително вежди.

– Какво пони е твоето Бо?

– Упорито, умно, понякога пакостливо. Не обича никой друг освен мен да го докосва, дразни се от свраките, които търсят червеи в ливадата. Не може да ги понася!

Съдията Лейкър, изглежда, беше доволен от думите ѝ.

– А понито в обора прави ли нещо така, както го прави и твоето пони Бо? – попита Страп.

– Да, то вдига главата си като Бо. – И Джоузи показа как точно вдига глава. – Но го прави само когато си много близо до него. Позволява ми да го реша под челюстта, а повечето от другите ни понита не биха позволили. Когато го гъделичкам, навежда глава и ме побутва по

гърдите и тъй като не мога да се изправям, винаги когато искам да го среша, накланя към мен глава.

– Значи, понито в обора прави всичко това, така ли? – попита съдията, сякаш най-последно беше чул нещо наистина съществено.

– Да. А прави и много други неща...

– Джоузи, ти как наричаш понито си? – продължи Страп.

– Бо, разбира се. Вие знаете това, мистър Страп.

– Знаем, Джоузи. Всъщност исках да те попитам, когато викаше понито в обора по име „Бо“, то идваше ли при теб?

– Да.

– Веднага ли?

– Да.

– А да те е ухапвало? Понито в обора, искам да кажа...

– Не, разбира се, че не.

– А уелските понита, специално от стадото на Еър, често ли ритат и хапят?

– Те обичат да се ритат едно друго, но рядко ритат човек. Обаче доста хапят.

– А понито в обора не се е опитвало да те ухапе, така ли? Нищо, че така често държеше главата му, решише го и го гъделичкаше?

– Бо никога не ме е хапал. Никога.

– А видяла ли си понито в обора да ухапе някого?

– Да.

– Кого?

– Него.

Джоузи посочи Скоти и за миг – тягостен и напрегнат за присъстващите миг – двамата не отлепиха очи един от друг. Джоузи преглътна. Скоти, който беше явно объркан от вълненията в залата и от съдебните ритуали, се изчерви до уши. После зяпна Джоузи с широко отворени очи и прехапа устни по същия начин, по който ги прехапваше и Джоузи.

– Възраждам – спокойно каза татко, без да става.

– Добре, добре – отговори Страп. – Няма да настояваме на това. Още един-два последни въпроса, Джоузи. Обичаш ли понито си?

– Разбира се.

– Какво би направила, ако го загубиш завинаги?

– Бих умряла! – разпалено отвърна Джоузи. Съдията се усмихна на категоричната й увереност, но татко се намръщи. Той не одобряваше да се задават въпроси, които водят до емоционални отговори.

– Възраждам – намеси се татко. – Заради самото дете!

Съдията кимна и си записа нещо с едно малко моливче.

А аз почувствах, че Джоузи беше отговорила точно както трябва – жените в залата едва не изръкопляскаха.

– Това е всичко, Джоузи – каза Страп. – Може би мистър Куейл желае да ти зададе някои въпроси, затова остани още малко в ложата, ако нямаш нищо против.

– Не, нямам нищо против – отговори Джоузи с тон на принцеса.

Татко стана и каза:

– Мис Еър...

Замълча и аз забелязах, че паузата се понарава на Джоузи. Тя се поизправи и зае позата на малка госпожичка, отмятайки плитчиците си назад.

– Да, мистър Куейл?

– Мис Еър, вие казахте, че понито в обора се приближава към вас, когато го наричате Бо?

– Да, така е.

– А всеки път ли, когато го извиквахте, се приближаваше?

Джоузи се позамисли.

– Не, не всеки път.

– Значи, понякога сте го викали, а то не е идвало?

– Да, но просто защото Бо си е такъв, опърничав.

– Още един въпрос и ще можете да се върнете при родителите си.

– Нямам нищо против да седя тук – отговори Джоузи.

Още един добър отговор. Всички се засмяха, а съдията, струва ми се, кимна одобрително.

Отговорът обаче не се хареса на татко.

– Може да нямате нищо против, мис Еър, защото сте умно момиче. Но други в съда би трябвало да са против. А и аз съм против. Затова искам да ви задам още един въпрос. Случвало ли се е понито ви да ухапе някой друг? Имам предвид у вас?

– Не, не се е случвало. Понякога само леко гризваше на шега.

– Значи, понито ви не е от понитата, които хапят, докато това тук, изглежда, че е...

Когато осъзна какво бе казала, Джоузи побърза да отговори:

– Но това е така, защото той обича всички вкъщи, а него – не! – И тя отново посочи Скоти с пръст.

– С това ще се занимаем по-късно, Джоузи – каза татко сякаш на себе си и седна.

Джоузи отново бе настанена на мястото си, а дълбоката тишина в

залата подсказваше, че е спечелила съчувствието на присъстващите. Дойде ред на татко да изложи неопровержимите си доказателства. Всъщност той нямаше такива доказателства. Или по-точно, както вече споменах, той разполагаше с толкова неопровержими доказателства, колкото и мистър Страп. Татко започна с това, че уелските понита на мистър Еър са известни с еднаквата си окраска, приблизително еднаква средна височина и упорития си, често своеволен нрав. Едва ли би могло да се намери нещо, по което да отличиш две четиригодишни понита от стадото. Така че без конкретни данни и научно обосновани доказателства не може да се твърди с положителност, че понито е Бо или Таф.

– Предварително отбелязвам това – добави татко, – тъй като съзнавам, че доказателствата, които ще представя, са нито по-убедителни, нито по-неубедителни от тези на другата страна.

Отново всички бяха озадачени. Какво искаше да докаже той? Защо сам призна, че не може да се докаже чие точно е понито?

– Откровено казано – намеси се отпусналият се в стола си съдия, – не виждам какво целите, мистър Куейл.

– Само след минутка ще ви стане ясно. Забелязах, че Елисън Еър не свалеше погледа си от татко, сякаш очакваше някакъв хитър номер.

Тогава татко извика своя свидетел-експерт – мистър Крисп. Той бе на мнение, че понито в обора може и да е Таф – било на същата възраст и приличало на Таф. Мистър Крисп потвърди, че много добре познава понито на Пири. Момчето го е водило при него за „безплатно“ лечение на рани и напукване на копитото.

– И вие като стар и опитен познавач на коне сте убеден, че понито в обора е Таф, понито на мистър Пири?

– Да, убеден съм.

Страп започна да разпитва мистър Крисп, като непрекъснато намекваше, че Крисп може и да греши или просто е невъзможно да бъде сигурен. Но Страп напълно съзнаваше, че колкото повече се стреми да изкара доказателствата съмнителни – дори доказателствата на другата страна, – толкова повече помага на баща ми.

Имаше още трима свидетели. Мисис Меди, която се обличаше като мъж и пушеше по цял ден на терасата си. Тя заяви, че е специалистка по конете. Така и беше, защото баща ѝ се занимаваше с обзядване на коне. Тя разгледала понито в обора и била сигурна, че е Таф.

Макар и с неохота, Страп трябваше да я разпита, но аргументите му отново бяха слаби. След това татко призова един от съседите на Пири, млекаря на маслената фабрика, и най-накрая – Ангъс Пири. Ангъс

разказа с горчивина и незлоблива мъка как бе купил и заплатил за понито и как Скоти, макар без какъвто и да е опит, го бе обзидил и привикнал към себе си така, че двамата били просто едно цяло. Но всичко това не можеше да засенчи впечатлението от вълнението на Джоузи. Дори Страп бе озадачен. Не можеше да разбере към какво се стреми татко. Ето защо и въпросите му не бяха конкретни, нито целенасочени. След време татко ни каза: „Дори да не разбираш какво цели противниковата страна, винаги и непоколебимо трябва да държиш на своето. Ето така трябваше да действа Страп, въпреки че едва ли щеше да успее“.

Най-накрая за учудване на всички присъстващи татко извика Скоти. В няколкото минути, през които Страп бе задавал въпроси на мистър Пири, татко бързо даде указания на Скоти. И Скоти знаеше какво да каже. Той стана и боязливо – сякаш бе войник, който прекосява минирано поле, – тръгна към свидетелската ложа. Панталонките му бяха безнадеждно къси, самото му се бе вдигнало, а в стреснатия му поглед се четеше странна смесица от страх и враждебност, недоумение и мрачна решителност.

– Е, господин Пири – започна татко, – смяташ ли, че понито в обора е твоето пони Таф?

– Да – каза Скоти с наведена глава.

– По-високо, моля – обади се съдията.

– Не обръщай внимание на всичко това – каза татко и посочи с ръка съдиите – и ми отговаряй все едно че си в училище и разговаряш с учителите и съучениците си. И вдигни глава – властно добави татко.

Скоти вдигна глава и повтори:

– Добре.

– Понито в обора тръгваше ли към теб, когато го назоваваше с името „Таф“?

– Да.

– И всеки път ли? Кажете ми истината – това е всичко, което искам от теб. Всеки път ли?

– Не, не всеки път.

– А случвало ли се е да те ухапе, както каза мис Еър?

– Да.

– Колко пъти?

– Не си спомням – отговори Скоти, полека-лека добивайки смелост. Но очите му бяха приковани в татко, сякаш не смееше да погледне където и да е другаде. – Два-три пъти...

– Тона необичайно ли ти се струва? Искам да кажа – твоето пони

Таф често ли те хапеше?

– Да. Но то не ме хапеше истински. Само чакаше да се зазяпам на някъде, за да ме изненада с нещо. Случеше ли се да не съм нашрек, винаги ме закачаше.

– Какво означава – закачаше? – попита татко. – Какво точно?

– Ами... то завъртваше глава и ме гризваше по крака. А след това се смееше...

– Как така „смееше“?

– Ами така, както всички коне. Не като хората. Конете разбират кога е смешно...

– И Таф обичаше да се закача, така ли?

– Да, непрекъснато.

– А ти имаше ли нещо против?

– Не. Аз също се закачах с него.

– Какво друго правеше Таф?

– Ами обръщаше кофата с храната, ако успееше...

– Понито в обора правеше ли го?

– Не можеше да я обърне, защото кофата беше закована.

– А правеше ли нещо друго?

– Веднъж обърна ведрото с водата.

– И ти?

– Аз го плеснах.

– Силно ли го пляскаш?

– Понякога.

– С пръчка ли?

– О, не. С ръка.

– Пири, вдигни ръката си, за да я видим!

Скоти вдигна малката си свита длан.

– Да, ясно, няма какво повече да обсъждаме – промърмори татко и въздъхна, сякаш, ще не ще, трябваше да зададе следващия си въпрос. – Господин Пири, ако се случи така, че трябва да се лишиш от понито си Таф, би ли си взел друго пони?

– Не, искам Таф и никое друго пони – отвърна мрачно Скоти.

– Значи, не искаш друго пони?

– Не, искам само Таф – твърдо каза Скоти, сякаш татко се опитваше да го убеди да се откаже от Таф.

– Мистър Еър бе така щедър да ти предложи да си избереш което пони пожелаеш. Ако се лишиш от Таф, би ли си избрал друго пони от стадото на мистър Еър?

– Не, искам Таф и само Таф! – повтори Скоти с растящо негодуване в гласа, сякаш беше убеден, че татко се опитва да го накара да се откаже от понито.

– А защо? – изведнъж попита татко. – Защо искаш само него?

– Защото е моето пони – възмутено каза Скоти. – Затова.

Татко седна, а когато Страп заразпитва Скоти, струва ми се, че всички очакваха да му зададе следния въпрос:

– Скоти, откъде взе това пони? – попита Страп.

– Купих го.

– Откъде взе понито в обора на полицията?

– Купих го – наивно повтори Скоти.

– Имам пред вид не в началото, а сега. Не го ли взе по един друг начин, а?

– Възраavam! – рязко се намеси татко. – Колегата принуждава момчето да се самообвинява.

– Не, уважаеми съдии, това е жизненоважен въпрос!

– Наставленията, които съм дал на клиента си, са да отговаря, че е купил понито и нищо друго – това и ще чуете от него – заяви татко.

– Не можете да задавате такива обвиняващи въпроси, мистър Страп – обади се съдията. – И вие го знаете!

Страп се съгласи, но ядосано сви рамене. След като не можеше да попита Скоти откраднал ли е понито, или не, беше безсмислено да му задава каквито и да е други въпроси. Скоти вече можеше да си седне на мястото.

По всичко личеше, че делото е към края си и въпреки че татко успя да омаловажи всички обвинения, решението, изглежда, щеше да е в полза на Страп. В края на краищата Скоти бе изгубил понито си преди месеци. След това бе признал, че отново го е намерил, и то много скоро след като бе откраднало понито на Джоузи. Ето тези бяха истинските доказателства, макар да не бяха споменати. Татко успя да омаловажи всичко казано в обвинението, но така пък неказаното придоби много по-голямо значение. Ясно, че нещата клоняха в полза на Джоузи.

Но татко не беше свършил.

Според мен той знаеше още в началото, че ще се стигне до подобно положение и че ще трябва да се измъкне от това затруднение. В заключителното си слово татко заяви, че е възнамерявал да докаже невъзможността на двете страни да убедят съда, че понито в обора е Бо, понито на мис Еър, или съответно Таф, понито на Скот Пири.

– Направо е безнадеждно! – каза татко. – Убеден съм, че е

абсолютно невъзможно да се вземе справедливо решение въз основа на всички доказателства. Всяко решение би било неправилно и несправедливо.

– И как, мистър Куейл, предлагате да решим делото?

– Никак.

– Как така никак?

Думите на татко подействаха като шок. Страп дори стана – беше слисан, а Елисън Еър вдигна ръце в недоумение.

– Уважаеми съдии, имайте търпение да ме изслушате – веднага продължи татко. – Тук, в Сейнт Хелън, ние все още се занимаваме с коневъдство. И вие, и почти всички присъстващи знаят, че сме частица от този австралийски край, където конете са основен поминък. Още повече, че този съд не е градски съд, а провинциален съд, в който подобни дела, свързани с коне, ферми, овце и добитък, са неразделна част от процедурите му. Живеем, заобиколени от нашите животни. Ето защо смятам, че трябва да решим делото по своему, в съответствие със специфичните обстоятелства.

Татко замълча, сякаш искаше да си поеме дъх, но аз знаех, че го прави за ефект.

– И какъв специален подход имате предвид? – попита го съдията с такъв тон, сякаш го предупреждаваше, че ще е добре подходът да е ефикасен.

– Преди всичко, уважаеми съдии, трябва да си спомним добре известното правило в английското правосъдие, че трябва не само да решавате справедливо, а и да прилагаме на дело справедливите решения. Искаме справедливост за всички, макар да е ясно, че не можем да определим към коя от двете страни трябва да се наклонят взните. Мисля, че ще се съгласите с мен.

– Е, и?

– Според мен трябва да се обърнем към естественото правосъдие.

– Какво имате предвид? – настойчиво попита съдията Лейкър.

– Естественото правосъдие – започна бавно татко – е оптимистичната нишка, която минава през цялото право. Понякога трябва да се обръщаме и към него. Ето това имам предвид.

– Моля ви, мистър Куейл, говорете по същество. Какво предлагате?

– След като не можем да решим чие е понито, предлагам на съда да създаде такива условия, в които понито да реши само въпроса.

В съда се надигна врява и смях. Страп скочи на крака и в цялата суматоха чух как Джоузи Еър пита баща си:

– Но какво говори той? Какво става?

Съдията удряше с молив по стената зад гърба си, а съдебният прис-тав призоваваше към тишина.

– Мистър Куейл – каза съдията, след като бе въдворен известен ред, – доизяснете се.

– Предложението ми е много просто, макар да трябва да призная, че не съм го обсъждал с довереника си, нито пък съм се допитвал до него. Но след като и двамата млади противници са убедени, че понито е негово или съответно нейно, а от представените доказателства става ясно, че дори и Соломон не би могъл да отсъди справедливо, защо да не създадем такава ситуация, в която понито само да направи избор?

– Как ще стане това? – Гласът на Страп прогърмя, сякаш излизаше направо от големия му корем.

– Как ще стане ли? – повтори татко, сякаш не бе мислил много по този въпрос. Аз обаче разбрах, че всичко е предварително обмислено. – Ами... например така: съдът може да избере някоя открита площ и да създаде необходимите условия...

– Но, уважаеми съдии... – прекъсна го Страп.

– Продължавайте, мистър Куейл – каза съдията. – Какви ще са тези условия, в които един кон да може да вземе решение?!

– Няма да е толкова трудно – отговори татко с такъв тон, сякаш посвещаваше съдията в тайна. – Ще оградим площ, в която ще вкараме понито. Ще има и тясна пътечка, която ще води към площадката, където ще бъдат двамата противници – всеки в своя ъгъл. Двамата ще извикат понито, а понито само ще реши към кого ще тръгне. В древногръцката митология има един случай...

– Оставете древногръцките примери – каза съдията. – Идеята ви е съвсем ясна. – И той погледна татко с поглед на комарджия. – Да, интересна идея, мистър Куейл. Но дали ще бъде одобрена? Дали мистър Страп и доверениците му ще се съгласят? Дали вашият довереник е съгласен?

– Мисля, че ще съумея да убедя моя млад довереник и той ще се съгласи – каза татко. – А и – татко се обърна и погледна Джоузи – всички тук оцениха интелигентността и непоколебимостта на мис Еър, която, уверен съм, ще се съгласи, че това е честен начин за разрешение на спора. И баща ѝ също.

Страп стана.

– Ще трябва да се консултирам с клиентите си.

– Може би искате прекъсване, мистър Страп? – попита съдията.

Елисън Еър разговаряше с жена си и с Джоузи – явно обясняваше предложението на Джоузи. Видях как Джоузи поклати отривисто глава и каза: „Да, да, да!“.

– Уважаеми съдии! – обади се Елисън. – Може ли да поговоря с мистър Страп?

– Разбира се.

Глъчката и говорът в залата се засилваха, наподобявайки шума на влак, навлизащ в гара. Присъстващите спореха разпалено и съдията се опита да въдвори ред. Страп разговаряше с Елисън Еър, а татко обясняваше на Скоти и баща му. Видях как Скоти присви устни и каза: „Добре, ако тя иска, аз съм съгласен.“

– Уважаеми съдии! – каза Страп пресипнало.

Шумът стихна.

– Уважаеми съдии, въпреки че предложената процедура е някак необичайна, клиентите ми се съгласиха с нея при условие, че всичко бъде организирано от съда, и то така, че да отговаря на изискванията и на двете страни и всъщност да представлява законно заседание на съда.

– Мистър Куейл – попита съдията, – вие очевидно се консултирахте с клиента си. Съгласен ли е той?

– Безусловно. Смятам, че е съгласен и с думите на мистър Страп.

Съдията подръпна горната си устна в знак на съдържано задоволство.

– Според мен това е едно честно, спортсменско предложение – заключи той.

И тогава разбрах на какво така убедено разчиташе татко – на австралийската слабост (едва ли не инстинктивен стремеж) към спортсменски ситуации. Огледах се и съзрях в очите на присъстващите трескав пламък на участници в увлекателна игра. Всеки истински австралиец би се подал на изкушението. Дори Джоузи Еър, родителите й, Скоти, мис Хилдебранд („птичето“), мистър Страп, че и аз. Но не и татко. Той бе замислил нещата така не защото смяташе идеята си за съвършена, а защото вътрешната логика му подсказваше, че е на прав път.

– В такъв случай – каза съдията – отлагам заседанието. Моля мистър Куейл и мистър Страп, заедно със сержант Колинз и пристава мистър Къф да дойдат в кабинета ми. Ще трябва да изберем подходящо място и да уточним правилата в основни линии. Ще свикам съда след няколко дни на установеното от нас място, за да вземем решение с помощта на естественото правосъдие, както правилно се изрази мистър Куейл.

XV.

Сигурен съм, че още от самото начало татко е знаел, че няма начин да спечели делото, и предполагам, че в мига, когато е видял Скоти и понито заедно, му е дошло на ум да предложи понито само да разреши въпроса. Дали и затова не настоява толкова много Скоти да храни понито? В къщи имахме две котки, куче и сврака – те бяха много привързани към татко, защото той ги хранеше. Кучето ни Мики често седеше в краката на татко в съда. Мики беше шотландски териер и обичаше да се промъква незабелязано и да се свива под масата, очаквайки татко да го потупа скришом със силната си ръка.

Чудех се дали татко си бе задавал въпроса, който така внимаваше Страп да не зададе: дали Скоти бе преплувал реката и бе взел понито на Джоузи Еър? Честността на татко бе във от всякакво съмнение, но има въпроси, които адвокатите не си задават, когато защитават някого. Когато вървеше по улицата, татко никога не поглеждаше нещата непосредствено пред очите си: погледът му бе винаги устремен напред, в някаква далечна, неизвестна точка. Струва ми се, че тази слепота към всичко, което е наблизко, му служеше за самозащита. Този път му бе доставило удоволствие да въвлече австралийците в собствените им игри. Градът се бе разделил на две, също както запаянковците около боксьорски ринг, или както татко би се изразил (имайки предвид австралийците), като на римска арена, където се бият гладиатори – единият винаги печели, а за другия краят е печален и фатален.

Съдията, мистър Страп и татко избраха за голямото събитие мястото, където организирахме селскостопанската изложба: първо, защото бе заобиколено с висока ограда и следователно изолирано от града, и второ, заради обширната му арена, на която можеше да се поддържа ред – нали щеше да има какви ли не зрители, дошли да видят „съдебното заседание“ и прилагането на естественото правосъдие. Правилата бяха прости. Съдът щеше да се събере до една седмица. През това време не бе позволено нито на Джоузи, нито на Скоти да се доближават до понито в полицейския обор. В съответствие с предложението на баща ми вътре щяха да издигнат огради. Щеше да има малка площ, предопределена за понито, портичка към тесен коридор, дълъг двайсетина метра, и накрая мястото, където щяха да чакат Джоузи и Скоти, разбира се, недалеч от понито, за да може да ги чуе, като го извикат. Изборът на понито щеше

да се смята за окончателен само ако тръгне и се приближи до единия от противниците, при условие, че те не мърдат, а то дойде толкова близо, че да може да бъде докоснато. Последна дума щеше да има съдията. Противниците се задължаваха да бъдат на мястото на „съда“ в десет сутринта. По заповед на съдията вратата към изхода, през който щеше да мине понито, се очакваше да бъде отворена в десет и петнайсет. Всички зрители на „съда“ трябваше да седят отстрани и да пазят абсолютна тишина.

– Ами ако понито не тръгне нито към единия, нито към другия? – попита Том, след като чухме правилата по време на вечерята.

– Ще чакат, докато тръгне – каза татко.

– Но това е жестоко – запротестира Джийни. – Ако Джоузи загуби, тя просто няма да може да го понесе...

– Същото се отнася и за Скоти – възмутено каза Том.

– О, той е момче. Какво значение има за него.

– И за двамата има значение – заяви татко. – Там е цялата беда. Единият ще трябва да загуби, а другият – да спечели.

– Налага ли се да се дава такава публичност на всичко това? – попита мама.

– Правосъдието трябва да бъде колкото може по-публично, Хана – наблегна татко. – Иначе няма да има нищо общо с гръмкия глас на общественото съзнание, както бе казал Ридо.

Гръмкият глас на общественото съзнание в Сейнт Хелън явно щеше да се окаже оглушителен. Той ечеше навсякъде. Дори и в училище, където залагахме така открито и пристрастено, че директорът свика събрание и забрани на всички ученици да залагат пари както в училище, така и извън училище. Но с това нещата не се промениха, защото училището ни можеше да се сравни с огледало, в което се отразяваха събитията в града. Залагахме всичко, което имахме – пари, джобни ножчета, топчета, прашки (наричахме ги „шанхайски“), топки за крикет, бейзболни бухалки, ръкавици, футболни топки и обувки, въдици, корди – изобщо всичко, което искахме да имаме, мечтаехме да имаме и можехме да предложим. Едно от момичетата – Сенди Уилямз – се опита да се басира със Скоти, че този път нямало да спечели. Скоти се нахвърли отгоре й разярен, събори я на земята и задърпа плитките й. Тя побягна, крещейки за помощ. И тогава (макар рядко да му се случваше) Скоти се разплака мълчаливо, с гневни и необясними за нас сълзи. Защо трябваше да се ядосва само за това, че някой иска да се басира с него – че дори и против самия него? Аз знаех защо, но не казах нищо за мъката, която

усетих, че Скоти бе изпитал, и заложих двата горни края на татковата въдица срещу нова дървена макара, въпреки че едното без другото не ставаше за нищо.

В града залагаха пари – по-скоро заради интересното спортменско предложение, отколкото заради самия хазарт.

– Залагам два шилинга за момчето – чуваше се в бръснарницата, в хотела, на улицата, в пощата или на поляната за игра на кегли. Пит, чиракът на месаря, приемаше облози три към четири) в загуба на Скоти. С малко моливче записваше в тетрадката за поръчки облозите на клиентките: мисис Джонсън – два шилинга, мисис Рийд – един шилинг, мисис Ендрюз (жената на пожарникаря, а не на обушаря) – четири и половина и така нататък. С интерес разглеждах синята му тетрадка. Парите събираше в овнешкия череп, който бе поставен над големия хладилник в магазина.

На следващата събота (събитието щеше да е в сряда) видях Джоузи Еър в града. Седеше в колата на баща си пред къщата на капитан Елвин Джоунз – съдружник на Страп, бивш летец-изстребител през войната, който все още прелиташе със самолета си над града.

– Кит – извика тя. – Кит Куйл, ела тук.

Приближих се. Бляскавите ѝ очи и цялото изражение на лицето ѝ сякаш ме укоряваха.

– Всички залагат на нас, така ли е, а?

– Ами естествено!

– Ти какво заложил?

Отказах да ѝ отговоря.

– Защо всички в училището ти ме мразят? – попита тя.

Бях изненадан.

– Не те мразят, Джоузи. – Всъщност много от нас ѝ се възхищаваха.
– Няма такова нещо.

– Не, мразят ме – настояваше тя.

– А ти откъде знаеш?

– Дорис Даулинг защо ме мрази?

Дорис беше защитничката на Скоти сред момичетата. И то запалена защитничка.

– Дорис харесва Скоти и нищо повече.

– Но говорите за мен...

– Говорим за всички.

– А той какво казва?

– Кой? Скоти ли?

– Да. Той!

– Нищо. Изобщо не иска да разговаря за това.

– Аз също – ядосано заяви Джоузи. Това, което го беше накарало да бутне Сенди Уилямз, нервираше и нея. – Защо никой от вас не вярва, че това пони е моето?

– Не знам – казах аз и добавих: – А между другото, много деца в училище вярват, че това пони е твоето.

– Кои деца?

– Е, не знам точно...

– Повечето от момчетата – каза тъжно тя.

– А, не. И някои от момчетата.

– Градските момчета – презрително каза Джоузи.

– Да, повечето са градски момчета.

– А тези от фермите са на негова страна, нали?

– Да, повечето са на негова страна.

– В такъв случай ти защо си на негова страна? И ти си градско момче.

Не можех да ѝ обясня десетките сложни причини, поради които бях на страната на Скоти, тъй като така щях да призная, че съчувствам и на двамата. Вече знаех, че ще ми е жал за този, който загуби.

– Ти имаш толкова много понита, Джоузи. Избери си друго. – Това не беше най-убедителното обяснение, но какво друго можех да кажа?

– Но това пони е моето пони – гневно каза тя. – Защо не ми вярват? Как може да сте сигурни, че то не е моето пони, след като не сте го виждали?! Ако бях в твоето училище...

Тя не довърши изречението си. Джоузи знаеше всичките ни спорове, но ѝ беше невъзможно да участва в тях. Бедата беше там, че на нея ѝ се искаше да бъде в центъра на крамолите – не в града, а в училище, където можеше да бъде равностоен противник в борбата. Но ето че беше съвсем извън борбата и това я дразнеше.

– Ако той получи понито, няма да стъпя повече в града, нито пък ще разговарям с някого – закани се тя. И също като Скоти почти се разплака. Тръгнах си, тъй като не обичах да гледам хората да плачат – никога, никъде и по каквато и да е причина. Най-малко пък ми се искаше да видя Джоузи Еър, която по начало не беше от плачливите.

Ето че видях какво таят в душите си и двамата съперници. А след като наблюдавах Скоти през цялата тази седмица, разбрах, че двамата мислят непрестанно един за друг.

Скоти изглеждаше странно спокоен, чакаше да види какво ще му

поднесе съдбата, сякаш тя се изплъзваше от ръцете му. Той беше на ръба, на крачка от бездната на отчаянието. Скоти никога не се предаваше, но сега бедата бе там, че не знаеше срещу кого и какво трябва да се бори – пред него заставаше бездушният съд, татко му задаваше въпроси, после мистър Страп, после съдията или някой от помощник-съдиите и те решаваха съдбата му – нищо, че всичко се свеждаше до определяне на собствеността върху понито. Скоти несъмнено се тревожеше, а загубеше ли понито, сигурен съм, че щеше да се втурне в безразсъдни постъпки, за да си отмъсти, а те бързо щяха да го повлекат по лошия път.

– Кит – извика ме той, неочаквано изникнал над една ограда. Ядеше портокал, вероятно „намерен“. – Дали ще може утре да взема старата юзда? Дали ще ми позволят? – Утре беше решителният ден.

– Не знам, Скоти. Но защо пък да не е позволено?

– Би ли попитал баща си може ли да я взема?

– Добре, ще го попитам.

Скоти се разбираше добре с татко, но ако го попиташе за юздата, все едно щеше да го помоли за услуга, а той бе твърде горд, за да го направи. Мен можеше да попита – нали бяхме приятели...

– Джек Съмърс ми каза, че си говорил с онова момиче.

– С кое момиче? – попитах аз, след което се повтори цялата поредица от смешни въпроси в разговора ми с Джоузи. – А, с Джоузи Еър ли?

– Да, с нея.

– Вчера говорихме. – Минавахме покрай къщата на Пикъринг, където Скоти обичаше да дразни кучето зад оградата. Но дори слабостта му да се закача бе изчезнала – Скоти бе станал някак безразличен и всичките му предишни навици изглеждаха като че ли необичайни освен умението му да се появява и изчезва незабелязано. То му беше станало едва ли не инстинкт.

– И какво каза тя?

– За кое?

– За мен.

– Нищо. Искаше да знае ти какво говориш. Казах й, че не искаш да говориш за това.

– Но тя какво каза? – настояваше Скоти.

– И тя не иска да разговаря за това.

Вдигдохме много прах и като погледнах, видях, че Скоти беше с обувките си. Сякаш не беше с обувки, а с две големи черни кутии, надянати на стъпалата, които едва повдигаше и местеше.

– Мисли си, че ще спечели, нали?

– Не знам, Скоти – казах колебливо аз. – Не е чак толкова сигурна.

– А те са на нейна страна.

– Кои?

– Всичките там в съда.

– Какво говориш, Скоти! Много от тях са на твоя страна. И мистър Къф, приставът, и сержантът дори.

– Сержант Колинз?!

– Да.

– Ти си луд. Той винаги прави каквото му се нареди.

– Ами няма друг избор.

Скоти сви рамене.

– Както и да е. Всички те си мислят, че ще загубя. Но няма да загубя, Кит. Това пони е моето пони.

– Знам, Скоти.

– И щом му свирна, подвикна или дръпна ей така юздата – Скоти вдигна ръце и ги разклати, – той ще дойде! Ще видиш!

– Знам.

– Тя може да вика каквото си иска, да го нарича както си иска – Бо или каквото ще да е там, – нищо няма да ѝ помогне.

– Разбира се, Скоти – искрено се съгласих аз. – Тя в количката ли ще е?

– Сигурно.

– Винаги ли седи в количката? И когато си е вкъщи ли?

– Така разправят. Джийни е ходила няколко пъти в Ривърсайд и ми е казвала, че Джоузи се движи с количката си около мебелите, сякаш кара мотопед.

– Всичко това не ме интересува – намръщено каза Скоти. – Утре ще донеса юздата, а ако не ми разрешат да я внеса, ще вдигна ръцете си така, сякаш я държа.

За разлика от Джоузи той не заплаши града с отсъствието или мълчанието си в случай, че загуби. По-скоро се заканваше на себе си. Бяхме съвсем близо до къщи, когато изчезна зад няколко недовършени постройки. Чувствах, че и той като Джоузи не е уверен в изхода на делото – и двамата се чудеха как ли би се държало понито на другия ден...

XVI.

Както се очакваше, бе хубав ден на ранната есен. За да видят как действа естественото правосъдие, на събитието можеха да присъстват по четири ученика от всеки клас. В групата бяхме и аз, и Том. Директорът благоразумно бе преценил, че цялото училище е заинтригувано и разделено на два лагера и ето защо бе позволил на известен брой ученици да присъстват на разрешаването на спора, като след това разкажат достоверно на съучениците си за случилото се. Горедолу половината от групата беше на страната на Скоти, а другата – на страната на Джоузи. Тръгнахме, подредени по двама. Минахме покрай някогашното градско бунище (огромна влажна яма, която запълваха с пръст, за да стане парк). Пред нас вървяха мис Хилдебранд и мистър Кенън – двама отявлени противници сред учителите.

Когато стигнахме до широките стари дървени порти на изложбената площадка, оградени отвсякъде с евкалипти и пиперови дръвчета, ние се стъписахме – на входа чакаха около петдесет души. Портите бяха полуотворени – придържаше ги мистър Бел, собственикът на магазина за велосипеди, който беше упълномощен да пази на входа. Мистър Кенън (нашият футболист) поговори с мистър Бел и ни позволиха да влезем първи.

До мен вървеше Дорис Даулинг.

– Каква тъпа! – каза тя. – Какво ли е на главния вход!

Оказа се, че малката трибуна е почти пълна, а самата арена е вече заобиколена от хора, които се подпираха на дървените парапети и спореха в очакване.

Мистър Кенън беше чудесен организатор. Още в осем часа беше дошъл и заградил площадка за нас – и то близо до мястото, където щяха да бъдат Джоузи и Скоти. Можахме да седнем или пък да стоим прави, но всички ние (двайсет и четири на брой) се залепихме на перилата. Сержант Колинз обикаляше из арената на черния си чистокръвен жребец. Беше с кавалерийската си униформа и изглеждаше и яздеше прекрасно.

Вътре в арената имаше ограден с въжета квадрат и понито се разождаше неспокойно в него. Вратичката водеше към тесен коридор, дълъг двайсетина метра, с изход към площадката с двата стола в ъглите. Зад въжетата между двата стола имаше маса и още пет-шест стола –

вероятно за съдиите. Високата трибуна, която при конните надбягвания стоеше близо до финиша, бе преместена близо до масата – вероятно там сяха да седят председателят на съда, татко и мистър Страп.

– Вижте Скоти!

Скоти седеше на стола си в ъгъла. Седял там от девет часа сутринта. Вече беше десет часът, а от Джоузи Еър нямаше и следа.

– Може би няма да дойде – каза един от привържениците на Скоти с надежда в гласа.

Привържениците на Джоузи се изсмяха. От голямата трибуна и от публиката покрай арената се надигаха нетърпеливи възгласи и подканвания.

– Конят ще полудее от притеснение, ако не започнете скоро! – извика някой. Понито не спираше да обикаля из малкия ограден квадрат. Чувствителните му нерви реагираха на растящото напрежение и вълнение.

– Аха! – казах аз, щом видях юздата на стола на Скоти (татко се беше допитал до съдията и мистър Страп за юздата на понито). – Скоти ще направи оня номер.

– Какъв номер? – развикаха се всички около мен.

– Ще видите – загадъчно отвърнах аз.

В този момент се появи и Джоузи. Седеше отпред в колата с баща си и майка си, а пикапът с количката ѝ ги следваше. Блу свали количката и я закара близо до колата. Като по чудо Джоузи успя да запази равновесие и седна в количката сама, отказвайки каквато и да е помощ.

– Джоузи, Джоузи! – извика някой. Последваха приветствени възгласи, а сред тях и враждебни подвиквания. Джоузи не им обърна внимание. Скоти седеше е длани под коленете си, оглеждаше тълпата и очевидно преценяваше цялото това положение като още едно от изпитанията, които му поднасяше животът. Джоузи се насочи към ъгъла си, махнаха дървения стол, а Блу повдигна въжетата, докато количката с Джоузи се провря под тях.

– Хайде! Започвайте! – извика някой. Чуваха се и възгласи: – Къде е този жесток съдия?

– Я виж понито! – каза Дорис Даулинг и те дръпна за ръкава.

Понито мятеше глава и препускаше, сякаш искаше да излезе от малкия ограден квадрат. Втурна се към оградата, с намерение да я прескочи, но свърна встрани в последния момент и за малко не се оплете във въжетата.

На масата на съдиите нещо се съвещаваха. Председателят на съда,

татко, Страп и Елисън Еър тихо разговаряха. След като свършиха, приставът Къф отиде при Скоти и му каза нещо. Скоти му подаде юздата, а Къф я остави на земята зад въжетата. Скоти бе лишен от тайното си оръжие. Поддръжниците му завикаха възмутено:

– Не е честно!

– Още малко и ръцете ще му вържете!

Колинз, яхнал жребца, обикаляше покрай арената и крещеше ядосано с всички сили:

– Спокойствие! Тишина! Това е съд!

– О, Джо, я слез от този кон! – провикна се някой.

– Но защо взеха юздата на Скоти? – попита Дорис Даулинг.

– Не знам – казах аз. – Навярно съдията или Елисън Еър не са били съгласни да е до него.

– Не е честно! – разпалено заяви Дорис.

– Тихо, вие там! – скара ни се мистър Кенън.

На съдийската трибуна се изкачи пръв председателят на съда, после едрият, трудно подвижен Страп и накрая стройният ми и добре сложен баща. Щом стигнаха върха ѝ, Къф, който вървеше най-отзад, вдигна глава и силно извика, че заседанието на съда се открива. След това погледна към трибуната и изрева колкото му глас държи:

– В съда трябва да се спазва абсолютна тишина! Ако се свирка или подвиква, съдията ще нареди всички да напуснат стадиона и делото ще се гледа при закрити врати.

– Браво, Къф! – изкрещя някой.

Но от всички страни му се разшъткаха и стана ясно, че безредия няма да има, дори и от страна на малките гамени.

Полицаят Питърс стоеше до малката вратичка, която водеше към тесния коридор. Председателят на съда бе зад перилата на високата трибуна и държеше носна кърпа във вдигнатата си ръка. Публиката мълчеше напрегнато. Видях как Джоузи се наведе напред – беше цялата нащрек, вкопчаха пръсти в количката си. Скоти бе готов да свирне със залепени до устните си пръсти.

– Готови ли сте? – попита вяло съдията и думите заглъхнаха над арената.

Не можах да чуя, но вероятно му отговориха с „да“.

Съдията свали ръката си с кърпичката. Питърс отвори вратичката, понито се поколеба за миг, погледна изхода и се втурна. Профуча през тесния коридор и влезе в голямата оградена площадка. Скоти вече свиреше с всички сили, а Джоузи викаше отчаяно:

– Бо, Бо! Ела веднага тук!

– Таф! – викаше Скоти. – Насам! – И зацъка с език, за да привлече вниманието му.

Скоти не помръдваше от стола. Вероятно му бяха наредили да не става – би било несправедливо спрямо Джоузи. Понито препуска няколко метра в средата на площадката, отметна назад глава, спря се и се огледа. Не обръщаше внимание нито на Джоузи, нито на Скоти.

– Бо! Бо! – викаше Джоузи и пляскаше с ръце. – Какъв си опърничав! Ела тук веднага!

– Таф... – Скоти бе вдигнал ръце така, сякаш държеше юздата. – Осем часът е, Таф! Осем! (По това време обикновено Скоти тръгваше за училище.)

Понито погледна Джоузи и тръгна към нея.

– Бо! Бо! Бо! – още по-силно завика тя. – Ела, миличък! Ела тук!

Скоти отново засвирка с всички сили.

– Не мога да гледам! – каза Дорис Даулинг, наведе глава и заби поглед в земята. Аз също изпитвах нейните чувства, но ми беше толкова интересно, че както всички наоколо не можех да устоя да не гледам.

Понито направи няколко крачки към Джоузи, но после се обърна и тръгна към Скоти. Спря се и погледна към масата на съдиите. Вероятно на всички им минаваше през ума, че понито съзнава, че е център на внимание, но нарочно се прави на глупаво и протака нещата. То се обърна и като че ли напук тръгна назад. Нито Скоти, нито Джоузи го повикаха. Изчакаха да видят какво ще направи. То спря и отново се обърна.

– Какво става? – попита Дорис Даулинг.

– Нищо. Върна се назад.

Тя погледна и в този миг и двете деца започнаха да викат. В погледа на Джоузи се долавяше и мъка.

– Бо, Бо! Моля ти се, ела! Иначе никога няма да ти простя! Никога! Хайде!

Скоти се опитваше да седи спокойно, но не можеше да се стърпи и непрекъснато подскачаше на стола си и викаше:

– Осем часът е, Таф! Трябва да тръгваме, чуваш ли! – Скоти удряше с юмруци във въздуха с надеждата, че ще привлече вниманието на понито. – Таф! – Скоти крещеше толкова силно и отчаяно, че някой от публиката се разсмя – и това беше единственото нарушение на реда от страна на смълчаната публика.

Понито обикаляше широката площадка, сякаш се чудеше как да избяга от всичко това, и не обръщаше внимание на двете деца. Но когато

мина само на няколко метра от Джоузи, тя му се замоли с почти истеричен, гневен глас:

– Бо, какъв си лош! Ела тук, като ти казвам!

Едва я чувахме. Понито се спря и я погледна. Тя млъкна. И то я подмина въпреки отчаяните ѝ викове. Тогава Джоузи ядосано заудря по количката с ръце.

– Заслужаваш да те набия! Ела тук веднага! Не бъди такъв лош!

Скоти се клатеше на стола си и удряше по него. Гласът му беше вече пресипнал и звучеше така, сякаш вече му беше дотегнало. Най-неочаквано Скоти спря да вика – понито се бе спряло на няколко метра от него, гледаше го, а Скоти – явно примирен – не помръдваше.

Настъпи тишина.

– Какво става? Какво прави понито? – попита Дорис.

– Нищо. Абсолютно нищо – напрегнато ѝ отговорих аз. – Скоти не помръдва. Седи и не помръдва. – Скоти гледаше понито безразлично и презрително, сякаш то му бе изменило и преминало на другата страна.

– Бо! – извика за последен път Джоузи. Понито вдигна глава и я разтърси.

Този вик бе, изглежда, решаващ. Понито тръгна право към Скоти и го блъсна от стола. Той стана, сграбчи понито за врата, а то отметна глава, вдигна Скоти във въздуха, а след това отново го повали на земята.

Това беше любимата им грубовата игра. Разнесоха се викове и подсвирквания.

– Таф! Това е определено Таф! – крещях аз. Вече нямаше никакви съмнения.

Половината от групата ни скачаше от радост. Над площадката се носеха силните възгласи на публиката. Някои подигравателно подвикваха на Скоти – той продължаваше да се бори с понито. Председателят на съда каза нещо и посочи Скоти, но освен нестихващите крясъци нищо друго не можеше да се чуе.

– Знаех си аз! – с всички сили крещеше Дорис Даулинг. – Нали ви казвах! Нали ви казвах!

Мис Хилдебранд пламтеше и тържествуващо се усмихваше.

Скоти не можа да удържи неспокойното и възбудено пони, то го отхвърли встрани и се оттегли в тръс. А след миг, с присъщия му фаустовски цинизъм, се запъти към Джоузи. Тя тъжно го гледаше. Понито я побутна с муцунката си.

– Ах ти, мошеник такъв! – промълвих аз.

Всички се умълчаха, докато Джоузи обсипваше понито с мили

думи. То продължаваше да я побутва с нос и леко гризеше ръкава ѝ, а на мен ми се стори, че я чувам да му казва: „Лош си ти! Защо постъпи така... Защо отиде при него?“.

– Но това е Бо! – извика някой.

Разбира се, че беше Бо. И Таф, и Бо. Някои негодуваха, последваха разгорещени препирни, но никой не оспорваше, че победителят е Скоти. Понито бе отишло първо при него и решението на съда бе в негова полза.

Народът хукна към арената и към понито. Скоти грабна юздата, прекоси тичешком площадката и докато понито се дърпаше настрани от Джоузи, му я надяна и със светкавична бързина (както винаги) закопча ремъка, метна се върху понито или по-скоро хвъркна във въздуха, макар понито да свърна встрани. Изпълнил стария си номер, Скоти запрепуска по тесния коридор и влезе в малкия ограден квадрат. Дръпна въжетата и извади един от колците, понито прескочи увисналите въжета и те двама префучаха през арената, преди да успеят да ги спрат.

Стори ми се, че Колинз възнамерява да ги подгони на чистокръвния си жребец, но той не помръдна, а само ги изгледа. Всички останали, включително и Джоузи, ги следяха със затаен дъх. Джоузи някак се надигна на безжизнените си крака, но докато баша ѝ стигна до нея, падна на земята. Хората се спуснаха да ѝ помагат, но Елисън стигна пръв и я вдигна.

– Оставете ме в количката! В количката! – ядосано викаше Джоузи и баша ѝ я постави да седне, докато група от поддръжниците ѝ я заоби-колиха. За миг я изгубихме от поглед.

– Горката Джоузи – тъжно каза Дорис Даулинг. – Горкичката!

И какво ли друго можеше да каже. Скоти и понито минаха в галоп през главната врата и се отправиха към фермата, Джоузи бе настанена в колата, количката ѝ натоварена в пикапа и цялата свита на Еър бе готова да потегли. Бях близо до Джоузи, която седеше на предната седалка в колата. Казах ѝ:

– Не падай духом, Джоузи! Всички ти съчувстват.

Джоузи гледаше право пред себе си, лицето ѝ беше бледо, устните стиснати – напълно владееше чувствата си. Но явно искаше никого да не вижда и нищо да не чува.

– Хайде! – подкани ни мистър Кенън. – Всичко свърши, стройте се!

Да, очевидно всичко бе свършило. Но не и за Скоти и Джоузи.

XVII.

Навярно на татко не му идваше на ум, че правосъдието в този ден зависеше от капризите на един кон. Той не желаше да коментира повече делото. А по време на вечеря ни забрани отсега нататък да говорим за него. Но Том и Джийни заспориха разпалено дали понито било едно и също или не (Том не беше съгласен, че Таф и Бо са едно и също пони) и татко удари с длан по масата.

– Хайде стига! Всичко приключи. Решението е окончателно. Няма какво да говорим повече. Вкъщи не желая да се споменава за това!

Но извън къщи ние непрекъснато търсехме отговор на неразрешените въпроси. Искахме всичко да си изясним. Ето защо двамата с Том разсъждавахме през целия път към фермата на Пири, накъдето се запътихме на другия ден, събота.

– Таф сигурно е преплувал реката и се е присъединил към дивото стадо – казах аз. – Изплашил се е от игуана и е паднал в реката. И тя го е отнесла надолу, към срещуположния бряг. Това е то! Том изобщо не беше съгласен с мен.

– Те не са едно и също пони – повтаряше той. – Не може да бъде. Ако са едно и също, Бо нямаше да бъде диво пони, когато са го ловили!

– Ами нали Таф се е върнал в стадото – възразих аз. – Животните бързо се променят и стават отново диви. Особено пък Таф. Скоти така се отнасяше с него, че той си беше по начало полудив...

Не можехме да си отговорим на цял куп загадки. Том каза, че Таф бил привикнал към хората. Тогава ако той е Бо, защо им е било така трудно да го обзядат?

– Но те искаха да го впрегнат в двуколка – казах аз. – А Таф никога не е бил впряган в двуколка.

– Добре де – настояваше на своето Том, – а какво, ако някой се метне на гърба на Бо? Ако беше Таф, нямаше да е толкова буен.

– Но на неговия гръб никой не се е мятал! Никой никога не се е опитвал да го язди. Джоузи не би позволила.

– Ами копитата му – нито гвоздеи, нито подкови...

Отговорих му, че Скоти никога не беше подковавал Таф, а и Джоузи също никога не беше подковавала Бо, тъй като Бо се движеше само по мека земя, за която е по-удобно да бъде неподкован.

– Никога не са подковавали Бо. Забелязах го, като го доведоха на селскостопанската изложба.

– Ако това пони е едно и също – заключи Том. – Скоти е преплувал реката и си го е взел обратно.

– Ама разбира се – съгласих се аз. – Татко затова не иска да разговаряме за делото. Има факти, които адвокатите просто не искат да знаят.

Бяхме синове на адвокат, цялата ни къща разбираше от право, но Том изпитваше странно уважение и вяра към абсолютното право и правосъдие – за разлика от мен... Повърхностното ми класическо образование ме караше да откривам превратностите на съдбата, необяснимите чудатости, неочакваните трудности и преди всичко човешката сложност. Така че аз не вярвах в абсолютното правосъдие. Като всичко друго и правосъдието е човешко, а не абсолютно.

– Не знам. Направо не знам – каза Том, грижливо пазейки абсолютизма си. Преди седмица той се радваше, че Скоти е преплувал реката и си е взел обратно понито. А сега, като видя колко нещастна беше Джоузи Еър, съвсем не му се искаше понито да е едно и също.

– А какво ли ще прави сега тя, как мислиш? – попита ме той.

– Не знам. Ще си вземе друго пони...

– Но то няма да е същото – рече Том.

Ето за това мислеха и всички, които бяха наблюдавали драмата на стадиона.

Подтичвахме по пътя в този прекрасен есенен ден и разнищвахме надълго и нашироко въпросния проблем, без да можем да стигнем до каквото и да е заключение. Освен че Скоти отново притежаваше Таф. И това беше единственият неопровержим факт.

Заварихме Скоти и мистър Пири да издигат стабилен заслон за Таф – оградява го с ръждясала тел и стари траверси. Истинска малка крепост, която, ако се съдеше по изражението на Ангъс Пири, бе и крепост срещу Дормън Уокър – да не му скимне отново да си вземе Таф.

– Добър ден, мистър Пири – каза Том. – Да ви помогнем ли?

– Може – отвърна Ангъс Пири. – Поработете, щом ви се иска, а аз ще свърша нещо по-полезно. Изкопайте дупките и сложете вътре стълбовете. После аз ще опъна телта.

Ангъс Пири заби лоста в твърдата земя, взе една голяма торба с тор, метна я на мършавия си гръб и пое, залитайки, през сухата поляна. Ние го проследихме с погледи, а Скоти не сваляше очите си от нас, сякаш бяхме дошли да го предупредим за застрашаваща го опасност. Таф стоеше в ъгъла на стария заслон и гледаше над главите ни (вбесяващ

навик) така, както често правят конете.

– Какво има? – попита Скоти.

– Нищо – отговорих аз. – Минаваме да видим как си...

– Всичко е наред. Да не би да са решили да дойдат за Таф? – подозрително попита той. – Това ли искате да ми кажете?

– Откъде накъде?! – казах аз. – Всичко е решено. А Таф си е твой, Скоти. Всички вече го знаят.

– Да, докато не им дойде нещо друго на ум... – враждебно заяви Скоти. Явно, че му беше нужно доста време, за да възвърне доверието си към града и да възстанови старите си отношения с него.

– В понеделник с Таф ли ще дойдеш на училище? – попита Том.

– Не, няма да рискувам.

– Никой няма да ти го пипне, Скоти – казах аз. – Поне сега!

– Ти откъде знаеш?

Мисис Пири надникна от прозореца и извика:

– Здравей, Том! Здравей, Кит! Как е майка ви?

– Благодаря, добре, мисис Пири – отговорих аз.

– Искате ли по една citronада?

Citronада... Че откъде ли имаше лимони?! Вероятно съседите им градинари, любезните и услужливи китайци, им бяха дали торбичка с лимони.

– Благодаря, мисис Пири – веднага отговорих аз. Явно, че мисис Пири се отплащаше за помощта на татко.

Започнахме да копаем най-усърдно дупките, а мисис Пири донесе две големи чаши с citronада – за мен и Том, и една кафяна чашка за Скоти. Очаквах, че ще е без захар, но мисис Пири щедро бе сипала по лъжичка от драгоценната си захар. Прекрасно питие в горещия есенен ден!

– Ще ви дам да занесете нещо на майка си – каза тя. – Няколко питки. Да не забравите да ги вземете, като си тръгнете!

Мисис Пири беше много дребничка, но всеки път, когато я виждах, ми се струваше още по-смалена. Роклята ѝ беше много странна – в нея тя приличаше на слаба кукла с уморено тяло. Имах чувството, че я е ушила от карирана покривка. Въпреки всичко тя беше почти хубава и приличаше на стеснителна шотландска девойка, макар тези неплодородни земи да я бяха състарили и съсипали.

– Няма да ги забравим – казах аз.

Тя постоя и ни погледа как копаем. Навярно беше доволна, че Скоти е с приятелите си (представих си какво е изживявала при всяко

изчезване на Скоти и усамотяването му в саваните отвъд реката).

Все още копаехме ужасно твърдата солена земя, когато дочухме шум от камион. Спряхме да копаем и погледнахме към неравния коларски път, който свързваше фермата с асфалтовото шосе на мили оттук. Беше товарен пикап за коне. Пикапът подскачаше, тъй като пътят беше целият в ями, бразди, дупки и вдлъбнатини. Ако валеше, пикапът нямаше да може да се придвижи и метър в калта.

– Те са! – извика Скоти.

Наистина бяха те. Елисън Еър с някой до него на предната седалка и още някакъв човек, който се друсаше безпомощно отзад в каросерията.

Скоти веднага потърси с поглед баща си, но Ангъс не се виждаше. Грабна юздата и мигом я нахлузи на Таф. И ако двамата с Том не го бяхме хванали, сигурно мигновено щеше да изчезне.

– Няма да ти го вземат, Скоти! – казах аз, като го дърпах. – Не се страхувай!

– Ще ми го вземат – рече Скоти и се опита да се отскубне.

– Няма да ти го вземат, Скоти – обади се и Том. – Не могат да направят такова нещо.

– Оставете ме...

Том го пусна, но аз продължавах да го държа, защото знаех, че пусна ли го сега, вече нищо няма да го удържи. Винаги ще бяга, винаги ще литва като птиче и при най-малката опасност, ще се страхува от властта, законите, наредбите и указанията.

– Но моля ти се, Скоти, този път трябва да погледнеш нещата в лицето! Не можеш да бягаш всеки път, когато ги срещнеш.

– Е, не...

– Не се ли стегнеш този път, значи, си страхливец! – изкрещях му аз, като продължавах да го държа за ризата.

Скоти също разбираше, че побегне ли още веднъж от богатите и властните, повече не би имал смелост да се защитава.

– Е, добре – съгласи се той намръщено. – Но не ме дръж. – После издърпа ризата си и добави: – Том, свали онази траверса за всеки случай.

Том свали една от траверсите зад гърба на Скоти и така му осигури удобен изход, ако се наложеше да бяга. Стояхме и тримата мускетари и гледахме приближаващия се пикап. Чак когато дойде съвсем наблизко, видяхме, че Джоузи седи до баща си, а той кара камиона.

– Онова момиче! – учудено каза Скоти.

– Не се тревожи – рекох аз. – Стой спокойно!

В каросерията стоеше Блу. Той ни махна с влажния си от бира ръкав. В този момент пикапът се измъкваше от една дълбока яма – истинска страхотия, ако се съдеше по изражението на Джоузи Еър.

– Здравей, Том! Здравей, Кит! – поздрави Елисън Еър. – А после се обърна към Скоти: – Здравсти, момче!

– Защо не го наричате Скоти? – възмути се Том моралистът. Той чувстваше макар и прикритото класово пренебрежение на Елисън към Скоти.

– Добре, добре – тихичко каза Елисън със сдържана полуусмивка.

– Здравейте, мистър Еър! – храбро каза Скоти и на мен ми се прииска да го потупам по гърба за самоуверения му тон.

– Дъщеря ми иска да разговаря е теб – студено каза Елисън.

– За какво? – Скоти беше целият нащрек, но не мърдаше от мястото си.

– Тя ще ти обясни – малко по-внимателно каза Елисън. – Може ли да я пренеса на терасата? Хубаво ще е да излезе от пикапа за малко – след това друсане...

– Може, разбира се.

Джоузи мълчеше. Гледаше Скоти, а той пък нея. В ръцете си стискахе юздата на Таф, а понито го побутваше с муцуна отзад.

– Не искам на верандата – каза Джоузи. – Остави ме тук.

И тя посочи купчината траверси. Елисън я вдигна (Джоузи беше с бричове) и я постави да седне върху траверсите. И както винаги, щом се увери, че там ѝ е удобно, се оттегли встрани, за да не си мислят, че тя има нужда от помощта му – Джоузи се дразнеше от това.

Не знаех накъде да гледам, но забелязах, че Джоузи не сваля погледа си от Скоти и Таф. Таф явно го почувства, защото веднага щом видя, че е седнала, тръгна към нея – любезен, но нагъл жест. Скот го дръпна към себе си. Но стана явно, че понито иска само да се приближи до нея и той го пусна да отиде, без да се отделя от него и без да пуска юздата му. Джоузи и Скоти бяха лице срещу лице. Джоузи се владееше най-добре от всички нас – останалите бяха и объркани, и смутени. Тя се обърна към Скоти и каза, както винаги бавно и отчетливо:

– Искам само да ти се извиня, че бяхме взели по погрешка понито ти. Не знаехме, че е твоето... – После замълча. Таф я побутваше с носата си, а тя гальовно притискаше лицето си до муцуната му. – Това е всичко.

Скоти явно не можеше да се осъзнае.

– Сигурно не сте знаели – каза той.

– Той беше диво пони, когато го докараха заедно с другите – продължи Джоузи. – Ако знаех, нямаше да взема него. Съжалявам. Това е всичко. Съжалявам.

Скоти се беше изчервил и явно не знаеше какво да отговори.

– Ти не си виновна – продума най-накрая той. – Той е виновен. – И Скоти заби пръст в ребрата на Таф.

– О не, не е виновен – убедено каза Джоузи, сякаш увереността ѝ бе абсолютно неуязвима. – Просто така се случи.

Понито я гризеше по ръкава. Без да продума, Скоти ѝ подаде юзда-та. Сега беше моментът Джоузи да се овладее. И тя го направи възхитително. Трябваше да преодолее мисълта, че има всичко така, както Скоти бе преодолял мисълта, че няма нищо. И тя успя.

– Виждаш ли – веднага каза Джоузи. – Това е Бо. Защо не го доведеш в Ривърсайд някой път? Някоя събота или неделя? Ако не ти се вижда далеч...

Скоти се беше сковал от смущение. А може би и от възхищение – та нали двамата бяха равни пред понито. Неговата мъка се оказа и нейна. А победата отвори очите на Скоти и той прозря колко разочарована бе Джоузи от поражението си.

– Не съм искал да ти взема понито – рече Скоти. – Но бях сигурен, че това е Таф. Щом го видях и го познах.

– Сега вече няма значение – каза Джоузи, сякаш бе решила да не се разстройва, макар едва да се владееше. – И все пак ела с него някой път, а? Можем да го поразходим из поляните...

Скоти се огледа, сякаш търсеше помощ. Но кой ли можеше да му помогне? Не знаеше какво да отговори. Погледна Елисън Еър и го попита:

– Може ли да идвам?

– Разбира се. Нали за това те помоли Джоузи.

– Добре тогава. Ще дойда някой път, когато съм свободен.

– Обади ми се по телефона и аз ще те чакам – каза Джоузи.

– Пири нямат телефон, Джоузи – каза високо Том, укорявайки я, че не знае.

– О! – Джоузи се огледа наоколо, като че ли се чудеше как ли живеят тук без телефон. – Кит, ти имаш телефон. И можеш да ми се обадиш вместо него.

– Разбира се.

– Ела другата събота – настояваше Джоузи.

Скоти заби босите си пръсти в земята и верен на упорития си нрав, каза:

– Не, няма да дойда. По-другата събота мога да дойда, ако искаш...

Джоузи разбра, че насреща ѝ стои равностоеен по упорство противник и престана да настоява. Мисис Пири излезе от старата къща с кана цитронада и няколко чаши на тенекен поднос.

– Ще ви освежи – каза тя. Беше си сложила и брошката „Ейлийн“. – Искате ли да влезете вътре?

За миг светът, в който живееше мисис Пири, стана и наш свят. С присъщата съдържана вежливост Елисън ѝ отговори:

– Много любезно от ваша страна, мисис Пири. Но тук навън е много приятно.

После взе една чаша, Джоузи го последва и каза:

– Благодаря ви, мисис Пири. – Произнесе го със самоуверения си „ривърсайдски“ тон.

Блу взе третата чаша, заливайки ръкава си с цитронада. Ние тримата ги гледахме как изискано и бавно отпиват от чашите си. Мисис Пири не помръдваше – наблюдаваше ги, но и беше унесена в някакви свои мисли...

– Много ви благодаря, мисис Пири – каза Елисън и ѝ подаде празната чаша.

Градското ѝ изражение подсказваше, че тя не бе нито с тях, нито против тях. Нито пък се отличаваше от тях. А Елисън и Джоузи чак сега започнаха да проумяват къде се намират и какво всъщност означава това парче неплодородна земя. Мисис Пири и роклята ѝ го показваха твърде красноречиво.

– Донесох ти и няколко чувала със сено за понито – обърна се Елисън към Скоти. – Блу ще ти ги даде.

Видях как сините очи на Скоти блеснаха ядосано, а Джоузи, която несъмнено вече го харесваше, разбра грешката на баща си.

– И без това бяха отзад в камиона... – побърза да каже тя.

Скоти бе достатъчно горд, за да откаже сеното в яда си, но за да не засегне Елисън, реши да го приеме. Съвсем естествено помежду им продължаваше да зее пропастта, но беше ясно, че Скоти няма отново да бъде жертвата.

– Е, хайде да тръгваме, Джоузи – каза Елисън. – Къде е баща ти? – обърна се той към Скоти.

Скоти посочи към ливадата до коларския път – дребната тъмна фигура на Ангъс Пири бавно се приближаваше.

– Ще си поговорим на връщане към пикапа – каза Елисън. После се приближи до Таф, погали го по главата и ушите и мрачно процеди през зъби: – Ах ти, зверче такова! Заради теб стана всичко това!

Таф отметна глава. Джоузи подаде юздата на Скоти и в този миг присмехулното пони го ухапа по задничето.

Скоти извика:

– Ах, ти, подлец такъв!

Джоузи се засмя. Беше се развеселила и докато баща ѝ я носеше към пикапа, нарече Таф коварно, лошо и непослушно конче.

Скоти ги изпрати и докато Таф-Бо го побутваше отзад, нерешително я попита:

– Имаш ли сега друго пони?

Джоузи кимна, сякаш се страхуваше да говори по този въпрос. Елисън Еър запали мотора и извика:

– Довиждане, мисис Пири!

Джоузи прехапа устни и здраво се хвана за вратата на пикапа в очакване на мъчителното друсане по шосето. Проследихме с поглед колата, като примигвахме на всяко нейно подскачане и залитане. Когато стигнаха до Ангъс Пири, те спряха и поговориха няколко минути. Какво ли му каза Елисън Еър? Какво ли му предложи? И дали Ангъс прие? Всичко това вече нямаше значение. Чухме как пикапът набра скорост по шосето. И това бе всичко. Пред нас бе бъдещето.

А то щеше да ни поднесе своите проблеми, иронии, коварства и превратности. Нямам повече какво да кажа – освен това, че единственият, който можеше от сърце да се посмее на цялата история, бе Таф-Бо, този лекомислен, лукав, своеволен, дяволит, умен и упорит кон, възползвал се от направеното му изгодно спортменско предложение.

КРАЙ

© 1973 Джеймс Олдридж
© 1983 Красимира Абаджиева, превод от английски

James Aldridge
Ride a Wild Pony, 1973

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2009

Издание:

Издавателство „Отечество“, София, 1984
Художник: Венелин Вълканов, 1984

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10420>]